

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP MAANDAG 11 NOVEMBER 2013 OM 19.30 UUR

Vastgesteld: 19 december 2013

Voorzitter: burgemeester B.B. Schneiders
Griffier: de heer B. Nijman
Wethouders: de heer E.P. Cassee, de heer P.R. van Doorn, de heer J.C. van der Hoek,
de heer C. Mooij, de heer L.J. Mulder en de heer J. Nieuwenburg

Aanwezig zijn 39 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J. Boer (VVD), de heer D.A. Bol (GroenLinks Haarlem), mevrouw mr. P.J. Bosma-Piek (VVD), mevrouw M.G.B. Breed (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer A.R.F. Gebhardt (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), de heer R.H.C. Hiltmann (Sociaal Lokaal), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks Haarlem), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer E. de Iongh (D66), de heer R.G.J. de Jong (VVD), de heer B. Jonkers (SP), de heer mevrouw D. Kerbert (D66), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer H. Kruisman (GroenLinks Haarlem), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw F. de Leeuw-de Kleuver (Ouderenpartij Haarlem), mevrouw D. Leitner (D66), de heer J. van de Manakker (Sociaal Lokaal), de heer A.P. Marselje (D66), mevrouw M. Otten (VVD), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), mevrouw M. Pippel (D66), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer ir. F.H. Reeskamp (Fractie Reeskamp), de heer W.J. Rutten (VVD), de heer R. Schaart (PvdA), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), de heer P. Schouten (Sociaal Lokaal), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks Haarlem), de heer M. Snoek (CDA), de heer J.J. Visser (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw drs. L.C. van Zetten (D66).

OPENING

De VOORZITTER: Dames en heren, hartelijk welkom allemaal bij de begrotingsbehandeling voor het jaar 2014. Ik open de vergadering. [19.30 uur]

1. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De VOORZITTER: De agenda wordt vastgesteld.

BESPREEKPUNTEN

2. PROGRAMMABEGROTING 2014-2018 (2013/379996)
3. BESTUURSRAPPORTAGE 2013-2, INCLUSIEF COMPENSERENDE MAATREGELEN 2013 (2013/301897)

De VOORZITTER: Zoals u weet, stellen we altijd een volgorde vast waarbij we coalitiepartijen en niet-coalitiepartijen wat door elkaar husselen. De eer om de aftrap te verrichten, is vandaag aan het CDA. Ik geef daarom graag het woord aan de heer Snoek. De heer SNOEK: De kindertjes gaan vandaag de deuren langs. Als ze een mooi liedje zingen, krijgen ze een snoepje. Ik zag wel een parallel met wat wij hier deze week doen, 11, 13 en 14 november 2013

zeker vanuit de oppositie. Ik dacht: als ik nou met een citaat uit een liedje begin, krijgen wij aan het eind van deze week misschien ook wel een snoepje van het college of de coalitie. Ik begin daarom maar met mijn citaat. “Na 22 jaar in dit leven maak ik het testament op van mijn jeugd. Niet dat ik geld of goed heb weg te geven. Voor slimme jongen heb ik nooit gedeugd.” Het is een prachtige tekst van onze Lennaert Nijgh. We kennen hem natuurlijk allemaal. De schoonheid zit hem wat mij betreft niet zozeer in de eerste regel, maar juist in de zelfrelativering die spreekt uit de tweede regel. Als wij vandaag de balans opmaken van een coalitie van vier jaar van D66, de VVD, de PvdA en GroenLinks, past dezelfde bescheidenheid. Immers, deze coalitie en dit college hebben Haarlem moeten besturen tijdens een zware, langdurige financiële crisis. Daarvoor verdient u ons respect. U hebt moeilijke keuzes moeten maken waarvoor anderen mogelijk waren weggelopen. Bij veel van deze keuzes hebt u ons aan uw zijde gevonden. Ik zal beginnen met een korte beschouwing op deze coalitie en dit college. Vervolgens zal ik terugkijken op onze eigen inbreng in deze vier jaar, om af te sluiten met onze ambities voor de komende jaren.

Bij aanvang van deze periode hebt u ingezet op een bezuiniging van 35 miljoen euro. Dat was een operatie van formaat, waarbij een enkeling nog twijfelde over de noodzaak. Het bleek echter niet genoeg te zijn. Bij de vooraf afgesproken herijking bij de kadernota 2012 kon de pijn niet verzacht worden, zoals we allemaal hoopten. Er was juist nog eens 8 miljoen euro aan extra bezuinigingen nodig. Toen gold nog het uitgangspunt dat het niet meer zou worden. De algemene reserves zouden eventueel worden aangewend om nieuwe tegenvallers boven dit bedrag op te vangen. Zelfs dat bleek te optimistisch. Bij de kadernota 2013 moest vervolgens nog eens 6 miljoen euro structureel aan bezuinigingen gevonden worden. De algemene reserves waren inmiddels allang opgebruikt om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Als we de cijfers van deze vier jaar droog op een rij zetten, ziet dat er niet fraai uit. De vaste schuld is opgelopen van 440 miljoen euro naar 590 miljoen euro. Daar betalen we per jaar bijna 20 miljoen euro aan rente over. Dat bedrag kunnen we dus niet uitgeven aan zorg of veiligheid. De algemene reserve is geslonken van 42 miljoen euro naar 23,6 miljoen euro. Dat is ongeveer het bedrag dat we als weerstandsvermogen nodig hebben. We kunnen het niet langer gebruiken om klappen op te vangen. De bestemmingsreserves zijn geslonken van 74 miljoen euro naar 17,6 miljoen euro. Ook hier is dus de lucht uit de begroting geknepen. Wat betreft de woonlasten zijn we gestegen van de achttiende naar de tiende plaats.

Dit is dus uw financiële erfenis. Als de gemeente er alleen door uw toedoen zo bij zou staan, had dit college er allang niet meer gezeten. Het zou echter niet eerlijk zijn om het zware weer aan u toe te rekenen. U bent niet de oorzaak van de crisis, en u bent niet de veroorzaker van de oplopende rijksbezuinigingen of van de toenemende werkloosheid. Dit alles kunnen en willen we het college en de coalitie niet aanrekenen. De vraag die we ons deze week moeten stellen, is of u in gegeven de omstandigheden naar vermogen hebt gepresteerd, en of u in deze storm scherp genoeg aan de wind hebt gezeild. Meestal begin ik met complimenten en kom ik daarna met kritiek. Dit keer doe ik het andersom. Eerst komt de kritiek, zodat ik optimistisch kan afsluiten. Misschien is dat wat vrolijker.

Onze belangrijkste kritiek betreft de budgetdiscipline. U kent het verhaal: eerst een motie van ongenoegen, toen een motie van afkeuring en uiteindelijk een motie van wantrouwen toen bleek dat meer dan een miljoen euro aan overschrijdingen op het Stationsplein onder de pet was gehouden. Als we als gemeenteraad collectief verantwoordelijkheid moeten nemen voor zware bezuinigingen die vele Haarlemmers raken, kan het niet zo zijn dat wij niet langer het gevoel hebben dat we op de uitgaven kunnen sturen. De raad controleert de uitgaven. Dat is onze wettelijke taak en die mogen we niet verzuimen. Wij roepen het volgende college dan ook op om ten aanzien van de financiële discipline actief in te zetten op het versterken van het vertrouwen tussen college en raad, tussen het bestuur en

de Haarlemmers. Dat vertrouwen versterken we ook door de Haarlemmers te laten zien dat we bij de besluitvorming handelen vanuit de gemeenschappelijke belangen. Dat heet “inclusief denken”. Een mooi en heel actueel voorbeeld is de nieuwe locatie van het CBR. Hebben we daarbij tijdig alle belangen goed afgewogen? Misschien was die vergunning dan ook verleend, maar de wijk had dan geweten wat haar te wachten stond. Een tweede punt van kritiek is u ook bekend: de takendiscussie. Deze is te lang vooruitgeschoven. In plaats daarvan is ingezet op vijf pijlers, die allemaal evenveel moesten leveren. Is dat eigenlijk niet hetzelfde als een grove kaasschaaf? Het resultaat is nu dat de takendiscussie inzet is bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dat is op zich niet slecht, want het geeft Haarlemmers de kans om maximaal invloed op dit proces uit te oefenen. Alle partijen zullen voor de verkiezingen naar u toe moeten gaan en moeten vertellen hoe zij denken die 10 miljoen euro aan extra bezuinigingen te vinden. Daar kunt u zich dan bij de verkiezingen over uitspreken. Dat is mooi. Het was echter nog beter geweest als deze coalitie al haar verantwoordelijkheid had genomen, om zodoende ook een sluitende meerjarenraming te kunnen presenteren. Al het vet is immers van de botten, de lucht is uit de begroting en de crisis is nog niet voorbij. De meerjarenraming laat een tekort zien van bijna 6 miljoen euro voor het jaar 2015. Die 6 miljoen euro kunnen we niet langer opvangen vanuit de reserves. Dat legt een zeer zware druk op de komende coalitieonderhandelingen, waarbij heel harde afspraken gemaakt moeten worden om al in 2015 6 miljoen euro te bezuinigen.

Ik spreek nog maar een citaat uit, dit keer van mijzelf. Het is van 1 april 2010, toen de coalitieonderhandeling nog volop liep. Wij spraken u vanuit deze plek met de volgende woorden toe: “Wij willen als CDA constructief oppositie voeren. Wij hopen op een goed collegeprogramma waartegen het moeilijk oppositie voeren is. Wij hopen op een sterk en evenwichtig college, dat onze stad door zware tijden heen zal loodsen.” Die zware tijden hebt u gekregen, maar was het ook een sterk en evenwichtig college? Tijdens de rit zijn twee wethouders en een gemeentesecretaris overboord geslagen. Waarschijnlijk had u scherper aan de wind kunnen zeilen als u minder ruzie met elkaar had hoeven maken over wie de touwtjes in handen heeft. Al dat gekissebis over een pontje of andere ruzietjes: had die tijd niet beter gestoken kunnen worden in het tijdig kostendekkend maken van de bouwleges, of het terugbrengen van de formatie in de fysieke sector? De crisis kunnen we u niet aanrekenen, maar wel dat u het schip op deze punten niet snel genoeg hebt bijgestuurd.

Er is veel tijd gaan zitten in de gebiedsvisies, zonder dat dit veel resultaat heeft opgeleverd. De verhuizing van Flinty's heeft ondanks herhaaldelijk aandringen van de raad geen prioriteit gekregen. Het was uiteindelijk het sluitstuk van een haastige verhuizing in verband met de subsidie voor het Stationsplein. In de bestuursrapportage zien we een enorme post aan productieverlies als gevolg van de reorganisaties, bovenop de al begrote frictiekosten. Wie het coalitieakkoord nog eens naleest, ziet dat tal van ambities niet zijn gerealiseerd. Deels is dat omdat daaraan geen prioriteit is gegeven; deels omdat andere keuzes zijn gemaakt. Eerlijk is eerlijk: het is ook omdat de crisis nog vele malen groter bleek te zijn dan we allemaal vier jaar geleden konden vermoeden. Tot zover onze kritiek.

De heer DE JONG: Als dit alle kritiek was, wordt het een teleurstellende avond. Ik had mij natuurlijk helemaal voorbereid op een gevecht met de heer Snoek, maar dit is alles. U bent vier jaar bezig geweest om de coalitie het vuur na aan de schenen te leggen over van alles en nog wat. Niks was goed. Het ging mis. Uiteindelijk kwam dat samen in een grote motie van wantrouwen tegen alle heren achter de collegetafel. Nu valt het allemaal wel mee en hebben we ons best gedaan. Eigenlijk is het allemaal te wijten aan de crisis, als ik het even samenvat. Wanneer hebt u precies het licht gezien, mijnheer Snoek?

De heer SNOEK: Bij aanvang van deze coalitie hebben wij gezegd dat we constructief en

kritisch oppositie wilden voeren. Ons beeld is dat we dat deze vier jaar ook gedaan hebben. Dat de VVD zich aangesproken voelt door de motie van wantrouwen over de budgetdiscipline, begrijp ik. Dat u daar nu uitgebreid op wilt terugkomen, begrijp ik eigenlijk niet. Ik had eerst een verhaal geschreven waarin ik die kritiek nog eens heel stevig herhaalde. Mijn fractiegenoten zeiden tegen mij: dat verhaal kennen ze nu wel. Ik zal het u echter nog een keer vertellen.

De heer DE JONG: Ik hoef dat hele verhaal niet nog een keer te horen. Dat ken ik.

De heer SNOEK: Wat vraagt u mij dan?

De heer DE JONG: De vorige keer ging het vaak over de toon van de VVD. Ik vraag mij nu af waarom u uw toon nu zo ongelooflijk matigt. Misschien bent u wel bijna gereed voor coalitiedeelname.

De heer SNOEK: Als u mij wilt uitnodigen, weet u dat het CDA altijd constructief is. Ik wil de balans opmaken van vier jaar. We hebben incidenten besproken, zoals het Stationsplein. Een wethouder hield daarbij een miljoen euro aan overschrijdingen een maand onder de pet. U krijgt dan van ons een scherpe toon. Op andere momenten hebben we gezegd dat wethouders het goed deden. Wat we nu proberen te doen, is dat geheel samenvoegen tot een gebalanceerd verhaal. Misschien komt u dadelijk weer met uw gebruikelijke toon.

De heer DE JONG: De VVD waardeert juist de balans en de nuance die u dit keer in uw verhaal brengt.

De heer SNOEK: Luistert u dan prettig voort, want zo gaan wij door. Nu kom ik op het feit dat er ook veel goed is gegaan. Een voorbeeld is de nieuwe subsidiesystematiek. Deze sluit goed aan bij ons beeld over hoe we als gemeente moeten werken. Eerst moeten we zelf bepalen welke doelen we willen bereiken en vervolgens vragen we hoe het maatschappelijk middenveld dat denkt te bereiken. Bij de transitie in het sociale domein hebben we echter gezien dat de toepassing hiervan in de praktijk nog lastig is. Bestaande subsidierelaties kunnen maar beperkt een kans krijgen. In de reactie op de motie die ertoe oproept om meer straathoekwerkers in te zetten lezen we dat het college bij voorkeur streeft naar één organisatie voor het jongeren- en straathoekwerk, om daarmee voor te sorteren op de verzakelijking van de subsidiesystematiek. Het beeld van onze fractie is dat de nieuwe subsidiesystematiek juist bedoeld was om meer en ook nieuwe partijen een kans te geven. Graag hoor ik een reactie van de wethouder van Financiën.

Het meest prangende voorbeeld is natuurlijk BUUV. Is dat nou een middel, of een doel? Het college zegt zelf het 'wat' in het sociale domein te willen definiëren en het 'hoe' aan het veld te willen overlaten. Dat geldt alleen niet in het geval van BUUV. Wat betreft het CDA is dat niet in lijn met het eigen denken, of met de nieuwe subsidiesystematiek. Dat brengt ons bij onze eerste motie.

Motie 16: BUUV aan het veld

“De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018,

overwegende dat:

- de gemeente bij de verdere uitrol van BUUV over de hele stad in 2014 zich wil “terugtrekken uit de uitvoering en hierop een uitvraag [wil] doen aan onze partners. De coördinatie en uitvoerende werkzaamheden van zowel professionele als vrijwillige sociaal makelaars komt dan in handen te liggen bij onze partners.” (brief 2013/426340);
- het college in de notitie Transitie Basisinfrastructuur kiest voor de “regierol aan de hand van duidelijke kaders. De invulling ervan, de ‘hoe-vraag’, laten we over aan de partners in de stad”;
- hierop een uitzondering wordt gemaakt voor BUUV;

11, 13 en 14 november 2013

- de raad zich meerdere keren kritisch heeft uitgelaten over de kosten en effectiviteit van BUUV;
 - BUUV naar het oordeel van de raad een middel is en geen doel;
- verzoekt het college:
- een open uitvraag aan het maatschappelijk middenveld van Haarlem te formuleren, waarbij de partners gevraagd wordt op welke wijze zij de doelstelling van BUUV denken te kunnen verwezenlijken;
 - BUUV als instrument aan te bieden, maar niet verplicht te stellen;
 - hierbij in te zetten op een kostenbesparing om zo middelen vrij te maken voor andere doelstellingen en instrumenten binnen het sociale domein.”

Ondertekend door: het CDA.

Wat ons betreft is BUUV een middel en geen doel, en hoeven we er als gemeente niet mee door te gaan. Als het maatschappelijk middenveld echter denkt hiermee doelen te kunnen bereiken die wij als gemeente stellen, mag het dit project wat ons betreft hebben. Ik was echter bezig met het geven van complimenten. Laat ik daarmee verder gaan. In de begroting zijn grote bijstellingen doorgevoerd. Een voorbeeld is het vastgoed en de grondexploitaties. Afwaarderingen daar zijn pijnlijk, maar noodzakelijk. Zo zien we nu ook weer een bijstelling van de salariskosten. Op dit punt horen we echter graag een verduidelijking van de wethouder van Financiën. In de begroting lezen we dat de salarissen nog steeds niet op het reële niveau zijn begroot. Navraag leert ons dat er een verschil is van ongeveer 1,1 miljoen euro tussen de reële salariskosten en dat wat nu begroot is. Klopt het dan dat wij dit bedrag volgend jaar bij de jaarrekening of in een van de bestuursrapportages als tekort terugzien? Dan zouden we namelijk met struisvogelpolitiek bezig zijn. Ik hoor in de eerste termijn graag een reactie van de wethouder.

In de fysieke hoek zijn ook grote slagen gemaakt. Ik noem de aanpak van het Slachthuisterrein, de reorganisatie van het vastgoed en meer dan twintig bestemmingsplannen die vastgesteld moesten worden. De heer Cassee memoreerde dit zelf allemaal al bij de kadernota. Hij verdient hiervoor inderdaad een compliment. Ook de heer Nieuwenburg wil ik graag complimenteren, met zijn Woonvisie en de aanpak van het voortijdig schoolverlaten. Bij de transitie in de jeugdzorg zien we dat de gemeente hard aan het werk is. Het gaat niet altijd zoals het CDA het zou willen, maar we zitten niet stil. We zijn ons aan het voorbereiden op wat ons afkomt. Daarvoor onze complimenten.

De heer Van der Hoek complimenteren we met de voorbereiding op de decentralisatie van de AWBZ. Die is lastig, omdat niemand precies weet wat er op ons af zal komen. Haarlem heeft ook op dit punt niet stilgezeten. De hele transitie van het sociale domein werd besproken in lange sessies in de commissie Samenleving met een hoog abstractiegehalte. De heer De Jong zit daar tegenwoordig gelukkig ook bij. Dat wil wel eens helpen. Het is complexe materie, maar ze is van wezenlijk belang.

De heer DE JONG: Kunt u aangeven wat u zo prettig vindt aan mijn gezelschap in de commissie Samenleving?

De heer SNOEK: Laat ik het zo zeggen: de heer Rutten heb ik altijd erg gewaardeerd om zijn inhoudelijke inbreng. Hij was begaan met de dossiers en wist precies wat er speelde. U hebt daarentegen een wat andere toon en een wat andere inbreng. Die is voor de commissie Samenleving juist wel prettig: een beetje verzakelijking, het feit dat u wat onderuitzakt en dat u af en toe wat zucht. Dat helpt misschien wel eens. Ik complimenteer de heer De Jong dus met zijn inbreng, maar ik begrijp dat hij dat vanavond niet wil horen. We hebben de heer Van der Hoek al eens eerder gecompimenteerd. Toen zeiden we dat hij zich met recht wethouder van Sport van Haarlem mocht noemen. Dat was toen hij ons

vertelde dat weldra gestart zou worden met de bouw van de Duinwijckhal. Het blijft nu echter wel lang stil. Wij willen u dan ook verzoeken om in uw eerste termijn in te gaan op de stand van zaken van de Duinwijckhal. Kunt u klip-en-klaar verklaren dat u dit dossier als wethouder nog tot een besluit brengt, zodat het direct uit de inventarisatie voor de takendiscussie geschrapt kan worden?

Hetzelfde verzoek hebben we aan u ten aanzien van de 24-uursopvang. Samen met de Duinwijckhal is dit uw politieke erfenis. Gaat u als wethouder nou eens een besluit nemen over de locatie hiervan? Graag horen we uw reactie in de eerste termijn.

De heer Mooij verdient complimenten voor de aanpak van de externe inhuur. Deze is aanzienlijk gedaald. De heer Mulder verdient eigenlijk alleen al een compliment voor het feit dat hij daar zit. Dat bedoel ik niet flauw. U hebt de handschoenen opgepakt die na het vertrek van uw voorganger noodgedwongen bij uw partij kwam te liggen. Wij wensen u heel veel sterkte in de komende maanden.

Dan kom ik bij het CDA zelf. Hoe kijkt het CDA Haarlem terug op zijn afgelopen vier jaar? Op een aantal punten hadden wij wezenlijk andere keuzes gemaakt dan dit college of deze coalitie. Ik noem dan de zondagsopenstelling, het loten en de aanpak van uitkeringsfraudeurs. Wij hadden gekozen voor minder bezuinigen op handhaving en een betere verdeling van handhaving over de stad; meeuwenoverlast eerder serieus nemen; openbare speeltuinen en speelruimte een prominenter plek geven; invalidenparkeerplaatsen niet doorbelasten en alleen een indicatie voor hulp bij het huishouden na een huisbezoek. Dat zijn allemaal zaken waarvoor we ons hard hebben gemaakt, maar helaas zonder het gewenste resultaat. We zijn echter ook trots op wat we als oppositiepartij allemaal wel hebben kunnen bereiken. Uiteraard deden we dat altijd met steun van andere partijen in de oppositie, maar ook in de coalitie. Immers, niemand bereikt hier iets in zijn eentje. Wij zijn erg blij dat wij samen met u hebben kunnen strijden voor het kunstgrasveld van Haarlem-Kennemerland, en de inzet van btw voor de sport, waarmee we samen met de PvdA dekking hebben kunnen vinden voor de Duinwijckhal. Ook de heer Stapelkamp verdient op dat punt een compliment. Daarnaast noem ik geen verdere bebouwing van de kweektuin aan de Kleverlaan; geen korting op de inzet van de straathoekwerkers; behoud van middelen voor de bestrijding van eenzaamheid en meidenwerk; aanpak van sluikreclame op bouwboarden; een gratis plek in de fietsenstalling voor ouderen en mindervaliden; ondergronds parkeren als norm; meer openheid in het formatieproces; en het achterstallig onderhoud zien als schuld. In de punten die ik opsomde, hoort u ook de prioriteiten terug die wij ons als fractie bij aanvang van deze periode hebben gesteld. Ook voor de komende periode willen wij ons blijven inzetten voor veiligheid, zorg en samenleving. Als we een takendiscussie aangaan, staat voor het CDA voorop dat de Haarlemmer erop mag rekenen dat de gemeente de eigen regels handhaaft. Dat geldt niet alleen in het centrum, of alleen als daar opbrengsten tegenover staan zoals bij het parkeren. Integrale handhaving, zoals met bikerteams, vergroot het gevoel van veiligheid en versterkt de relatie tussen gemeente en inwoners. Veiligheid gaat ook over het tegengaan van uitgaansgeweld en overlast rondom coffeeshops. Zoals u weet is onze partij ook voor het cameratoezicht. Wat betreft veiligheid verdient ook de burgemeester een compliment. Hij heeft zich in de afgelopen vier jaar hard ingezet voor dit dossier. Vaak hebben wij hem kunnen steunen. We willen ook aandacht vragen voor de buurtvaders, een initiatief uit de samenleving. Ook dat verdient ondersteuning.

Dan kom ik op de zorg. De gemeente krijgt in de komende jaren een steeds belangrijkere rol op het gebied van zorg; voor kwetsbare mensen en voor kinderen met grote problemen. Het CDA zal altijd eerst kijken naar wat mensen zelf kunnen en hoe mensen naar elkaar kunnen omkijken. Dat past bij onze uitgangspunten. Mensen waar niemand naar omkijkt, moeten op de gemeente kunnen rekenen. We zien soms al dat de hulp in het

huishouden het enige contact is wat ouderen nog hebben. Als dat ook nog wegvalt, slaat de vereenzaming genadeloos toe. Onze ambitie is dat iedere kwetsbare Haarlemmer minimaal een keer per week met iemand contact heeft. Dit wordt bij voorkeur niet vanuit de overheid georganiseerd. Voor mensen die anders echt alleen blijven, moet de overheid haar verantwoordelijkheid nemen.

Dan kom ik op de samenleving. Het CDA staat voor minder overheid en meer samenleving. Dat houdt niet het afbreken van de verzorgingsstaat in, maar wel het herstel van vertrouwen in wat mensen zelf en met elkaar kunnen bereiken. Dat zien we bijvoorbeeld terug in het verenigingsleven. In de afgelopen jaren hebben wij ons keihard ingezet voor de sport. Dat is niet alleen omdat sporten gezond is, maar vooral omdat dit de plek is waar mensen een sociale context verwerven, waar Haarlemmers zich als vrijwilliger inzetten en waar jongeren zelfvertrouwen en discipline meekrijgen. In een ontzuilde samenleving is het verenigingsleven de plek waar Haarlemmers elkaar vinden en voor elkaar zorgen als het een keer nodig is. Je hoeft dan niet naar BUUV, maar je gaat gewoon naar iemand uit de club. Dat geldt voor sportclubs, maar net zo goed geldt het voor koren, fanfares, scouting en de kerken. Voor het CDA hoeft Haarlem niet veel verder te groeien. Het hoeft niet groter, sneller of meer. Wij koesteren de Haarlemse maat. Wij koesteren dus de veiligheid, de zorgzaamheid en het verenigingsleven in Haarlem. Vanuit deze visie zullen wij de kerntakendiscussie benaderen. Vanuit deze visie kijken we ook naar de begroting die voor ons ligt en de bezuinigingen die daarin staan. Daarover heb ik nog twee moties en één vraag.

De vraag is voor wethouder Nieuwenburg. Kunt u in uw eerste termijn aangeven of u van mening bent dat u de bezuiniging op wonen boven winkels, na de afspraken die u met de middenstand gemaakt geeft, eenzijdig kunt doorvoeren? Of krijgt u dan grote problemen omdat u feitelijk contractbreuk pleegt?

We zien een bezuiniging op handhaving in de begroting van 175.000 euro. De bezuiniging wordt gerealiseerd door vacatures niet in te vullen. Wij stellen voor het positieve begrotingsaldo van 2013 na de tweede bestuursrapportage van 147.000 euro toe te voegen aan de algemene reserve en zo de bezuiniging van 175.000 euro op handhaving – maatregel 6 op pagina 34 – op te vangen.

Amendement 15: Handhaaf het handhaven

“De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018 en de bestuursrapportage 2013-2, overwegende dat:

- het college voorstelt om in 2014 150.000 euro te bezuinigen op handhaving door vacatures integrale handhaving open te houden (maatregel 6 op pagina);
- minder handhaving ten koste gaat van de leefbaarheid van Haarlem;
- de bestuursrapportage 2013-2 een geprognosticeerd positief saldo heeft van 147.000 (pagina 6);
- het onwenselijk is om de vacatures integrale handhaving open te houden tot de behandeling van de jaarrekening;

besluit:

- het positieve begrotingsaldo 2013 na bestuursrapportage 2013-2 van 147.000 euro toe te voegen aan de algemene reserve;
- de maatregel Open houden vacatures integrale handhaving te schrappen uit het Overzicht voorgestelde maatregelen (pagina 34, en de bijbehorende toelichting in bijlage 5.1. van de programmabegroting 2014-2018) en in de dekking van de hogere lasten te voorzien door een onttrekking aan de algemene reserve van 147.000 euro; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: het CDA.

11, 13 en 14 november 2013

7

De derde motie gaat over het verenigingsleven. Net als in 2013, toen de tweede tranche werd weggesneden, zien we weer een korting op het Cultuurstimuleringsfonds. Dit potje is bedoeld voor koren en andere verenigingen om een keer in de Stadsschouwburg, de Toneelschuur of de Philharmonie te kunnen optreden. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten, want zij zorgen daarmee ook voor bezetting in die zalen. Daar zit volgens ons ook de logica achter de motie.

Motie 17: Stimuleer de breedtecultuur

“De Haarlemse gemeenteraad, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018, overwegende dat:

- het college voorstelt om in 2014 het budget voor het Cultuurstimuleringsfonds met 75.000 euro te verlagen (maatregel 22, pagina 35);
- het budget van het Cultuurstimuleringsfonds bestemd is om de bespeling van de Toneelschuur, de Philharmonie en de Stadsschouwburg door amateurgezelschappen te stimuleren;
- als gevolg van deze bezuiniging vele Haarlemse culturele verenigingen geraakt worden en de genoemde podia minder zalen aan hen kunnen verhuren;

verzoekt het college:

- structureel een korting van 1% door te voeren op de subsidies aan de Toneelschuur (2 miljoen euro) en de Philharmonie/Stadsschouwburg (5,8 miljoen euro);
- de hiermee vrijkomende middelen (78.000 euro) structureel toe te voegen aan het Cultuurstimuleringsfonds;
- en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: het CDA en de Actiepartij.

Het geld kan door de koren gebruikt worden om op te treden in de genoemde zalen. Zo brengen zij het geld keurig weer naar hen terug. Tot zover onze eerste termijn. Mevrouw VAN ZETTEN: D66 is graag innovatief en wij zijn in het gelukkige bezit van een lijsttrekker. We hebben besloten dat we de eerste termijn bij deze begroting in twee delen knippen. Ik kijk terug en leg verantwoording af. Onze lijsttrekker zal haar visie op de toekomst geven en neemt daarin ook het sociale domein mee. Daar heb ik namelijk niet zo heel veel verstand van. Dat probleem hebben wij dus op die manier opgelost. Dit is de laatste begroting van onze coalitie. Het is tijd voor een terugblik en tijd om verantwoording af te leggen. Wat heeft D66 bereikt als grootste partij in Haarlem? Wij wonnen namelijk de verkiezingen in 2010 onder het motto “Anders? Ja! D66.” Laat ik beginnen om mijn oude vriend Fedde Reeskamp, nu het enige lid van de Fractie Reeskamp, nog eens te bedanken. Uiteindelijk is hij een belangrijke grondlegger van het coalitieakkoord geweest, zeker wat het financiële kader betreft. D66 was al jaren bezorgd over de omvang van projecten en de oplopende schuld. Dat bleek terecht. Er lag een duidelijke opdracht bij ons. Wij zouden meer naar buiten treden en verbinding zoeken met de stad, want de mening van de burger telt voor D66. Wij zouden het dualisme vorm geven, op een manier die past bij onze partij. Ze is opgericht om een eind te maken aan de achterkamertjespolitiek. Transparantie en heldere processen betekenen dat iedereen het moet kunnen begrijpen. Wij zouden verschil maken, want alles samen leidt tot een eenheidsworst. Dat leidt weer tot depolitisering en daar ben ik niet voor. Wat mij betreft moest er vooral meer controle komen, want wij mogen ons met alles bemoeien. Pakkende punten waren de financiën, meer groen en minder rood, economie, cultuur, onderwijs, participatie en het moeilijke woord systeeminnovaties in het sociale domein. Met ons

coalitieakkoord Oog op morgen kreeg het college de opdracht een groot pakket aan bezuinigingen in te vullen, in een tijd die heel anders was dan de voorgaande jaren van hoogconjunctuur. In die tijden gingen we bouwen en geld leek geen probleem te zijn. Met die rekening zitten we nu nog steeds.

In een notendop: ons college moest betrouwbaar, verstandig en bescheiden zijn. Het moest luisteren naar de burgers, met oog voor de toekomst. Het moest vooral niet paternalistisch zijn, van 'wij weten wel wat goed voor u is'.

Dan wil ik het even hebben over mijn coalitiegenoten. Ja, we hebben gehuild jongens, maar vaker hebben we gelachen. Vooral in het eerste jaar zijn de grenzen verkend en dat hoort er ook bij. We houden elkaar goed in evenwicht. Mochten we wel eens de indruk hebben gewekt dat de verbinding ver te zoeken was: dat is gewoon nieuwe politiek. Die politiek mag best een beetje spannend zijn, als je er met zijn vieren maar uitkomt. Volgens mij hebben wij dat bijna bereikt.

Ik wil graag een compliment geven aan het ambtelijk apparaat. Er zijn namelijk enorme prestaties geleverd in een zeer moeilijke periode. Mensen worden ook persoonlijk geraakt. Dat beseffen wij maar al te goed. Ook het college heeft goed werk verricht. Door de jaren heen bent u alleen maar beter geworden. Die personeelwisselingen waren niet voor niets. D66 was kritisch en weinig optimistisch over de economische ontwikkelingen. Helaas kregen wij met onze sombere verwachtingen over de financiën van de stad gelijk. Vanuit gezond realisme heeft mijn fractie vanaf het begin haar best gedaan om uitgaven beperkt te houden. Wij wilden wel meer bomen en wilden projecten zoals het Reinaldapark afmaken. We wilden liever niet meer geld uitgeven dan er binnenkwam. Dat laatste is niet gelukt, laat staan dat de schuld is afgelost. En nogmaals: wat is de bittere kant van een grote schuld? Er wordt niet afgelost. Rente gaat ten koste van voorzieningen en leidt uiteindelijk tot belastingverhoging. Dat willen we eigenlijk niet. Gelukkig is er een economische lente op komst, zo hebben we van het kabinet gehoord. Daar hopen we met zijn allen dan maar op.

Als geen ander heb ik ervaren dat "politiek eindeloos boren is in keihard hout; het schiet gewoon niet op", om maar even de grote Max Weber te citeren. Dat is een boodschap aan de mensen op de publieke tribune die ook de politiek in willen. Tegelijkertijd geldt dat de aanhouder wint. Laten we wel wezen: voor het geld hebben we ook veel goede dingen gedaan. De stad ziet er fantastisch uit. Er zijn scholen gebouwd en er liggen genoeg plannen klaar om uitgevoerd te worden. En waar kun je nou nog gratis met een bootje overvaren? Hier in Haarlem kan het nog allemaal.

De fractie van D66 was maar een klein beetje groter dan haar coalitiepartners. Eigenlijk is ze dat nu niet eens meer. Toch heeft mijn partij haar stempel gedrukt op de Haarlemse bestuurscultuur. Op belangrijke terreinen is schoon schip gemaakt, bijvoorbeeld doordat de in volstreekte chaos verkerende administraties aan de orde werden gesteld.

De heer SNOEK: Ik geniet van uw verhaal, hoor. U gebruikt woorden als 'nieuwe politiek' en 'dualisme' om de onderlinge wrijvingen die er waren te duiden.

Mevrouw VAN ZETTEN: Nou, u bent wel langzaam.

De heer SNOEK: We hebben u als oppositie tot laat in de avond mogen aanschouwen, schorsing na schorsing. Nu zegt u dat D66 een nieuwe bestuurscultuur heeft weten te creëren. Als we denken aan de discussie over het Stationsplein, zijn wij als oppositie heel benieuwd waarom u nou zo trots bent op die nieuwe bestuurscultuur. Ging het dan bijvoorbeeld over de wijze waarop de overschrijding onder de pet werd gehouden, of de wijze waarop de motie van afkeuring op tafel kwam? Waar was u precies zo trots op?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik zie die bestuurscultuur graag breed. Denkt u even terug aan de vele rapporten van de Rekenkamercommissie die ook u gepasseerd zijn. Ik heb het dan bijvoorbeeld over het Stadskantoor. In het verleden werden in het college nogal eens besluiten genomen die buiten de raad werden gehouden. Bovendien werd er geld

uitgegeven zonder dat de raad daar weet van had. Achteraf dachten we: hadden we maar beter opgelet, en had het college ons maar beter geïnformeerd. Het Stationsplein is inderdaad een voorbeeld van die bestuurscultuur. Dat is een heel lang lopende affaire geweest. Kijkt u nog even terug naar vorig jaar. Wij hebben bijvoorbeeld aan het licht gebracht dat bepaalde subsidies eerder waren uitgegeven aan verkeerde projecten en dat de onderbouwing niet in orde was. Uiteindelijk hebben we dat allemaal boven water gekregen. U kunt dan zeggen dat rondom het Stationsplein zaken aan het licht zijn gekomen die we eerder hadden willen weten. Die kwamen inderdaad vanuit het college. Volgens mij zijn daar genoeg woorden over gesproken en zijn er conclusies over getrokken door een wethouder. Ik vind daarmee dat de bestuurscultuur toch redelijk veranderd is.

De heer SNOEK: We hebben geconstateerd dat in de afgelopen vier jaar hetzelfde opnieuw gebeurde: een miljoenenoverschrijding werd onder de pet gehouden. We hebben hier ook een wethouder gehad die verantwoordelijk was voor de Zijlpoort en die op een nogal vreemde manier met een klokkenluider omging. De raad heeft daarbij weliswaar ingegrepen, maar kunt u nu werkelijk zeggen dat er sprake is van een nieuwe bestuurscultuur?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ja. Ik sta helemaal achter mijn woorden. Als u nu verwijst naar het dossier Zijlpoort en de wethouder die daarbij toen betrokken was, constateer ik dat personeelwisselingen gewoon heel positieve resultaten hebben gehad. U verwijt ons dat wij daar maar een beetje hebben zitten switchen met wethouders, maar ik kijk daar toch iets anders tegenaan.

De heer SCHOUTEN: Ik wil even terugkomen op de beeldspraak van het boren in hardhout. Als je dat doet met een te bot boortje, ontstaat er kans op scheuringen. Die hebben we als oppositie in de afgelopen periode toch regelmatig zien ontstaan in de coalitie.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik citeer gewoon de grote socioloog Max Weber. Hij had vast geen botte boor en wij uiteindelijk ook niet. Het gaat om de beeldspraak. Die moet u toch ook kunnen begrijpen.

Ik zet mijn betoog voort. Ik was bij de administraties. We wisten niet eens wat we aan bezittingen hadden. Afspraken waren niet gedocumenteerd. Ik noem maar wat: het was hier voor een volksvertegenwoordiger controleren op de tast. Nogmaals: de controlerende taak van de gemeenteraad zal alleen maar groter worden nu meer taken worden overgeheveld. Die ruimte is er nu. Ook is het een verdienste van ons college dat risico's in kaart zijn gebracht en vastgoed is afgeboekt tot reële waarden. Er is nogal wat opgeruimd. Heel veel bezuinigingen zijn gerealiseerd. Er is helderheid gekomen over de financiering van grote projecten, zoals het stadskantoor, het Stationsplein en de verbreding van de Waarderweg. In het verleden hoefde de raad niet alles te weten en waren projecten gestart zonder solide onderbouwing. De gedachte was dan dat je soms nu eenmaal ergens aan moet beginnen, en dat de financiën later wel komen. Een voorbeeld is het Reinaldapark. Enfin, dat komt ook in orde. Ook onze overheids-nv Spaarnelanden kon wel wat controle gebruiken. Wij vragen ons nu wel af wat het strategisch plan voor Spaarnelanden is. Met afval wordt over ter wereld veel geld verdiend, en dat geld kunnen wij hier ook wel gebruiken. College, hebt u plannen op dit gebied?

De ervaring leert dat controle begint met een aantal kritische vragen. Waarom zijn de dingen zoals ze zijn? Wordt dit wel voldoende gewaardeerd? Onze

Rekenkamercommissie vervult een glansrol in het aan de orde stellen van zaken en het presenteren van lessen met voorbeelden uit het verleden. Wat is een waarschuwing echter in de praktijk waard? Rapporten verdwijnen in een la en dat is jammer. Het geheugen verdwijnt vaak uit de raad. Het cliché is dan dat het in de politiek vooral de waan van de dag is die regeert. De commissie Beroep en Bezwaar vervult ook een belangrijke rol met

haar adviezen aan het college.

Mevrouw SIKKEMA: Ik ben het helemaal met u eens. Hebt u er ook een idee over hoe we dat collectieve geheugen met elkaar kunnen verbeteren?

Mevrouw VAN ZETTEN: Je moet daarvoor heel erg aan jezelf werken. Ik heb wel geconstateerd dat in een overgangperiode vlak voor of na verkiezingen vaak een vacuüm is ontstaan, waarin nogal eens een rapport mag uitkomen. Als voorbeeld noem ik het geld dat in 2010 aan de openbare ruimte is besteed. Dat viel net tussen twee raadsperiodes in. Daar kwam ik eigenlijk een jaar na dato achter. Ik dacht toen: waarom wisten we dit eigenlijk niet? Dat heb ik toen ook bij de griffie aan de orde gesteld. Juist in die periode moeten rapporten meer gewaarborgd worden en moet de kennisoverdracht aan de raad geborgd worden. Als er telkens veel nieuwe raadsleden zijn, is het verdwijnen van kennis een risico dat je loopt. Je kunt daar waakzaam op zijn, maar het is aan iedere politieke partij om daar invulling aan te geven.

Wetgeving van het Rijk maakt een einde aan de commissie Beroep en Bezwaar en de daaraan verbonden vier kamers. De vraag is of hier een voorziening voor getroffen is. Wat gaat dit kosten? Volgens mij zijn die kosten nog niet opgenomen in de begroting. Het verlies zal niet alleen materieel zijn. Ik ben ervan overtuigd dat de goede sfeer hier in de Haarlemse gemeenteraad – en daarmee mogen we elkaar wel complimenteren - en de betrokkenheid bij de stad voor een belangrijk deel te danken zijn aan de samenwerking met de kamers Beroep en Bezwaar. Het college kan ook altijd rekenen op verstandige adviezen. Het was aan u om ze op te volgen of in de wind te slaan. Een voorbeeld van dit laatste vinden we terug in de begroting. Er staat 50.000 euro gereserveerd voor de zaak Sweers. Is dat genoeg? Twee kamers adviseerden ‘gegrond’. Kijkt u eens naar het functioneren van de Havendienst. U luisterde niet en nu zitten we met de gebakken peren. Ik hoor hierop graag een reactie.

De begroting is voor 2014 sluitend dankzij het pakket van 6,8 miljoen euro aan extra maatregelen, efficiency, geschrapte taken en lastenverzwaring. In de lopende begroting van 2013 was al voor 6 miljoen euro bezuinigd. Dat is al een huzarenstukje. Met Haarlem presteert beter is er voldoende vertrouwen in de organisatie en in het feit dat het goed komt. Het is voor iedereen duidelijk dat 2015 daarom een heel spannend jaar wordt. Structureel zal er veel bezuinigd moeten worden. Daarvoor zijn fundamentele keuzes nodig. Het college heeft zijn takeninventarisatie gepresenteerd, met een pakket aan maatregelen goed voor 20 miljoen euro. Wij mogen voor 10 miljoen euro selecteren. U kunt dan zeggen: had dat eerder gedaan. Met het oog op de toekomst had ik dat ook wel gewild. Er is echter ook een politieke realiteit. Met nog meer miljoenen aan bezuinigingen hadden we in feite een nieuw coalitieprogramma moeten schrijven. Dat was wat D66 betreft onmogelijk zonder de inbreng uit onze stad. Het is gewoon tijd voor nieuwe verkiezingen. Ook is het tijd voor Haarlemmers om aan te geven welk bestuur het beste bij ze past.

De heer VRUGT: Dat we te maken hebben met een ‘politieke realiteit’, klinkt altijd interessant. Moesten we zoveel extra bezuinigingen uitstellen tot de volgende verkiezingen om de stad erbij te kunnen betrekken? Hebben we daar om die reden een paar jaar mee gewacht? Dat lijkt me toch een wat vreemde redenering. U kunt de stad er toch ook tussentijds bij betrekken? Of gewoon kleur bekennen en keuzes maken?

Mevrouw VAN ZETTEN: We hebben al heel veel bezuinigingen gerealiseerd. Dit gaat echt om de vraag wat voor stad je wilt zijn. Nu de verkiezingen er toch aankomen, is het niet meer dan logisch dat we die keuze aan de stad voorleggen.

De heer VRUGT: Omdat u het zo lang voor zich uit geschoven hebt.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik denk dat wij al grote stappen hebben gezet. Die fundamentele keuzes raken het coalitieprogramma. We kregen dat gewoon niet voor elkaar. Zo simpel is het. Er zijn nu eenmaal verkiezingen. Dat lijkt me het uitgelezen

moment voor de stad om hier zelf een keuze in te maken.

De heer SNOEK: Eigenlijk zegt u dat de rek er ongeveer driekwart jaar geleden al zo'n beetje uit was, en dat de verkiezingen dan wat deze coalitie betreft te laat komen. Ik ben dat wel met u eens.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vind u ontzettend negatief.

De heer SNOEK: Ik probeer u samen te vatten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ben het volstrekt niet met u eens. Vorig jaar zijn al grote maatregelen getroffen. Het gaat om fundamentele keuzes over wat je wel en niet gaat doen. Je wilt de burger daarbij betrekken. Het is dan het beste om in de komende maanden met de stad in gesprek te gaan.

De heer SNOEK: Dat is een excuus om vier jaar niks te doen.

Mevrouw VAN ZETTEN: U hebt net allerlei complimenten uitgedeeld en nu zouden we zeker vier jaar niks hebben gedaan. Dat vind ik een beetje onzin.

De heer SNOEK: Dat is een excuus om geen locatie te kiezen voor de 24-uursopvang. Zo kunt u alles naar de verkiezingen toebrengen of eroverheen tillen. Als de stad aankoerst op een tekort van 6 miljoen euro in 2015, kunt u uw verantwoordelijkheid nemen. U zegt dan dat dat moeilijk is met deze coalitie. U raakt de grenzen van het coalitieakkoord. Dat snap ik, maar het is wel uw verantwoordelijkheid. En dat geldt zeker voor u als grootste coalitiepartner.

Mevrouw VAN ZETTEN: We zijn een heel klein beetje groter. Ik ga mij nu herhalen. Dit is een herhaling van zetten. Dat wilt u toch ook niet.

In voorliggende begroting, maar ook in de inleiding tot de takeninventarisatie, is wat mij betreft iets te vaak te lezen dat burgers op allerlei terreinen meer zelf moeten gaan doen en moeten gaan participeren. Zoals ik het lees, is deze glorende participatiedemocratie vooral ingegeven vanuit het perspectief van de bezuinigingen, en niet vanuit een principieel standpunt. D66 is er als geen andere partij van overtuigd dat mensen veel meer zelf kunnen. Daar moet je echter wel de ruimte en het vertrouwen voor krijgen. Met dat gehannes met de bewoners en de kademuren van de Bakenessergracht hebben we een goed voorbeeld. Als dat nu na ruim een jaar touwtrekken goed komt, hebben we de eerste overwinning van de participerende burger in 2014 te pakken.

Het zal duidelijk zijn dat wij in principe instemmen met de begroting 2014-2018. Dat onderdelen van het pakket aan extra maatregelen ook ons pijn doen, behoeft geen betoog. Wij hebben vooral zorgen over bezuinigingen in de openbare ruimte. Maatregelen daar zullen ook banen raken, juist aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Het gaat er niet alleen om mensen, en dan met name minima, te helpen, maar het gaat erom dat zij in de eerste plaats zelf hun geld kunnen verdienen.

Ik eindig nog maar even mondiaal, met bemoedigende woorden van Bill Clinton: er is geen enkel probleem in Haarlem dat Haarlem niet zelf kan oplossen. Daar ben ik van overtuigd.

Mevrouw LANGENACKER: Heeft Bill dat zelf gezegd?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik weet zeker dat Bill dat zelf heeft gezegd. Volgens mij heeft uw voorbeeld, Diederik Samsom, dit ook wel eens gezegd, maar dan voor Nederland. Ik dacht: ik zoek het kleiner, en dan voor Haarlem.

De VOORZITTER: U kondigde al aan dat mevrouw Pippel haar blik op de toekomst zou richten. Zij krijgt daartoe nu het woord.

Mevrouw PIPPEL: Deze begroting markeert de overgang tussen de huidige raadsperiode en de volgende. Vanaf april zitten in deze zaal nieuwe gezichten en bekende gezichten in nieuwe posities. Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om onze fractievoorzitter, mevrouw Van Zetten, vast te danken voor al haar inzet in de afgelopen jaren. Zij heeft zich onvermoeibaar ingezet voor de stad en zij blijft dat doen. Dank daarvoor. Namens D66 zal ik vooruitkijken naar het komende jaar en de jaren daarna. Ik doe dat aan de hand

van drie thema's: mensen maken de samenleving, een aantrekkelijke leefomgeving maakt de stad, en een sterke overheid maakt keuzes.

Het eerste thema is mensen maken de samenleving. 2014 staat in het teken van de decentralisaties in het sociale domein. Wij krijgen de verantwoordelijkheid voor begeleiding, zorg en ondersteuning van inwoners die dat nodig hebben. Dit is een nieuwe en verantwoordelijke taak. Het feit dat een dementerende vrouw afhankelijk is van haar dagbesteding, of dat de behandeling van ontspoorde of psychisch zieke jongeren onze verantwoordelijkheid wordt, maakt dat we niet licht over deze nieuwe taken mogen denken. D66 realiseert zich dat niet iedereen in staat is om het zelf te redden. Zorg en ondersteuning voor de mensen die het echt niet zelf kunnen, moeten we goed regelen. Dat is niet alleen een wettelijke plicht, maar vooral een kwestie van beschaving. Anders dan sommige partijen hier in de raad, gelooft D66 dat mensen zelf heel veel kunnen, en dat mensen hier zelf ook graag iets over te zeggen hebben. Wij willen mensen maximale ruimte en kansen bieden om het maximale uit zichzelf en anderen te halen. Wie struikelt, wordt op de been geholpen en aangemoedigd om weer zelfstandig te gaan staan. Dat is liberaal; dat is sociaal. D66 is optimistisch over wat we kunnen bereiken door dingen anders aan te pakken. Wij zetten in op het activeren van de kracht van mensen. Daar geloven we al jaren in en dat blijven we doen. Het systeem mag voor mensen geen belemmering zijn om zelf het heft in handen te kunnen nemen. Wij zetten in op het stimuleren van mantelzorg en vrijwilligerswerk. Wij zetten in op het prikkelen van maatschappelijk initiatief. Wij zetten in op het uitdagen van de samenleving om zelf met oplossingen voor problemen te komen. Kortom: eigen regie van burgers, een eigen plan en eigendom over het eigen dossier.

D66 heeft vertrouwen in wat mensen onderling kunnen bereiken. Dat willen we faciliteren. BUUV is een goed voorbeeld van hoe we dat doen. Met BUUV faciliteert de gemeente een ontwikkeling waarbij Haarlemmers in staat worden gesteld om iets voor elkaar te doen, op een laagdrempelige manier. Buurtgenoten leren elkaar kennen en hebben zorg voor elkaar.

De heer SNOEK: Het betoog van mevrouw Pippel sprak mij zo aan omdat zij sprak over het geloof in mensen en het geloof in alles wat niet de overheid was. Zij sprak zelfs uit dat sommige partijen in deze raad denken dat de overheid het kan. Nu komt ze met BUUV als het ultieme voorbeeld van hoe het dan wel zou moeten. Het hele maatschappelijk middenveld hier in Haarlem hoort u vragen: waarom heeft de gemeente Haarlem zo eigenstandig een systeem dwars door dit maatschappelijk middenveld heen geduwd? Hoe kan D66 dit dan als voorbeeld noemen? Ik begrijp er niets van, overigens al vier jaar lang niet.

Mevrouw PIPPEL: Ik noem BUUV als voorbeeld omdat wij vinden dat de overheid daarin een faciliterende rol kan spelen op het moment dat de maatschappij een zetje nodig heeft. Er zijn op dit moment dertig maatschappelijke partners die zich hebben verbonden aan BUUV. U zegt dat het ze door de strot wordt geduwd, maar dat is helemaal niet aan de orde. Zodra BUUV is uitgerold, kan de overheid zich op een gegeven moment weer terugtrekken. Dat is een faciliterende overheid.

De heer SNOEK: Wat vindt u dan nu van de wijze waarop de overheid zich terugtrekt? De gemeente zegt dat ze het 'wat' definieert en dat het veld zich over het 'hoe' mag uitspreken. Dat geldt alleen niet voor BUUV. De gemeente zegt daar: u moet het volgens BUUV doen. Vindt u dat consequent?

Mevrouw PIPPEL: We hebben een grote investering gedaan in BUUV. We zien dat het werkt. We zien dat dertig maatschappelijke partners in de stad zich verbinden aan dit project.

De heer SNOEK: Wij zien dat het 600 euro per match kost. De wethouder laat een MKBA zien die negatief is en die hooguit op termijn misschien ooit eens een keer een

positief beeld laat zien.

Mevrouw PIPPEL: De MKBA – de maatschappelijke kosten-batenanalyse – geeft aan dat BUUV het potentieel heeft om uit iedere euro die we in het project stoppen drie euro te halen. Als u het project langs de financiële meetlat wilt leggen – dat is niet mijn keuze, maar u doet dat – dan is dat het rendement dat BUUV kan opleveren.

De heer SNOEK: Dat kan het opleveren, maar tot op de dag van vandaag betalen we 600 euro voor iemand die graag wil dat er een keer iemand bij hem komt voorlezen.

De heer VRUGT: In aanvulling daarop: die MKBA met dat veronderstelde toekomstige rendement is opgesteld door de sociaal makelaars van BUUV zelf te bevragen. Is dat niet een beetje vreemd?

Mevrouw PIPPEL: Waarom is dat vreemd?

De heer VRUGT: Dat lijkt op ‘wij van Wc-eend’ en meer van die dingen.

Mevrouw PIPPEL: Volgens mij moet je je verdiepen in zo’n systeem en moet je praten met de partners.

De heer VRUGT: Dat hebben wij gedaan en u weet dat we dat ook al veelvuldig in de commissie hebben aangegeven.

Mevrouw PIPPEL: Op basis van de input van de partners kun je vervolgens een maatschappelijke kosten-batenanalyse maken. Ik vind dat geen gek verhaal, mijnheer Vrugt.

De heer VRUGT: Ik had het logischer gevonden als de gebruikers waren ondervraagd.

Mevrouw PIPPEL: Wij willen onverminderd aan het werk met de uitvoering van het programma Samen voor elkaar. Dat betekent samen met burgers en betrokken partijen zoeken naar afstemming. Wat kunnen burgers zelf? Waarbij hebben zij hulp nodig?

Welke zaken moeten door professionele organisaties worden gedaan? Dit college heeft een solide basis gelegd. Daar kunnen we de komende jaren op bouwen.

Dan kom ik op het tweede thema: een aantrekkelijke leefomgeving maakt de stad. Ik hoef er in deze zaal niemand van te overtuigen dat Haarlem een fantastische stad is, met een lange en rijke geschiedenis. Haarlem heeft daarbij veel pluspunten, in de vorm van een rijk cultureel aanbod en een kwalitatief sterk winkel- en horeca-aanbod. Dit zorgt ervoor dat Haarlem een groeiende aantrekkingskracht heeft op toeristen en dagjesmensen uit binnen- en buitenland. D66 kiest in het centrum voor die zaken die economische waarde toevoegen: het beschermen van ons cultureel erfgoed, een groene en goed onderhouden stad en een levendig cultureel aanbod. We willen de economie van Haarlem versterken en nog aantrekkelijker maken voor ondernemers. Een economisch florerende stad heeft een spin-off die veel verder strekt dan alleen de ondernemer. Ze biedt kansen voor alle Haarlemmers, op allerlei terreinen: werkgelegenheid, een aantrekkelijke stad om in te wonen, kansen voor talent en creativiteit.

Wat D66 betreft doen we geen concessies aan de waardevolle en identiteitsbepalende kenmerken van Haarlem. We hebben de stad te leen en daarmee hebben we een grote verantwoordelijkheid om hier zorgvuldig mee om te gaan voor de generaties na ons. De nota ruimtelijke kwaliteit zet kaders uit en geeft stevige handvatten bij de ruimtelijke inrichting. Op dezelfde manier worden de structuurvisie openbare ruimte en de ontwikkelstrategie voor Haarlem-Oost tot stand gebracht. Wat D66 betreft zijn dit waardevolle kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling in de komende jaren. Ook zijn we blij dat wordt gewerkt aan de nota erfgoed en ruimte, waarin een voorstel voor uitgebreidere bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed wordt gedaan.

Het groen in en rond de stad draagt in hoge mate bij aan de aantrekkelijkheid. Groen heeft een belangrijke toegevoegde waarde. Het draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en economische activiteit. Samen met buurtbewoners zet de gemeente zich wat D66 betreft in voor veel en toegankelijk groen in de buurt. Ook heeft D66 zich in de afgelopen jaren hard gemaakt voor het onderhoud aan de openbare ruimte. D66 blijft zich verzetten tegen

het ontstaan van achterstallig onderhoud. Niet alleen is achterstallig onderhoud een financieel probleem, maar het knaagt ook aan de beleving van de stad. Met veel groen en goed onderhoud houden we onze stad leefbaar en aantrekkelijk. Overigens is het voor onze economie tegelijkertijd van groot belang dat de stad goed bereikbaar is.

De heer BOER: Mevrouw Pippel heeft het meerdere malen over de aantrekkelijkheid van de stad gehad. Het moet allemaal keurig en prachtig zijn. Daar zijn we natuurlijk allemaal heel blij mee. In het verleden hebben ondernemers bijvoorbeeld ook gesproken over de entree van de stad. Je kunt wel zorgen voor een aantrekkelijk centrum, maar als de entree er niet uitkomt, doe je wel iets verkeerd. Ik doel dan op de bakken langs de Amsterdamsevaart. Hoe ziet D66 dat?

Mevrouw PIPPEL: Gelukkig is het college druk bezig om die lelijke bakken zo snel mogelijk weg te halen. Wij zijn echter wel voor de afwaardering van de Amsterdamsevaart. Ik ben het met u eens dat die bakken geen fraaie oplossing zijn, maar het doel is helder.

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor D66. Dat geldt ook in tijden van crisis, wanneer ze niet altijd hoog op de agenda staan. Wij vinden dat gerichte gemeentelijke investeringen de cultuur moeten faciliteren en moeten zorgen voor de juiste randvoorwaarden. Zo kunnen zo veel mogelijk mensen er gebruik van maken. Wij zijn trots op onze samenwerkende podia. Het cultuuraanbod zorgt ervoor dat drommen mensen iedere dag naar onze stad komen. Hier moeten we heel zuinig op zijn.

Tot slot: een sterke overheid maakt keuzes. In afgelopen jaren is hard gewerkt aan het op orde krijgen van onze financiën. Veel tijd en energie is gestoken in het op orde brengen van de administraties en het wegnemen van te rooskleurige ramingen in de begroting. Het college heeft de begroting weten aan te passen aan een nieuwe realiteit. Zoals we bij de kadernota al zeiden: als je zaken transparant maakt, zie je de dingen scherp. Het is wat het is; niets is meer onder het tapijt geschoven. We rekenen ons niet langer rijk met onrealistische voorstellingen. De komende jaren staan we voor een financiële opgave van formaat. Die vraagt om heldere politiek en om transparante keuzes. Wij kiezen voor een sociaal beleid, waarmee we zorgen voor mensen die het echt niet zelf kunnen, maar waarin we tegelijkertijd de kracht van de samenleving aanboren om zelf met oplossingen voor problemen te komen. We kiezen voor een goed onderhouden stad waarin het aantrekkelijk wonen is, nu en in de toekomst. Een stad waarin ondernemers kunnen ondernemen, waarin toeristen graag vertoeven en waar Haarlemmers trots op zijn. Wij kiezen voor een sterke overheid, die transparante en heldere keuzes maakt. We hebben daarbij de verantwoordelijkheid om uit te leggen waarvoor we kiezen, zijn daarbij koersvast, betrouwbaar, constructief en voorspelbaar. We nemen daarbij verantwoordelijkheid voor onze stad en geven ondernemerschap en creativiteit van de inwoners de ruimte. In de komende periode zal D66 zich volledig blijven inzetten om de stad vooruit te helpen. Samen maken wij Haarlem.

Mevrouw LANGENACKER: Samen maken we Haarlem?

De VOORZITTER: Dat is de oude leus van de PvdA, begrijp ik net. Ik heb de indruk dat er allerlei bruggen worden geslagen.

De heer DE JONG: Ik dacht even dat het verkiezingsprogramma van de VVD al op straat lag. Met recht bent u daarom ons kleine liberale broertje. Toen ik echter verder luisterde, dacht ik: misschien hebt u ook wel vrijelijk lopen shoppen in het programma van de PvdA. En toen dacht ik: wat is nu eigenlijk het onderscheidende van D66? Volgens mij kan bijna iedereen het wel met uw verhaal eens zijn. Is er iets wat u echt D66 maakt, of leent u overal maar wat voor uw verkiezingsprogramma?

Mevrouw PIPPEL: Volgens mij kunnen we het net zo goed omdraaien.

De heer DE JONG: Onze partij is al heel oud.

Mevrouw PIPPEL: Misschien is het tijd voor vernieuwing, mijnheer De Jong. Dit is ons

beleid en ons program. Hier staan we voor.

De heer SCHRAMA: U noemt een heleboel dingen op die op zich heel mooi zijn of lijken. Sommige punten zijn echter met elkaar in tegenspraak. Enerzijds zegt u dat zelfredzaamheid cruciaal is. Mensen moeten veel meer zelf gaan doen. Anderzijds zegt u dat u voor een sterke overheid bent. Als u alles wilt afstoten, blijft er van die overheid echter weinig over. Ik vraag me dus af hoe u dat met elkaar rijmt.

Mevrouw PIPPEL: Ik kan mij niet herinneren dat ik gezegd heb dat ik voor een sterke overheid ben. Ik heb gezegd dat D66 gelooft dat mensen heel veel zelf kunnen. Er zijn echter mensen die het niet zelf redden. D66 vindt dat de overheid daarvoor moet staan. Zij moet die mensen die het niet zelf kunnen, ondersteunen. 80% of 90% van de mensen kan het echt zelf.

De heer SCHRAMA: Daar ben ik het mee eens. Ik heb u ook over een sterke overheid horen spreken, maar dat was dus duidelijk niet de bedoeling.

De heer SNOEK: Vier jaar geleden was de belofte van D66 aan de stad dat het anders zou worden. De stad heeft u daarvoor een mandaat gegeven. Uw huidige verhaal klinkt als 'meer van hetzelfde'. Kunt u één voorbeeld geven van iets wat u als D66 fundamenteel anders wilt doen dan in deze coalitieperiode?

Mevrouw PIPPEL: Nee. D66 is een partij die al jarenlang heldere ideeën heeft, die wat betreft het groen een goede lijn uitzet, en een mooi sociaal-liberale lijn. Nee, er zitten geen fundamenteel andere keuzes in.

De heer SNOEK: Mag ik u er eentje aan de hand doen? Ik stel voor dat de partij van 'onderwijs, onderwijs, onderwijs' volgend jaar wel wat aan het loten gaat doen.

De VOORZITTER: Dat is maar een voorstel. Daar hoeft u dus niet op te reageren.

De heer VAN HAGA: U gaf aan dat u ook wat gaat doen aan de economie in Haarlem. Onze eigen Rekenkamercommissie heeft net een dikke onvoldoende uitgedeeld. Er zijn 951 banen verdwenen. Wat gaat D66 doen om dat tij te keren?

Mevrouw PIPPEL: Ik heb verteld dat wij kiezen voor die zaken die economisch iets aan de stad toevoegen. Dat gaat over het groen, over cultuur en een goed onderhouden stad. Ondernemers moeten zelf ondernemen.

De heer VAN HAGA: Dat groen zal geen banen creëren.

Mevrouw PIPPEL: Goede randvoorwaarden en een goed onderhouden stad, een stad waarvan mensen denken: hé, ik ga naar Haarlem; dat moeten we koesteren en uitbouwen. Uiteindelijk zal dat ervoor zorgen dat ondernemers beter kunnen ondernemen. We kunnen dan met zijn allen geld verdienen en alle Haarlemmers zullen daar vervolgens garen bij spinnen.

De heer SCHOUTEN: Dit is de laatste begroting van de raad in deze samenstelling, en dat is maar goed ook. Als ik de woorden van mevrouw Van Zetten mag geloven, is deze coalitie nu wel erg ver over haar houdbaarheidsdatum heen. Dat brengt ons meteen bij de eerste vraag: in hoeverre dekt deze titel de lading nog? Zijn we hier niet krampachtig bezig met het zo goed mogelijk invullen van de begroting voor 2014, en slaan we niet gewoon een slag naar de jaren daarna? 'Bekijken jullie het maar voor na 2014'; dat is de strekking.

Mevrouw SIKKEMA: Waar baseert u dat op? Volgens mij ligt er gewoon een meerjarenbegroting.

De heer SCHOUTEN: En die noemt u sluitend? Misschien wordt het u duidelijk in de rest van mijn betoog. Dat er een sluitende begroting ligt voor 2014, is voor Sociaal Lokaal al een wonder op zich. Daarbij moet je wel even voorbijgaan aan het feit dat we niet in staat zijn te behouden wat we al hebben. Vooral op de programma's 8 en 9 wordt zwaar gekort. Voor de jaren na 2014 ziet het er allemaal heel slecht uit en zijn er bijvoorbeeld op sociaal gebied en onderhoud geen grote daden te verwachten. Sociaal Lokaal vindt het ook treurig dat we de onderhoudsniveaus nu alweer naar beneden gaan

bijstellen. Binnen zeer korte tijd zullen we weer terug zijn bij af wat betreft het onderhoud. Zelfs de dotaties aan de bestemmingsreserve groot onderhoud gaan in 2014 niet door. Als het aan ons ligt, zal dat in 2015 ook niet gebeuren. Er liggen nu zoveel dringende zaken in deze sector dat het onverantwoord is om de diverse projecten opnieuw uit te stellen tot 2018. Dan staat de hele boel waarschijnlijk echt op instorten. Veel blabla dus, maar de doelstellingen worden weer niet gehaald. Daarom dient Sociaal Lokaal een motie in om meteen maar helemaal te stoppen met de bestemmingsreserve en het geld direct voor onderhoud te gebruiken.

Motie 21: Reserve bestemmen voor onderhoud

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, in debat over de begroting, constaterende dat:

- er nu al besloten is twee jaar geen dotatie te doen aan de bestemmingsreserve onderhoud;
- de staat van onderhoud in de stad nu alweer hard hollend achteruit gaat;

overwegende dat:

- er geen behoefte is aan een bestemmingsreserve, maar er gewoon onderhoud moet worden gepleegd;

draagt het college op:

- de bestemmingsreserve onderhoud op te heffen en de vrijkomende gelden in te zetten voor regulier en achterstallig onderhoud;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Sociaal Lokaal.

Dit is, kortom, een treurig verhaal. We willen er niet te lang bij stilstaan, want daar krijg je alleen maar maagkrampen van. Als we alles eens goed bij elkaar optellen, komen we al op meer dan 60 miljoen euro bezuinigen tot 2018, inclusief de 10 miljoen euro die nog uit de kerntakendiscussie moet komen. Dat is bijna 20% van onze totale jaarbegroting. Zijn we er dan, of zitten er nog meer bezuinigingen aan te komen? Dat is voor iedereen koffiedik kijken. Daar komt nog bij dat reserves inmiddels zijn leeggehaald, om nog niet te spreken over de megaschuld die Haarlem heeft opgebouwd en die zelfs nog groter zal worden. We moeten dus bezuinigen, proberen weer een reserve op te bouwen en de schuld afbouwen. Dat is intussen een bijna onmogelijke opgave, die ons in de komende dertig jaar nog wel zal bezighouden. 10 miljoen euro van die bezuinigingen moeten nog worden ingevuld in de kerntakendiscussie. Die discussie wordt nu speelbal van de verkiezingen. Wat Sociaal Lokaal betreft is dat een zwakgebod van deze coalitie. De discussie had allang afgerond moeten zijn. Niet alleen het college, maar ook de coalitie heeft daarin gefaald. Nu zegt u feitelijk dat u het niet meer weet, met ‘nieuwe coalitie, zoekt u het maar uit’.

Wat ons betreft stoppen we met al die milieueisen, die vreselijk veel geld opslurpen. We moeten er echter wel voor waken dat we de situatie niet laten verslechteren. Omdat het aantal nieuwe projecten in de milieuparagraaf gehalveerd wordt, lijkt het ons realistisch om ook de doelstelling Haarlem klimaatneutraal in 2030 bij te stellen naar 2040 of 2050. Nogmaals: je moet de boel alleen niet laten verslechteren.

Mevrouw SIKKEMA: Wat wilt u dan veranderen? Welke milieueisen moeten worden bijgesteld, en wat levert dat de stad op? Los nog van slechtere luchtkwaliteit, meer CO₂-uitstoot, etc.

De heer SCHOUTEN: Als u weet wat het allemaal gekost had als het niet was doorgeschoven, weet u ook waar de bezuinigingen liggen.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vraag u om iets concreets, maar u geeft een heel vaag antwoord.

De heer SCHOUTEN: De milieuparagraaf wordt gehalveerd uit bezuinigingsoverwegingen. Wanneer je realistisch bent en de doelstelling doorschuift naar 2040 of 2050, kunnen we de bezuinigingen doortrekken naar meerdere jaren en niet al beginnen met een bijstelling in 2030.

Mevrouw SIKKEMA: Dus u hebt liever dat iedereen wat langer in slechte lucht fietst, enzovoorts. Is dat uiteindelijk beter?

De heer SCHOUTEN: Dat moet aangetoond worden.

Steeds meer Haarlemmers die onder de Wmo vallen, worden erop gewezen dat ze moeten bouwen op hun eigen kracht. Dat is nou net het probleem. Veel van deze mensen hebben die eigen kracht niet meer. We helpen ze nog verder in de put door ze het idee te geven dat ze helemaal niet meer meedoen, nog minder waard zijn, afgeschreven zijn en niet meer meetellen. Dat magische 'eigen kracht', dat door de hele begroting heen waart: Sociaal Lokaal moet er toch echt niet aan denken dat hierdoor een hele groep mensen straks volledig buiten het zicht van de gemeente raakt en daardoor ongewenst en onbedoeld aan zijn lot wordt overgelaten. In de krant van vanmorgen zei mevrouw Van Zetten: "Er valt altijd wel iemand door het netje." Is dat de manier waarop we met onze Haarlemmers wensen om te gaan?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik bedoelde gewoon dat er altijd uitzonderingen zijn. Het gaat erom dat niet iedere uitzondering nieuw beleid kan oproepen.

De heer SCHOUTEN: Ik citeer u.

Mevrouw VAN ZETTEN: Gaat uw gang. Ik ben blij dat u mij citeert.

Mevrouw LANGENACKER: U had het net over het pakket van 10 miljoen euro dat we nog moeten zoeken. Het enige wat ik tot nog toe hoor, is dat u dat wilt zoeken in het verminderen van milieumaatregelen. Daardoor halen we eerder geld binnen. Begrijp ik dat goed? Mijn vraag zou namelijk zijn of u nog meer suggesties heeft voor die bezuinigingen. Misschien komt u daar nog op.

De heer SCHOUTEN: De kerntakendiscussie zullen we nu niet voeren, maar we komen hier zeer zeker op terug.

De heer RUTTEN: Ik haak even aan op uw uitspraken over de Wmo. Wat u hier vertelt, is heel gemakkelijk. Iedereen kan wat u zegt ook heel sympathiek vinden. Realiseert u zich wel dat dit uitvloeijsels zijn van rijksbeleid? Dat wij heel weloverwogen keuzes maken en dat wij ons erg inspannen om de dienstverlening aan burgers die dat nodig hebben op een juiste manier en met veel minder middelen overeind te houden? Daar gaat u gewoon aan voorbij. Wij worden met omstandigheden geconfronteerd waarvoor wij niet zelf gekozen hebben. U presenteert ze hier alsof wij daarvoor verantwoordelijk zijn.

De heer SCHOUTEN: Dat is uw mening. Ik denk dat wij proberen het braafste jongetje van de klas te zijn. Ik kom daar zo meteen op terug.

De heer RUTTEN: Dan moet u even goed naar het rijksbeleid kijken, en naar de dingen die staatssecretaris Van Rijn en dit kabinet over ons uitstorten.

De heer SCHOUTEN: Het zal in mei 2014 duidelijk worden.

Alle culturele en sportverenigingen, zoals dam-, schaak- en dansclubs, moeten hun eigen broek kunnen ophouden, tenzij ze een duidelijk en aantoonbaar maatschappelijk nut hebben. Dat geldt ook voor de afbouw van de stedenbanden met Angers en Osnabrück. Denk niet meteen aan Mutare. Dat heeft aantoonbaar maatschappelijk nut, met onder andere het HIV-voorlichtingsprogramma. Geef ze nog een halfjaartje de kans om andere geldschietters te vinden.

De heer SNOEK: Hoorde ik u nu goed zeggen dat alle verenigingen hun maatschappelijk nut moeten aantonen? Hoe gaat u dat beoordelen?

De heer SCHOUTEN: Hebt u enig idee hoeveel koren we in Haarlem hebben?

De heer SNOEK: Nee, ik heb geen idee.

De heer SCHOUTEN: Ik denk dat we op die subsidies kunnen bezuinigen als we zeggen

dat zij in staat moeten zijn via het ledenbestand eigen inkomsten binnen te halen.

De heer SNOEK: Denkt u dat al die koren subsidie krijgen?

De heer SCHOUTEN: Dat geldt inderdaad voor veel van deze koren.

De heer SNOEK: Weet u hoeveel? In ons betoog hebben we aangegeven dat de verenigingen wat het CDA betreft juist de plek zijn waar mensen zich bij een terugtrekkende overheid organiseren. Wij willen ze juist versterken. Ik hoor Sociaal Lokaal zeggen dat het de handen aftrekt van al die verenigingen. Zij zoeken het zelf maar uit, tenzij ze op een of andere door u bedachte wijze hun maatschappelijk nut aantonen.

De heer SCHOUTEN: Ik denk dat het bij het HIV-programma niet gaat om een door mij opgestelde wijze. Het nut daarvan is heel duidelijk.

Bezuinigingen kunnen we ook vinden door het stopzetten van het uitstapprogramma voor prostituees. Ook al betaalt de gemeente 25.000 euro mee, dan nog kost het ons altijd 40.000 euro. Dat geld kunnen we beter elders inzetten. Daarnaast zijn we er voorstander van om de megasubsidie aan BUUV drastisch te verminderen. Wat ons betreft mag die eigenlijk helemaal vervallen. Een organisatie als BUUV hoort geen geld te kosten. Ze hoort voort te komen uit en te drijven op de eigen kracht van inwoners en gebruikers. BUUV is wat Sociaal Lokaal betreft uit de luiers en moet zelf leren lopen. Het is toch niet te verkopen dat elk van de 3000 matches omgerekend 170 euro per match tot maar liefst – schrik niet – 645 euro per match moet kosten? Dat zijn allemaal overheadkosten, want tussen de vrager en de aanbieder gaat geen cent over tafel. Hierover dienen we een motie in.

Motie 19: BUUV geen overheidstaak

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, in debat over de begroting,

constaterende dat:

- BUUV feitelijk volledig drijft op subsidies;
- nog steeds de overheadkosten (170 tot 645 euro per match) niet opwegen tegen het maatschappelijk nut;
- de gemeenteraad zich hier al meermalen zeer kritisch over uitgelaten heeft;

overwegende dat:

- BUUV geen kerntaak van de overheid is;
- soortgelijke projecten doorgaans vanuit de bevolking zelf ontstaan;

draagt het college op:

- op korte termijn de subsidiëring aan BUUV volledig te staken en het project over te dragen aan partners dan wel particulieren in de stad;
- het nieuwe BUUV alleen nog te subsidiëren als wordt voldaan aan de nieuwe subsidievoorwaarden zoals die voor alle andere organisaties in de stad gelden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Sociaal Lokaal.

Wat betreft de problemen in Schalkwijk en Parkwijk horen we al jaren veel geblaat, maar weinig wol. De gemeente faciliteert bevordering van gezondheid van de bewoners in gebieden met gezondheidsachterstanden, maar wat doet de gemeente zelf, behalve dit overlaten aan anderen? Al jaren blijkt uit alle grafieken een verslechtering. Alle indicatoren staan op rood. En wat doet dit college? Het schrap subsidies en doet niets anders dan faciliteren. Wat ons betreft moeten we ook niet bezuinigen op de handhaving. Er is steeds meer onvrede onder de bevolking. Dat geldt zeker in Schalkwijk en Parkwijk. Daar verhardt de situatie met de dag, soms door negatieve berichtgeving in de pers door overlast veroorzakende jonge allochtonen: tasjesroof, gewapende overvallen of onterechte verdenkingen van andere misdrijven. Helaas ontstaat hierdoor bij de goedwillende

allochtonen steeds meer het gevoel dat ze niet begrepen worden. Ze voelen zich met de jongeren over een kam geschoren. Laten we niet te benauwd zijn om hier man en paard te noemen. Dat het hier met name om jonge Marokkanen gaat, is een feit. Dat mag wat betreft Sociaal Lokaal best genoemd worden. Daar is niets zieligs, racistisch of discriminerends aan. Dit zijn feiten die benoemd worden. Wegkijken is niet de oplossing. Hier moet iets aan gedaan worden voordat de situatie werkelijk uit de hand loopt. Je moet dan echt niet bezuinigen op handhaving of straat- en hulpverlening.

Mevrouw SIKKEMA: Ik ben het eens met de probleemanalyse, maar u doet net of wij er niets aan doen. Juist in deze periode hebben we de top 25-aanpak ingezet. Die blijkt ook te helpen.

De heer SCHOUTEN: Ik betwijfel of de top 25-aanpak werkt.

Mevrouw SIKKEMA: We hebben daarover net een evaluatie ontvangen, die we binnenkort gaan bespreken. Het gaat de goede kant op.

De heer SCHOUTEN: Ik vind alleen al de benaming 'top 25' fout.

Mevrouw SIKKEMA: Laten we geen semantische discussie voeren. Het gaat om het programma dat erachter zit.

De heer SCHOUTEN: We hebben allemaal de resultaten gezien. Een groot deel van deze top 25 blijft buiten de schaal, omdat men zich nergens iets van aantrekt.

Mevrouw SIKKEMA: We hebben heel veel plannen op het gebied van welzijn en veiligheid in deze stad. Er zijn er maar weinig die zoveel resultaat hebben. Ik zou er nog maar even goed naar kijken als ik u was.

De heer SCHOUTEN: Als ik zie hoeveel tasjesroven er werden gepleegd in Schalkwijk, kan ik niet zeggen dat het goed gaat.

Mevrouw SIKKEMA: We ontkennen de problemen niet, maar u doet of er niets gebeurt. Er is wel een plan van aanpak.

De heer SCHOUTEN: Dat ben ik met u eens, maar daarom moet je zeer zeker niet bezuinigen op handhaving. Er gebeurt genoeg, maar daarmee hebben we het probleem niet verholpen.

De heer AZANNAY: Mevrouw Sikkema zei het net al: we hebben in het afgelopen jaar tal van pakketten besproken. Bij een aantal gaat het de goede kant op. Problemen die zich in een aantal jaren opstapelen, kun je niet in één jaar oplossen. Met goede intenties is het college samen met partners op de goede weg. Het enige wat ik hier hoor, is 'niet bezuinigen op handhaving'. Denkt u daarmee de problematiek op te lossen?

De heer SCHOUTEN: Ik heb handhaving en hulpverlening genoemd.

De heer AZANNAY: Als u de hulpverlening toevoegt, ga ik met u mee.

Mevrouw LANGENACKER: We hebben het hier over Marokkanen die in Haarlem zijn geboren. Die noemen wij gewoon Haarlemmers. Er zijn problemen in Schalkwijk, maar wij kijken niet weg. Ik ben het met mevrouw Sikkema eens dat we daar juist in deze periode stevig op hebben ingezet. Er zijn mooie en goede resultaten geboekt, juist ook wat betreft de groep waarover u net sprak. Op dit moment keren 22 van de 25 jongeren niet terug naar de politie.

De heer SCHOUTEN: Denkt u echt dat het probleem daarmee opgelost is?

Mevrouw LANGENACKER: Ik zeg niet dat het opgelost is. Je moet het blijven benoemen en je moet ertegen blijven optreden.

De heer SCHOUTEN: U denkt dat het gevoel van veiligheid in Schalkwijk nu toegenomen is?

Mevrouw LANGENACKER: We hoeven hier niets te ontkennen of te verdoezelen. Wij benoemen het probleem. We ontwijken of ontlopen het niet, maar het is ook niet de bedoeling dat we het groter maken dan het is. Er zijn daar absoluut problemen.

De heer SCHOUTEN: Ik vind dat we het in het verleden vaak te klein gemaakt hebben.

Mevrouw LANGENACKER: Dat ben ik niet met u eens.

De heer SCHOUTEN: Ik woon in Schalkwijk. Om me heen zie ik de onvrede alleen maar toenemen. Op de sociale media word je onpasselijk van de opmerkingen die passeren. “Samen hand in hand terug naar hun eigen land” is dan nog een heel beschaafd voorbeeld. Wij stellen dat je niet moet bezuinigen op handhaving en hulpverlening op straat. Daar blijf ik voor staan.

Mevrouw LANGENACKER: Ook wij zullen hier straks op ingaan, omdat we het belangrijk vinden dat mensen zich veilig voelen op straat. De PvdA heeft zich daar met de coalitie en andere partijen altijd voor ingezet. De manier waarop u dit onderwerp aankaart, is niet de manier waarop je de dingen oplost.

De heer SCHOUTEN: Als u het niet hebt over schijnveiligheid, staan wij achter u. Weerbare en betrokken Haarlammers kunnen zich voor anderen inzetten. We bedoelen dan kunnen, en niet moeten; stimuleren, en niet dwingen. Op dit moment lijkt deze inzet de kurk te zijn waar de hele begroting op drijft. Zoals mijn collega altijd zegt: nog even, en dan hebben we een mantelzorger nodig voor de mantelzorgers. Er waren in 2012 al 1996 mantelzorgers die zich overbelast voelden. Dat aantal zal alleen maar stijgen als we deze verplichting bij het eigen zorgkader neerleggen. Dit wordt weer eens onderstreept door Mezzo, dat instanties oproept om ruimte te scheppen om voor elkaar te zorgen vanuit vertrouwen en niet vanuit wantrouwen. De hele sociale misère laat alleen maar een stijging zien. Er zijn meer daklozen, er is meer geregistreerd huiselijk geweld, enzovoort. Als een kat in het nauw zit, maakt hij rare sprongen. Mensen verliezen dan de regie en het overzicht.

Vorige week sprak de heer Arno Visser, lid van de Algemene Rekenkamer, in Buitenhof over een nachtmerrie die straks door niemand meer te controleren is. Hij had het over de besteding van het geld dat in 2015 wordt overgedragen aan de gemeenten om bijvoorbeeld de jeugdzorg te regelen. Er zijn veel onzekerheden en aannames. De onzekerheden worden allemaal op zijn vroegst in de meicirculaire van 2014 weggenomen. Toch sorteert Haarlem al voor alsof het de feiten kent. Worden we weer het braafste jongetje van de klas? Zijn de maatregelen die we nu nemen omkeerbaar als blijkt dat de situatie toch anders komt te liggen? We schrappen 250.000 euro voor allerlei projecten in de gezondheidszorg.

De heer RUTTEN: U hebt het nu voor de tweede keer over wachten op de meicirculaire. Wilt u dat werkelijk doen? Wilt u de zaken die door het Rijk allang in de pijplijn zijn gezet, waarvan de contouren allang duidelijk zijn en die in 2015 op ons afkomen, laten hangen van de meicirculaire? Wilt u dat we dat allemaal nog eens in de zomer en daarna in paniek moeten regelen?

De heer SCHOUTEN: Nee, niet in paniek. Er is een heel groot verschil tussen de rentepercentages die nu genoemd worden. De verschillen zijn zo groot dat er op dit moment geen zekerheid is over de consequenties. Ik denk dat het verstandiger is om af te wachten tot we zekerheid hebben over wat we gaan minderen.

De heer RUTTEN: De rijkskortingen vanwege de decentralisaties en de transities zijn wel duidelijk.

De heer SCHOUTEN: Ook dat varieert.

De heer RUTTEN: Ik wens de kiezer veel wijsheid toe in maart.

De heer SCHOUTEN: Wij ook.

Mevrouw LANGENACKER: In dit betoog valt mij op dat u degene bent die weggijkt. Er komen inderdaad allerlei verantwoordelijkheden op ons af. Je moet dan niet weggijken, maar aanpakken. Daar zijn we hier mee bezig.

De heer SCHOUTEN: U kunt al die verantwoordelijkheden dus heel duidelijk overzien? U weet exact wat ze zullen inhouden? Of zijn het aannames?

Mevrouw LANGENACKER: Dat weet je nooit. Wij maken beleid en we willen dat zo goed mogelijk doen, ook met de onzekerheden die er nu nog zijn.

De heer SCHOUTEN: Ja, maar dan moet je geen onomkeerbare maatregelen treffen. Nu al wordt 250.000 euro geschrapt voor allerlei projecten in de gezondheidszorg. Het wordt steeds ingewikkelder om dit alles te volgen en te controleren. De rijksoverheid geeft regelmatig aan dat ze juist graag de mening van lokale partijen over de transitie wil horen. Dat is leuk, maar zinloos. Geluisterd wordt er toch niet.

Op pagina 113 wordt weer eens gesproken over het verlagen van de post fietsvoorzieningen. Dat begrijpen we dit keer voor een deel wel. Daarom komen we weer met de suggestie om een parkeerheffing in te voeren voor fietsers die gebruikmaken van de fietskelder op het Stationsplein en andere bewaakte stallingen. Ga nou niet lopen mekkeren over een fietstaks, want daar hebben we het niet over. Als mensen hun vaak zeer dure fiets veilig en droog kunnen stallen, kunnen ze daar best een klein bedrag voor betalen. Reken maar eens uit wat dit oplevert bij 5000 fietsen per dag. Gecombineerd met de al aangekondigde strikte handhaving zal dit een leuke financiële opsteker zijn. We kunnen daar meteen meer bewaakte stallingen voor bouwen of fietsknooppunten in de stad van realiseren. Ook kunnen we de fietsroutes verbeteren. Dat hoeft niet groots of luxe. Neem een voorbeeld aan een stad als Gent. We denken dat de tijd nu rijp is. We kunnen niet alleen automobilisten laten opdraaien voor onze verliezen. En ja: we zijn ons ervan bewust dat dit een extra inspanning vraagt op het gebied van handhaving. Als we aan de ene kant de auto's de parkeergarage proberen in te jagen, mogen we de fietsers ook de fietskelder in sturen.

De heer MARSELJE: De heer Schouten heeft het over opbrengsten, maar niet over kosten. Hij heeft het niet over de wegvallende vraag naar parkeergarages als gevolg van het feit dat er geld gevraagd wordt. Ook heeft hij het niet over enorme opstoppingen aan het begin van dergelijke parkeergarages zodra iedereen moet gaan betalen. Dit veroorzaakt niet alleen financiële, maar ook grote logistieke problemen die niet in verhouding staan tot de mogelijke opbrengsten.

De heer SCHOUTEN: Hebt u het wat betreft de opstoppingen bij parkeergarages over auto's?

De heer MARSELJE: Nee, ik heb het over fietsers. Dit alles staat nog los van het feit dat heel veel vluchtgedrag zal ontstaan. Buiten het gebied waarin het nu niet mag, zullen we te maken krijgen met allerlei hinderlijk geparkeerde fietsen.

De heer SCHOUTEN: Dat vraagt dus om extra handhaving.

De heer MARSELJE: Nee. We hebben het niet verboden, dus kunnen we ook niet handhaven.

De heer SCHOUTEN: Ik denk dat mensen graag zo dicht mogelijk bij het station of de winkels willen staan. Ze willen niet kilometers moeten lopen.

De heer MARSELJE: U onderschat de problemen.

De heer SCHOUTEN: Het college is wel bereid om twee externe handhavers in te huren om meer parkeerboetes binnen te slepen. Dat kan dan ook voor toezicht op de fietsen. Sociaal Lokaal is van mening dat de tijd nu wel rijp is voor onze motie Boter bij de fiets.

Motie 18: Boter bij de fiets

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, in debat over de begroting, overwegende dat:

- er op de bewaakte fietsenstalling onder het Stationsplein een structureel tekort rust van 200.000 euro per jaar;
- gezien de financiële situatie van de gemeente Haarlem het gratis verlenen van deze service ter discussie moet kunnen staan;
- er van automobilisten wel overal een bijdrage voor het parkeren wordt gevraagd ter dekking van de kosten;

constaterende dat:

- er in principe geen verschil in behandeling zou moeten zijn tussen de verschillende soorten weggebruikers/parkeerders;
- Prorail niet genegen is om bij te dragen in de kosten;

draagt het college op:

- serieus te onderzoeken hoe een financiële bijdrage van de fietsers die gebruikmaken van de fietsenstalling onder het Stationsplein gerealiseerd kan worden;
- in dit onderzoek mee te nemen of een financiële bijdrage ook voor andere bewaakte fietsenstallingen tot de mogelijkheden behoort;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Sociaal Lokaal.

Mevrouw HUYSSSE: Het verbaast mij dat u de fiets zo wilt belasten met een klein bedrag. Door de heer Marselje is al gesuggereerd dat daardoor allerlei logistieke problemen zullen ontstaan. De vraag is of het innen van het geld niet meer kost. Er zullen geen positieve baten uitkomen. Hoeveel wilt u gaan rekenen om ervoor te zorgen dat dit iets oplevert?

De heer SCHOUTEN: Denkt u aan bedragen van €0,20 of €0,50. Als u dan het bedrag uitrekent aan de hand van het aantal fietsers dat hiervan gebruikmaakt, dan komen we al een heel eind. Uw redenering volgend zou het zo kunnen zijn dat als we parkeergarages voor de auto vrij toegankelijk maken, dat meer rendement zou opleveren.

Mevrouw HUYSSSE: De bedoeling is dat mensen parkeren in de parkeergarage. We willen immers graag dat mensen niet op straat parkeren. U wilt €0,25 gaan rekenen. Dat bedrag moet door iemand geïnd worden. Wat kost die per uur? Hoe gaat u dat organiseren?

De heer SCHOUTEN: Op de manier waarop dat nu ook bij de autogarage gebeurt.

Mevrouw HUYSSSE: Dat is een ander tarief. Die situatie is heel anders.

De heer SCHOUTEN: Ja, maar het systeem kan hetzelfde zijn.

Mevrouw HUYSSSE: Ik denk dat het niet realistisch is. Dat hebben we ook al eerder gezegd.

De heer SCHOUTEN: Het niet invullen van vacatures bij handhaving staat haaks op de vacature in het blad van de VNG, waarin u vraagt om een teammanager Integrale Handhaving. College, kunt u dit uitleggen? U bezuinigt en stelt dan een dure manager aan. Dat gaat bij Sociaal Lokaal niet samen.

Het percentage Haarlemmers dat tevreden is over de fietsvoorzieningen in de buurt is met 52% laag. Daarop moeten we duidelijk niet bezuinigen. Ik daag het college bij dezen uit om eens met ons door de stad te fietsen. U zult dan al snel begrijpen waar die onvrede vandaan komt. Op sommige fietspaden is het al een hele tour om op je zadel te blijven zitten. Je moet al slalomend om palen, putten, heuvels en uit de grond opduikende boomwortels heen rijden.

Het merendeel van de winkeliers heeft geen bezwaar tegen de precario op zich, maar wel tegen de grote sprongen die we met de reclamebelasting maken. Nu is het zo dat je van 0 tot 1 m² een bedrag betaalt. De volgende sprong is van 1 m² naar 5 m². Dit wordt door veel middenstanders als onredelijk ervaren. Bij een gevelbelasting van 1,5 m² bijvoorbeeld betaal je meteen voor 5 m². Dat is nogal een verschil. Kunnen de stappen niet verkleind worden? De opbrengsten zullen daar niet echt onder lijden, maar de regeling zal wel door de middenstand als eerlijker ervaren worden. Ook hierover dienen we een motie in.

Motie 20: Eerlijke belasting voor reclame

11, 13 en 14 november 2013

23

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, in debat over de begroting, constaterende dat:

- de reclamebelasting voldoet aan de verwachtingen;
- een groot gedeelte van de winkeliers deze belasting steunt;

overwegende dat:

- de winkeliers wel moeite hebben met de grondslag voor deze belasting;
- er geen differentiatie in de belasting zit tussen reclame-uitingen van 1 m² en die van 5 m²;
- dus voor een reclame-uiting van 1 m² net zo veel betaald moet worden als voor een uiting van 5 m²;
- dit door de winkeliers als zeer onrechtvaardig ervaren wordt;

draagt het college op:

- voor de kadernota in 2014 de raad ter besluitvorming een voorstel te doen toekomen waarbij meer differentiatie is opgenomen in de tarieven voor reclamebelasting voor reclame-uitingen met een grootte tussen 1 m² en 5 m²;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: Sociaal Lokaal.

En wat doen we nu de winkeliers in de Kruisweg weer aan? Zij mogen nu niet eens meer een vlag of een kleine uitstalling op straat plaatsen. Natuurlijk hebben we aan het begin van het jaar het nieuwe reclame- en uitstallingenbeleid vastgesteld. Sociaal Lokaal waarschuwde toen al tegen dit soort problemen. Slaan we niet een beetje door in onze regeldrift? Daar komt bij dat we het in de laatste vergadering van de commissie Ontwikkeling hebben gehad over het verbeteren van het arbeidsmarktklimaat. We moeten dan vooral zo doorgaan. Eerst pesten we ze de straat uit met langdurige opbrekingen en omleidingen, en nu dit weer.

Mijn laatste punt is dat het verzuimcijfer onder ambtenaren daalt. Dit is logisch, want iedereen vreest voor zijn of haar baan. We plegen in principe roofbouw op onze ambtenaren en dat geeft een vertekend ziektebeeld. Wat Sociaal Lokaal betreft kunnen we niet verder interen op ons ambtenarenapparaat. Dat is in de afgelopen acht jaar eigenlijk al te veel gebeurd. We zitten nu op het ‘point of no return’. Iedere ambtenaar die nu nog vertrekt, kost waarschijnlijk een veelvoud aan dure inhuur. Ik hoor hierop graag een reactie van het college.

Mevrouw LANGENACKER: Kunt u mij zeggen waar het onderdeel ‘sociaal’ in Sociaal Lokaal nog voor staat?

De heer SCHOUTEN: Wij zijn socialisten, maar ook realisten.

Mevrouw LANGENACKER: Ik hoor u bijvoorbeeld spreken over korting op verenigingen, die het zelfstandig moeten doen. Ik hoor u ook veel zeggen over handhaving. Misschien kunt u het kleine of even grote broertje van het CDA worden. Ik hoor echter heel weinig over preventie. Volgens mij is dat wat betreft sociaal beleid een van de dingen waarop je veel harder zou moeten inzetten.

De heer SCHOUTEN: U denkt dat handhaving strijdig is met sociaal denken?

Mevrouw LANGENACKER: Nee, maar ik hoorde u bijna alleen maar spreken over handhaving. Dat is wat je achteraf doet. Je moet echter juist proberen om aan de voorkant te investeren.

De heer SCHOUTEN: Ik zal u de tekst geven. Die kunt u dan op uw gemak nog eens nalezen.

De heer SNOEK: Wij sluiten nooit iemand uit, maar ik wil toch afstand nemen van het kleine broertje of zusje dat u ons schenkt. Wij zijn streng voor wie niet wil, maar zorgzaam voor wie niet kan.

De heer SCHOUTEN: Wij zoeken onze eigen familie uit.

De heer VRUGT: Bovendien heeft het CDA zijn drie zetels op eigen kracht verworven.

Mevrouw LANGENACKER: “De geschiedenis kruipt niet, ze springt”, aldus hoogleraar Onzekerheidskunde Taleb. De gedachte dat we ons moeten baseren op het verleden is zo sterk, dat dit de kracht om initiatieven te ontplooiën die geen garantie kennen in het verleden in de kiem smoort. Als we terugkijken op de afgelopen vier jaar, beseffen we dat we niet al onze plannen hebben kunnen uitvoeren. Ons beeld en onze verwachtingen van de toekomst waren toen anders dan nu. Er waren plannen voor Schalkstad, voor nieuwe energie, voor woningbouw in Schalkwijk, en voor meer infrastructuur. De PvdA was in de afgelopen vier jaar deel van een coalitie die moest besturen in crisistijd. We moesten 35 miljoen euro bezuinigen. Zoals mevrouw Van Zetten al aangaf, dachten wij in eerste instantie nog dat dit erg fors was. Wat bleek? Het was niet eens voldoende. We moesten nog twee keer 8 miljoen euro bezuinigen. Ook deze programmabegroting kent incidentele bezuinigingen voor 2014. En we zijn dan nog niet klaar, want we moeten de kerntakendiscussie nog voeren om opnieuw 10 miljoen euro aan bezuinigingen te vinden. Dat vraagt om anders denken en om andere oplossingen. Soms ook zijn er nog geen oplossingen voor vragen of problemen die wij wel in onze stad zien.

Een Nigeriaans spreekwoord geeft aan dat mensen in crisistijd vechten, vluchten, maar ook verbinden om te overleven. Vechten en vluchten helpen je overleven bij direct gevaar. Verbinden is een overlevingsstrategie voor de middellange en de lange termijn. De boodschap van de PvdA vier jaar geleden kon bijna niet toepasselijker zijn: samen maken we Haarlem. Hetzelfde zei mevrouw Pippel nu in haar betoog. Voor ons is samen met de vele ondernemers, de organisaties en de partners in onze stad vluchten geen optie. Deze periode hebben we er juist op ingezet om een verbinding te maken. Daar ligt voor de PvdA ook het perspectief voor de toekomst.

Wij nemen het college en de raad mee op een denkbeeldige fietstocht door de stad. We willen stilstaan bij vijf plekken in de stad waar het verbindende element, de manier van kijken en de PvdA-idealen tot uiting komen. Het PvdA-ideaal is een ongedeelde stad met gelijke kansen, een sterke stad, blijvende stimulering van economie en werkgelegenheid, en een solidaire stad. Iedereen in de stad krijgt daarbij mogelijkheden en niemand staat aan de kant.

We beginnen aan de kant van de stad waar ik zelf ook woon, in Haarlem-Noord aan het Marsmanplein. We starten daar omdat we trots zijn op wat we daar in de afgelopen jaren, ook al voor deze coalitieperiode, voor elkaar hebben gekregen. Mensen vluchtten letterlijk de wijk uit. We hebben geïnvesteerd, samen met corporaties, ondernemers en bewoners die er wel bleven wonen. We hebben allerlei plekken voor jong en oud kunnen realiseren, zoals de Gijs en jongerencentrum Delftwijk City. Het is een levendige en leefbare buurt geworden. Wat ons betreft heeft deze plek nog twee aandachtspunten. Het eerste is het wijkpark. Daar hebben we het vorige week ook over gehad. Er wordt al geld weggehaald om dat in het Reinaldapark te investeren. Wat ons betreft moet het wijkpark in Delftwijk wel afgemaakt worden. Het tweede aandachtspunt is de veilige oversteek van het Marsmanplein naar de overkant, nu er steeds meer bezoekers die kant op gaan.

Het tweede punt op de route ligt aan de oostkant van Haarlem, aan het eind van de Waarderpolder en de Spaarndamseweg. Wij zijn trots op de Waarderpolder, het beste bedrijventerrein. Daar is in de afgelopen jaren heel veel gebeurd. Ondanks de crisis en de faillissementen is erin geïnvesteerd. Dat gebeurde door de gemeente, maar juist ook door bedrijven. Dit zijn voorbeelden van ondernemers die niet wegtrokken, die nieuwe markten aanboorden en samenwerkten, bijvoorbeeld met BIZ. Ook is nu twee keer het evenement Waarderpolder Werkt georganiseerd. Daarin worden onderwijs en werk gecombineerd. Wat ons betreft is de fietsverbinding naar Land in Zicht in dat gebied nog een aandachtspunt. Dat moet snel gerealiseerd worden. De Spaarndamseweg is een

aantrekkelijke boulevard voor fietsers en voetgangers, geschikt voor de auto. Naast de mooie nieuwe woningbouw zien we dat er nog wel wat lege plekken zijn, zoals het Deliterrein. In de afgelopen vier jaar hebben we ons hard gemaakt voor het gebruik van onbenutte plekken. Dat kan door kavelverkoop, maar minimaal kunnen plekken die nu niet kunnen worden bebouwd worden ingezaaid met graszaad of als tijdelijke speelplekken worden ingericht. Voorbeelden daarvan zijn te zien bij de Italiëlaan en de Spaarner Scholengemeenschap, of bij het Schoterbos en het Vijfde Kwartier. Samen met kinderen uit de buurt hebben we daar nieuwe speelplekken ontwikkeld.

We gaan dan van Haarlem-Noord richting het centrum. Helaas gaan we niet over de Dolhuysbrug, maar uiteindelijk komen we uit bij het station. Naast de financiële problemen zien we dat daar nu een plein ligt dat klaar is voor de toekomst. Er moet meer worden ondernomen. Er is een aantal creatieve ondernemers dat al plannen heeft gemaakt en een aantal kleine evenementen heeft georganiseerd. Wat ons betreft kan dat worden uitgebreid, ook misschien met kleine markten. Er zijn restaurants - iets verderop bevindt zich bijvoorbeeld Jettie's - die aandacht schenken aan werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen op het Stationsplein een nieuwe plek krijgen. Wij maken ons zorgen over de bereikbaarheid van de garage op het Stationsplein en over het fietsparkeren. Wat ons betreft moet dat zo snel mogelijk georganiseerd worden. We gaan dan door, via de Rode Loper, naar de podia in onze stad. Wij zijn trots op die podia en we hebben gezien dat die podia in de afgelopen vier jaren hebben moeten overleven. Ze hebben dat op nieuwe manieren gedaan, onder andere door samen te werken. De Philharmonie heeft daarnaast bijvoorbeeld een nieuwe vloer gelegd, waardoor ze naast de klassieke concerten ook meer populaire concerten in huis kan halen. Onder andere op initiatief van de PvdA heeft Het Patronaat actie ondernomen in het verruimen van de openingstijden. Ook zien we daarnaast het gebouw van de gemeente aan de Zijlsingel. We hopen dat daar een UWV-werkplein komt. We willen de wethouder op dat gebied een aantal complimenten geven. We hebben gezien dat hij in deze periode veel mensen aan het werk heeft geholpen die werkloos waren. We hebben gezien dat hij met SROI goede stappen heeft gezet. Ook hebben we gezien dat er vanuit Europa veel geld is binnengekomen voor de bestrijding van werkloosheid. We zetten met extra rijks geld in op de jeugdwerkloosheid. Daar zijn we trots op. Natuurlijk heeft deze wethouder ook geïnvesteerd in het voorkomen van schooluitval in de regio. Ook daar zijn we trots op.

De heer VAN HAGA: We weten dat uw wethouder overloopt van de goede bedoelingen. Er is natuurlijk heel veel gebeurd, maar toch zijn er 951 banen verdwenen. Hoe kan dat, en wat gaan we daaraan doen?

Mevrouw LANGENACKER: Ik gaf al aan dat er nu eenmaal een crisis heerst. Daarom hebben we te maken gehad met hogere werkloosheid. In onze ogen kunnen we daar niet zo heel veel aan doen. Nu hebben we wel gezien dat deze wethouder heeft geprobeerd om mensen zo snel en zo goed mogelijk op allerlei manieren weer aan werk te helpen. Bedrijven vertrekken soms uit Haarlem, maar blijven wel in de regio. Soms zie je dat mensen wel weer in de regio aan het werk kunnen. Dat sluit aan bij het betoog dat ik straks nog over de regio zal houden. De regio speelt natuurlijk een belangrijke rol in het behoud van onze werkgelegenheid.

De heer VAN HAGA: Maar u vindt het toch ook wel belangrijk om bedrijven specifiek voor Haarlem te behouden?

Mevrouw LANGENACKER: Absoluut. In deze periode heeft de PvdA ingezet op 'werk, werk, werk'. Ook in het rapport waaraan u refereert, hebben we gezien dat er nog meer aandacht moet zijn en dat er nog wat dingen moeten gebeuren. Je zou bijvoorbeeld meer moeten aansluiten bij Amsterdam in Business. We hebben in de commissie al een aantal zaken aan de wethouder meegegeven. Het blijft voor de PvdA belangrijk om zo veel

mogelijk mensen aan het werk te houden en zo veel mogelijk ondernemers voor Haarlem te behouden, en als dat niet lukt, voor de regio.

Mevrouw SIKKEMA: U geeft aan dat het zo goed gaat met de aanpak van de schooluitval. Waarom was het dan nodig om daarover met een initiatiefvoorstel te komen?

Mevrouw LANGENACKER: De PvdA is heel trots op wat er al is gebeurd. We hebben een aantal suggesties gedaan om dit in de toekomst nog verder te verbeteren. Volgens mij is dat nooit verkeerd. Je moet streven naar het maximale. We zien dat het daarmee goed gaat. We hebben echter een aantal voorstellen gedaan om dit in de toekomst nog verder te verbeteren.

Mevrouw SIKKEMA: Het gaat dus nog niet perfect.

Mevrouw LANGENACKER: Nee. Dat gaf ik net ook aan in antwoord op de heer Van Haga. Er is een aantal dingen die we in deze periode nog niet gerealiseerd hebben. Daar blijft de PvdA op inzetten.

Van het centrum gaan we richting het oosten. Dan stuit je ergens op het Spaarne. We zijn blij dat we in deze periode een verbinding met de overkant tot stand hebben kunnen brengen. We moeten het pontje toch nog één keer noemen. Het is gaan varen. We zijn heel blij en trots dat zoveel mensen er gebruik van maken. Ook zijn we er trots op dat je ziet dat er ook ondernemers zijn die zich erop willen richten om dat gebied nog aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld met een paviljoen of andere bedrijvigheid. Dat vinden wij heel goed om te zien.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vaar nog wel eens met het pontje mee, maar ik zie niet welke bedrijvigheid u daar ziet ontstaan. Soms staat er iemand met een gitaar op dat pontje te spelen, tot mijn grote genoegen. Verder zie ik echter geen bedrijvigheid.

Mevrouw LANGENACKER: Wij hebben het specifiek over de plannen die er zijn om daar een theehuis te realiseren.

Mevrouw VAN ZETTEN: Plannen zijn er altijd genoeg.

Mevrouw LANGENACKER: Het is goed om die bedrijvigheid in de stad te zien blijven ontstaan. Dit is nou zo'n plek waar er weer kansen liggen. Wij hebben gehoord dat die kansen opgepakt worden.

Ik wil u meenemen naar de laatste stop op onze fietstocht. Dat is Schalkwijk. We zijn overgestoken met het pontje en inmiddels een beetje uitgewaaid. Al eerder gaf ik aan dat de PvdA in deze periode veel aandacht heeft gevraagd voor Schalkwijk. Dat deden we met een aantal moties. We willen namelijk dat ook de mensen die daar wonen zich veilig, prettig en goed voelen, net als in alle andere wijken in de stad. Wij zijn trots dat een aantal wijkinitiatieven in Schalkwijk tot stand is gekomen, waaronder de buurtvaders. Dat had een wat lastige opstartfase. In deze periode hebben we af en toe nog een beetje moeten bijsturen. We vinden het heel goed dat burgers en bewoners zelf het heft in handen nemen om te kijken hoe het veiliger kan. Wat ons betreft kunnen we dit goede voorbeeld nog verder uitrollen in de stad, mits bewoners dit zelf kunnen en willen oppakken.

De heer SCHOUTEN: Mag ik u erop wijzen dat het project rondom de buurtvaders in slechts één buurt in Schalkwijk tot stand is gekomen? In andere buurten, zoals de Boerhavewijk, lukt het totaal niet.

Mevrouw LANGENACKER: Wij hebben inmiddels met meerdere buurten in Schalkwijk contact. U hebt gelijk: in dat deel loopt het goed. Wij weten dat er in andere gebieden in Schalkwijk ook bewoners zijn die dit van de grond willen krijgen. Er zijn meerdere bezorgde buurtvaders die dit initiatief willen oppakken. Daar zijn wij blij mee.

De heer SCHOUTEN: Dan kent u er meer dan ik. In de Boerhavewijk vind je daar niemand voor.

Mevrouw LANGENACKER: In Molenwijk en Meerwijk wel.

De heer SNOEK: Hebt u naast de vereniging nu geen enkel geloof meer in de samenleving?

De heer SCHOUTEN: Ik blijf een optimist, maar nogmaals: de feiten spreken dit tegen.

Mevrouw LANGENACKER: Ik noemde waar wij trots op zijn in Schalkwijk. Wij hebben in deze periode ook weer aandacht gevraagd voor Schalkwijk schoon, heel en veilig. De wijk moet onder andere veilig worden door de initiatieven die we net noemden, maar natuurlijk ook door een harde aanpak op andere gebieden waar dat moet. We vinden het belangrijk dat mensen zich daar veilig voelen.

In de afgelopen vier jaar is er ook nog iets anders gebeurd. We hebben namelijk op een andere manier naar ons maatschappelijk vastgoed gekeken. Als voorbeeld zien we dat het te duur werd om Dock in Meerwijk te blijven verhuren. Gelukkig is er samen met woningbouwcorporaties en andere partijen in de wijk gezocht naar manieren om het gebouw en de activiteiten overeind te houden door meer bij andere partijen neer te leggen. Wij denken dat dit manieren zijn om dit soort gebouwen, die we belangrijk vinden en die niet mogen verloederen, overeind te houden. De wijken blijven daarmee leefbaar.

Mevrouw BOSMA: U hebt zich in de afgelopen vier jaar ingezet voor Schalkwijk schoon, heel en veilig. U sprak net ook over Meerwijk. Waarschijnlijk is ook u opgevallen dat juist in deze wijk de verloedering nogal heeft toegeslagen. Ik doel dan met name op het achterstallig onderhoud. Welke plannen heeft de PvdA daarvoor, of wat hebt u daaraan gedaan?

Mevrouw LANGENACKER: We hebben onder andere een initiatiefvoorstel ingediend om te kijken hoe wij het grofvuil in Schalkwijk elke dag gaan opruimen. Het grofvuil dat overal rondzwerft, is een van de redenen waarom de buurt verloedert. We hebben een pilot in Schalkwijk voorgesteld om de buurt schoon te houden. Wat ons betreft moet dit juist op dit soort manieren worden aangepakt. Dit is een van de voorstellen. Ik zeg niet dat dit dé oplossing is, maar we vinden het belangrijk om dit soort wijken schoon te houden. Zodra je dat doet, voelen mensen zich veiliger en gooien ze geen vuil meer op straat.

Mevrouw BOSMA: Ik ben het helemaal met u eens, maar we moeten toch constateren dat juist daar de vervuiling enorm is. Het onkruid staat juist daar heel hoog. Dit is een wijk waar het in de afgelopen vier jaar niet zo erg ver gekomen is. Gaat u daar meer aan doen?

Mevrouw LANGENACKER: U bevestigt, denk ik, waarom de PvdA zich in de afgelopen vier jaar zo druk heeft gemaakt in en over deze wijken. Ik moet eerlijk zeggen dat ik alleen maar blij ben dat de VVD deze zorgen met ons deelt. U hebt ons soms wel gesteund, maar ik heb u weinig over die wijken gehoord. De VVD heeft juist gezegd dat het in onze stad best goed op orde is. Wij zijn altijd de partij geweest die heeft opgemerkt dat het in bepaalde gebieden goed gaat, maar dat we voor andere gebieden echt meer aandacht nodig hebben.

Mevrouw BOSMA: Dat ben ik met u eens.

Mevrouw LANGENACKER: Ik ben blij dat te horen.

De heer SNOEK: Ik geeft het voorbeeld van het grofvuil. Wat was ook weer de oplossing van de PvdA daarvoor?

Mevrouw LANGENACKER: Dat gaf ik net aan. Hoe vervelend ook, maar we kunnen niet wachten tot mensen de grofvuildienst bellen. In die wijken lukt het niet om het alleen op die manier te regelen. Wij hebben daarom voorgesteld om een busje van Spaarnelanden regelmatig te laten langsrijden. Dat mensen zelf moeten bellen, werkt daar op dit moment niet.

De heer SNOEK: Wat ons betreft is meer overheid echt de verkeerde oplossing. Meer overheid en minder samenleving betekent dat je als er meer troep op straat ligt nog vaker gaat rondrijden. We kunnen mensen ook aanspreken op hun gedrag. Waarom gooit

iedereen het vuil zomaar op straat? Dit is waarin het CDA een principiële andere keuze maakt dan u.

Mevrouw LANGENACKER: Dat mag, mijnheer Snoek.

Ik had het over andere manieren van werken. Eén van die manieren is de werkwijze rondom de transformatie van het sociale domein, samen met veel partijen in onze stad, dichtbij huis, door middel van onder andere de wijkteams die we in deze periode hebben ingesteld, en preventief gericht. Wat ons betreft is de start goed geweest. Deze start is ook geschikt voor alle nieuwe ontwikkelingen en decentralisaties die op ons afkomen. Wij denken dat we op deze manier straks zo veel mogelijk mensen kunnen gaan bereiken en dat zo min mogelijk mensen buiten de boot zullen vallen. Dat vinden wij ontzettend belangrijk.

Ik heb allerlei plekken in onze stad aangewezen. Ik hoop dat u net als wij met een goed gevoel van de fiets bent gestapt. Ondanks de crisis hebben wij met de stad veel voor elkaar gekregen. Wij kunnen het echter niet alleen. Ik zei al dat we in de afgelopen tijd met heel veel partners in de stad hebben samengewerkt. Wat ons betreft hoort daar ook de regio bij. Voor een deel zijn wij gedwongen om intergemeentelijk te werken, maar de PvdA vindt dat we daar ook het initiatief in moeten nemen. Dat hebben we de afgelopen tijd gedaan en wat ons betreft blijven we dat doen. Dat kan onder andere door middel van de samenwerkingsverbanden en door het uitwisselen van personeel. Daar hebben we het al eens eerder over gehad. Meer samenwerken is sowieso goed. We moeten ook meer kansen creëren voor onze stad en daarbuiten.

Mevrouw PIPPEL: Ik hoor u mooie dingen zeggen. We hebben samen met partners of woningbouwverenigingen veel bereikt in de afgelopen jaren. Waar ik u niet over hoor, is wat mensen allemaal zonder de overheid of die partners gedaan hebben. Is het voor u nodig dat er altijd een partner betrokken is, of bent u het met D66 eens dat mensen ook onderling een heleboel kunnen bereiken?

Mevrouw LANGENACKER: Natuurlijk. Als mensen onderling dingen ondernemen, vinden wij dat alleen maar goed. Ik noemde net al het initiatief van de buurtvaders. Zodra mensen samen door de wijk lopen, zonder dat de overheid daarbij nodig is, moeten we ons daar verder ook niet mee bemoeien. Zodra de overheid ergens een rol in moet spelen omdat het anders niet van de grond komt, moeten wij die rol ook vervullen waar dat kan. Ik had het over de regio. Sommige kleinere gemeenten hebben het op dit moment moeilijk. De gemeente Haarlem zou vaak het initiatief moeten tonen. Wij zouden samen met de regio naar de toekomst willen kijken. Als er gemeenten om ons heen zijn die het moeilijk hebben en die naar ons kijken, vinden wij dat we die de helpende hand moeten bieden. We moeten in ieder geval kijken wat we elkaar zouden kunnen bieden. Dat zou ook binnen een groter geheel kunnen, bijvoorbeeld binnen een 'Haarlem Plus'. Als het al zover zou komen, hebben wij het echter liever over Kennemerstad. Wij willen zo veel mogelijk met de regio samendoen. Deels doen we dat al, in het mobiliteitsfonds, in minder schooluitval en in de decentralisaties, die leidend zijn.

De heer SNOEK: Het CDA heeft af en toe een regio-overleg. Ik vertel dan wel eens over de wilde plannen tot annexatie van de PvdA. In het geval van Haarlemmerliede spreken we dan over samenvoeging. Weet u wat dan de eerste vraag is? "Hoe hoog was ook weer de schuld van Haarlem?" Als ik dan uitleg hoe we er voorstaan, zeggen ze: "Laat maar."

Mevrouw LANGENACKER: Toch zijn er kleine gemeenten die aangeven dat ze de grote verantwoordelijkheden en taken die op hen afkomen niet meer zelfstandig kunnen uitvoeren. Ik ben het met u eens dat wij een heel hoge schuld hebben. Ik kan me ook voorstellen dat gemeenten daardoor terughoudend zijn om de samenwerking aan te gaan. Anderzijds hebben we heel veel kwaliteiten in de stad, maar ook in het personeel. Wij denken dat het voor die gemeenten heel belangrijk kan zijn om de deskundigheid en de kwaliteiten die wij hebben ook in hun gemeente te kunnen inzetten. Je kunt daarbij

denken over allerlei samenwerkingsvormen, waaronder een echte samenvoeging. Dat is echter aan hen.

De heer SNOEK: Ook het CDA is voorstander van samenwerkingen zoals die met Zandvoort. Ik begrijp alleen niet waarom de PvdA bij iedere begroting en kadernota weer met een expansievoorstel komt.

De heer SCHRAMA: De PvdA spreekt over Haarlem Plus met een iets andere betekenis. Dat is prima en dat mag. Wie weet wat bij de verkiezingen onze programmapunten zijn. Wij hebben schriftelijke vragen gesteld over iets wat wij in de begroting misten. Wij hadden een post in de begroting verwacht waarmee wordt geanticipeerd op het ondersteunen van kleine gemeenten. We moeten daar mankracht voor reserveren. Ik had verwacht dat ik in de begroting kon zien dat we daar voorwerk voor doen. Naderhand kunnen we dat geld altijd terugvragen. Steunt u mijn opmerking dat een mutatie in de begroting hier op zijn plaats zou zijn?

Mevrouw LANGENACKER: U stelt dus voor dat Haarlem extra geld reserveert om de regio te kunnen helpen?

De heer SCHRAMA: Ja. Je moet daarvoor investeren. Als er verzoeken komen, moet je ze ook kunnen inwilligen.

Mevrouw LANGENACKER: Wij zeggen niet dat we daar geld voor willen reserveren, maar mensen. Uiteindelijk zijn mensen natuurlijk ook geld waard. Wij zeggen dat we voldoende kwaliteit en voldoende mensen in huis hebben. We krijgen vanuit de decentralisaties ook geld om onze regionale functie op een goede manier te kunnen invullen. Dat vinden wij alleen maar goed.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik word toch wel nieuwsgierig. Ik ben namelijk voor heldere politiek. U spreekt over kleine gemeenten die wij gaan helpen. Het klinkt voor mij erg paternalistisch, maar vooruit. U sprak over Kennemerstad. Gaan we de naam Haarlem dan opgeven? Over welke gemeenten denkt u eigenlijk?

Mevrouw LANGENACKER: Voor de duidelijkheid: volgens mij hebt u ergens in een interview gezegd dat u Haarlemmerliede wel zou willen annexeren.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ben daar gewoon heel duidelijk in geweest. Liefst heb ik dan de mooie, groene gebieden. Dat is helemaal geen geheim.

Mevrouw LANGENACKER: Ik geef aan dat er kleine gemeenten zijn, waaronder Haarlemmerliede en Zandvoort, die aangeven dat ze het op dit moment zwaar hebben. Dat hebben we allemaal kunnen lezen. Wij zeggen: flirt in ieder geval en wees een goede mogelijke partner voor die gemeenten. Uiteindelijk gaan de gemeenten en de bewoners aldaar er zelf over.

Mevrouw VAN ZETTEN: Oké, dat is duidelijk. U hebt het over gemeenten. Ik vraag me dan af of er nog meer zullen zijn. Deze voorbeelden verbazen mij namelijk niet.

Mevrouw LANGENACKER: Op dit moment niet. Zoals de heer Snoek al zei, zijn wij hier één keer eerder mee gekomen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Volgens mij hebt u er zelfs een motie over ingediend.

Mevrouw LANGENACKER: Op dat moment keek iedereen ons ontzettend raar aan. Meer dan dat: wij kregen allerlei verwijten. In de afgelopen tijd is er veel gebeurd door alle taken en verantwoordelijkheden die op al die gemeenten afkomen. Als er gemeenten zijn die willen samenwerken, vinden wij dat we ze de helpende hand moeten bieden. Dat is het enige wat wij zeggen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Uw minister Plasterk wil dat natuurlijk ook graag. U hebt het over Kennemerstad. Daarom dacht ik dat de plannen al in een vergevorderd stadium waren.

Mevrouw LANGENACKER: Soms hebben wij ook een toekomstvisie.

Ik kom dan bij het laatste deel van mijn betoog. Wij zijn trots op wat wij bereikt hebben, maar we zijn nog niet klaar. In deze periode hebben we ook een aantal dingen niet

bereikt. De PvdA heeft in haar nieuwe verkiezingsprogramma aangegeven dat drie onderdelen voorop staan. Die zijn ook al eerder in mijn betoog aan bod gekomen. Bij de extra bezuinigingen van 10 miljoen euro zijn deze drie zaken een soort sociaaldemocratische meetlat. Wij blijven het belangrijk vinden om een solidaire stad te zijn. In deze periode hebben we niet op het minimale bezuinigd. Wat ons betreft doen we dat ook in de toekomst niet.

De heer SNOEK: Objection. Ik heb de pagina uit de kadernota gescheurd en bij de perstafel neergelegd. Er is bezuinigd op het minimale. U hebt zich er hard voor gemaakt dat er niet te veel bezuinigd zou worden. Dat wil ik u nageven. Maar geen valse praatjes voor de verkiezingen, want er is wel degelijk bezuinigd op het minimale.

Mevrouw LANGENACKER: Ik wil dat bestrijden. U mag me die pagina vanavond meegeven. Ik ben bereid er in de tweede termijn op terug te komen.

De heer SNOEK: Ik heb u net verteld dat ik die pagina heb ingeleverd bij de perstafel.

Mevrouw LANGENACKER: Ik ken die pagina niet.

Wij komen vandaag met één motie, waarmee we de toegankelijkheid van de minimaregelingen opnieuw proberen te verbeteren. We vragen daarin aandacht voor minimamarkten.

Motie 24: Minima maximaal bereikt

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013 in het kader van de programmabegroting 2014-2018,

overwegende dat uit de minimamonitor is gebleken dat het gebruik van de minimavoorzieningen in Haarlem niet optimaal is¹;

constaterende dat door de economische crisis de werkloosheid² en het aantal minima³ verder zal toenemen;

draagt het college op om in overleg met SoZaWe en organisaties die met minima te maken hebben, zoals het Platform Minima Organisaties (PMO), ‘minimamarkten’ te organiseren, waarbij de voorzieningen voor minima gepresenteerd worden, en hierbij aan te sluiten bij reeds bestaande activiteiten als Schalkwijk aan Zee, de Nazomermarkt in Parkwijk, de braderie in de Cronjé, het Haarlemmerhoutfestival, etc.;

en gaat over tot de orde van de dag.”

¹ Minimamonitor Haarlem 2012 (mei 2013, Kwiz)

² Recessiemonitor Haarlem 3e kwartaal 2013 (oktober 2013, O&S Haarlem)

³ Programmabegroting 2014-2018 gemeente Haarlem (pagina 103)

Ondertekend door: de PvdA, GroenLinks, Sociaal Lokaal, de SP, het CDA, de Fractie

Reeskamp, de OPH, de Actiepartij en Haarlem Plus.

Verder zijn wij mede-indiener van een motie die straks door GroenLinks wordt aangekondigd over onderdak voor ongedocumenteerden. Ook zijn we mede-indiener van een motie over het ondersteunen van vrouwen die in de prostitutie werken. Dat wat betreft ons speerpunt de solidaire stad.

We hebben nog twee speerpunten. Ook blijven we ons inzetten voor een sterke stad. Er moeten initiatieven blijven komen om de economie en de werkgelegenheid op peil te houden. Kunst, cultuur en evenementen zijn daarin zeer belangrijk. We zijn er trots op dat het gelukt is om Serious Request naar Haarlem te krijgen. We kijken ernaar uit om dat hier met elkaar te gaan vieren en zijn benieuwd naar wat het doet voor de ondernemers en hun omzet.

Het laatste onderdeel voor onze ‘meetlat’ is de ongedeelde stad. Het blijft belangrijk dat Schalkwijk op de kaart staat. Ook in deze programmabegroting viel ons op dat op pagina 17 en 18 de doelstelling in de leefbaarheidsmonitor is dat Schalkwijkers matig-positief oordelen over hun eigen leefbaarheid. Dat vinden wij te mager. Wij zetten

ons voor de toekomst in voor een goede leefbaarheid in Schalkwijk. Dat is een van de uitgangspunten van ons nieuwe beleid.

Deze tijd vraagt om verbinden. Wij hopen daar in de nieuwe periode met dit beleid vorm aan te kunnen geven.

De heer DE JONG: Ik heb helemaal niets over lasten en lastendruk gehoord. Ik heb ergens gelezen dat de PvdA de inkomsten voor de stad wil verhogen. Ik vraag me dan af wat de PvdA daarmee bedoelt. Over het algemeen gaat het dan om de ozb en andere heffingen als de parkeertarieven. Ik hoor u daar echter helemaal niet over. Kunt u ook iets vertellen over de lastendruk in de toekomst?

Mevrouw LANGENACKER: Ik neem aan dat u nu doelt op de extra maatregelen voor de 10 miljoen euro aan bezuinigingen?

De heer DE JONG: Onder andere, maar ik hoor u vaker zeggen dat u de inkomsten voor de stad wilt verhogen. Ik vind dat een beetje eufemistisch klinken.

Mevrouw LANGENACKER: Waarschijnlijk vindt u het jammer dat ik daar niet over begonnen ben. We hebben daar in het verleden stevige debatten met elkaar over gevoerd. Op zich wil ik die graag opnieuw met u voeren, maar vandaag hebben we het over de begroting voor 2014 en de jaren daarna. We steunen de begroting zoals ze voorligt. We gaan graag het debat met u aan over hoe we de 10 miljoen euro straks verder moeten invullen. Dat het verhogen van de inkomsten daar wellicht deel van uitmaakt, zou heel goed kunnen. Wij willen daar echter eerst in de commissies en met de stad de discussie over aangaan. Daarna maken we het totaalplaatje op.

De heer DE JONG: Dat is een mooi antwoord, maar dan herformuleer ik de vraag. In de begroting bij de woonlasten staat ergens dat de woonlasten in Haarlem inmiddels 10% hoger liggen dan die in vergelijkbare steden. Wat vindt u daarvan?

Mevrouw LANGENACKER: Dat hebben wij ook geconstateerd. In deze tijden moet iedereen een steentje bijdragen. Wat ons betreft is dat acceptabel. Wij steunen daarmee deze begroting.

De VOORZITTER: Dat was de termijn van de PvdA. We pauzeren tot 21.45 uur. [21.35 uur]

Schorsing

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. [21.50 uur] Ik geef het woord aan mevrouw Özogul van de SP.

Mevrouw ÖZOGUL: We zijn alweer toe aan de laatste begroting van dit college. Volgend jaar zijn de verkiezingen voorbij en zit hier als het goed is een nieuw college. We willen even terugblikken op de afgelopen drieënhalve jaar en een aantal punten benoemen. Ze gaan met name over de zorg, armoedebestrijding, zelfredzaamheid, schulddienstverlening en financiën.

In Haarlem is er veel onrust in de thuiszorg geweest. De gemeenteraadsleden hebben toegekeken hoe een thuiszorginstelling medewerkers via de voordeur ontsloeg en via de achterdeur voor 20% tot 30% minder weer in dienst nam. De gemeenteraad heeft meerdere keren vergaderd over de vraag hoe de thuiszorg goedkoper kan. We krijgen steeds minder geld, maar door de vergrijzing komen er meer mensen die thuiszorg nodig hebben. Financiële middelen spelen een steeds grotere rol en de kwaliteit van zorg gaat achteruit. We zijn genoodzaakt steeds meer keuzes te maken met een steeds kleiner budget in ons achterhoofd. Besloten is dat vrijwilligers, mantelzorgers, burens en familie een groter deel van de zorg moeten overnemen. Dat is niet omdat dit veel beter is voor de cliënt, maar puur omdat financiële middelen ontbreken. Voor de SP is dat niet acceptabel. Zouden dezelfde keuzes zijn gemaakt als de financiële problemen van Haarlem niet zo groot waren? Of is dit de uitvoering van liberaal beleid?

In de afgelopen jaren is de armoede alleen maar gestegen, mede dankzij verkeerde keuzes van de afgelopen kabinetten. We hebben te maken met schrijnende gevallen, zoals ouders die zelf een maaltijd overslaan zodat het kind kan eten. Er zijn kinderen die zonder ontbijt naar school komen, of kinderen die noodgedwongen speelgoed en huisraad verkopen om brood op tafel te hebben, kinderen die niet meekunnen met een schooluitje omdat de bus niet betaald kan worden, en straks ook kinderen die op 5 december geen sinterklaascadeau hebben omdat de ouderbijdrage op school niet betaald is. Sommige kinderen worden op hun verjaardag ziek gemeld, omdat er geen geld is voor een traktatie aan de klas. Voor een kind kan dat een grote impact hebben. Deze kinderen groeien op met een achterstand. Een ouder kunnen we aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid, maar kinderen zijn de dupe. Daarom dienen wij drie moties in.

Motie 4: Beslagvrije voet niet met voeten treden

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekende over de programmabegroting 2014-2018, constaterende dat:

- de beslagvrije voet het deel van het inkomen is waarop geen beslag kan worden gelegd;
 - deze regeling ervoor moet zorgen dat mensen altijd een bepaald minimum overhouden om eten te kunnen kopen en de zorgverzekering te kunnen betalen;
 - het basisbedrag van de beslagvrije voet kan verschillen op basis van huishoudsituatie en leeftijd;
 - de beslagvrije voet in beginsel 90% is van de toepasselijke bijstandsnorm; overwegende dat:
 - bij een bestuurlijke boete, bij recidive, de gemeente op basis van de verordening de beslagvrije voet maximaal drie maanden buiten werking kan stellen;
 - mensen in grote financiële problemen komen door deze maatregel;
- besluit dat het college geen gebruik zal maken van deze bepaling, omdat recidivisten een beperkt inkomen nodig hebben om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP.

Motie 1: Voorkom verdringing op de arbeidsmarkt

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018, overwegende dat:

- uitkeringsgerechtigden in sommige gevallen baat kunnen hebben bij het opdoen van werkervaring;
- deze werkervaring voor uitkeringsgerechtigden nooit ten koste mag gaan van reguliere banen en geen nieuwe werkloosheid mag creëren;
- de wet (artikel 10a van de WWB) kaders biedt voor de inzet van participatieplaatsen;
- er sprake moet zijn van een additionele functie: een speciaal gecreëerde functie of een al bestaande functie die een bijstandsgerechtigde alleen met speciale begeleiding kan verrichten;

draagt het college op:

- ervoor te zorgen dat het activeren van de arbeidsparticipatie via werken met behoud van uitkering nooit tot verdringing van gewone arbeid mag leiden;
- en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP.

Motie 2: Geld voor armoedebestrijding moet ook naar armoedebestrijding
“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018, overwegende dat:

- vanaf 2014 structureel extra middelen voor armoedebeleid gefinancierd worden via het Gemeentefonds;
 - in het regeerakkoord ook structureel middelen zijn vrijgemaakt voor intensivering van het armoedebeleid;
 - er steeds meer mensen in financiële problemen komen;
 - ook in Haarlem veel kinderen opgroeien onder de armoedegrens;
 - er geen vooruitzicht is dat dit snel gaat verbeteren;
- draagt het college op:
- inzichtelijk te maken hoe in 2014 de beschikbare extra structurele middelen voor armoedebeleid daar ook daadwerkelijk voor gebruikt gaan worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP.

Ik kom dan te spreken over zelfredzaamheid. Haarlemmers zijn zelfredzaam. Ze hebben eigen kracht om problemen in het sociale domein op te lossen. De gemeente stimuleert en faciliteert. Zelfredzaamheid betekent dat Haarlemmers al dan niet met hulp zelfstandig functioneren. Voor inwoners die niet kunnen voorzien in hun eigen inkomen biedt de gemeente een financieel vangnet met tijdelijke inkomensondersteuning. Bijstand is wat ons betreft altijd een vangnet geweest voor mensen die niet kunnen voorzien in een inkomensbehoefte. Voor de een is het tijdelijk, voor de ander van langere duur. Er zijn altijd mensen die niet in hun inkomen kunnen voorzien, vooral in deze economische crisis. De SP wil graag weten wat tijdelijkheid betekent. We komen dat woord steeds tegen, door de hele begroting heen. Gaan we mensen nu vooraf al een uitkering voor bijvoorbeeld zes maanden toekennen? Na zes maanden stopt de uitkering dan en mag je het zelf uitzoeken. Ik hoor hierop graag het antwoord van de wethouder.

Zelfredzaamheid en eigen kracht zijn iets prachtigs. We moeten echter ook reëel zijn. De gemeente vraagt zelfredzaamheid en eigen kracht van Haarlemmers wat betreft de zorg, sociale voorzieningen en in het sociale domein – eigenlijk dus bij alles. Kortom: overal is ons beleid in de toekomst erop gericht dat Haarlemmers zelfredzaam zijn en eigen kracht hebben, want we moeten bezuinigen. De SP staat niet achter deze keuzes. Ze zijn niet gemaakt omdat we de zorg voor de Haarlemmers willen verbeteren, maar omdat er bezuinigd moet worden. Hebben we een keuze gehad?

Veel taken moeten worden uitgevoerd door vrijwilligers. Als zij echter al meerdere banen hebben om hun kinderen fatsoenlijk te eten te kunnen geven, waar halen deze Haarlemmers dan de tijd vandaan om voor hun ouders of buurvrouw te zorgen, of mantelzorg te verlenen? Hebben we Haarlemmers zelfredzaam kunnen maken en eigen kracht gegeven, zodat ze niet in het water vallen? Of hebben we ze achteraf uit het water moeten vissen, met alle dure gevolgen van dien? Over een paar jaar zullen we het pas weten. De SP vreest dat we over een paar jaar weer duurder uit zijn als we de grote problemen die dan ontstaan zijn weer ongedaan willen maken.

Veel Haarlemmers hebben schulden waar ze niet uitkomen. Voorheen werden ze door Kontext geholpen. Kontext bleef daarbij volgen of alles goed ging. We zijn van schuldhulpverlening overgegaan op schulddienstverlening. De gemeente neemt de schulden daarbij niet over, maar faciliteert schulddienstverlening. Ook hier vragen wij weer zelfredzaamheid van Haarlemmers, terwijl schulden vaak een gevolg zijn van het

niet zelfredzaam zijn. Als je je aanmeldt voor schulddienstverlening en je dossier moet worden uitgezocht, blijf je brieven krijgen van schuldeisers, krijg je een deurwaarder aan je deur en worden de schulden hoger. Misschien moet je tussentijds namelijk ook nog voor de rechtbank verschijnen. In het verleden schreef de gemeente Haarlem aan alle bekende schuldeisers een brief. De cliënt had dan rust om te werken aan een oplossing. Is er een mogelijkheid om een standaardbrief te maken die door Haarlemmers met schulden opgestuurd kan worden? Een logo van de gemeente Haarlem doet vaak wonderen bij schuldeisers. Mensen zorgen zelf dat de brief bij de schuldeisers komt, vanuit hun eigen kracht dus. Ik hoor hierop graag een reactie.

Daarnaast wil de SP nog een ander punt aankaarten, namelijk de digitale aanmelding bij schulddienstverlening. Mensen die zich aanmelden, doen dat niet voor hun plezier. Daar zit altijd een verhaal achter. Als men om welke reden dan ook een aanvraag intrekt, is er een wachttijd van zes maanden. Je kunt dan zeggen “eigen schuld, dikke bult”, maar wij weten dat mensen vaak in een dermate moeilijke situatie zitten dat ze verkeerde beslissingen kunnen nemen. Moeten ze daarvoor gestraft worden, waardoor ze zes maanden niet geholpen kunnen worden? Ik hoor graag uw reactie.

Voor jongeren tot 27 jaar is er een wachttijd van vier weken voordat zij in aanmerking komen voor een uitkering. Dit kan ervoor zorgen dat bijvoorbeeld de huur, gas en water of de premies voor ziektekosten niet betaald worden. Zo ontstaat er een schuld. We hebben het dan over een periode van acht weken als de aanvraag na die vier weken gedaan wordt. Dit is onwenselijk. Wij zouden graag willen weten of in een dergelijke situatie voorschotten gegeven kunnen worden. We krijgen hier namelijk veel klachten over. Ook hierop hoor ik graag een antwoord.

Heel kort wil ik even ingaan op de financiën in de afgelopen periode. We zien dat de financiële situatie van Haarlem in de afgelopen drie jaar achteruit is gegaan. De schulden zijn gestegen. Daarnaast zien we dat het vermogen en het vastgoed vele malen kleiner zijn. De gemeente kan daar wat betreft het vastgoed niets aan doen. Het vastgoed is opnieuw bekeken en opnieuw gewaardeerd. Dit is een gevolg daarvan. Daarnaast hebben we ons huishoudboekje in de afgelopen periode niet op orde gehad. Ik doel dan op de inhuur van externen en het feit dat we niet wisten waar de problemen precies zaten. In april hebben we het gehad over Versterkte dijken en Haarlem presteert beter. Voor ons is op dit moment echter nog niet inzichtelijk of we daadwerkelijk op de goede weg zitten. In de bestuursrapportage hebben we namelijk heel veel rood gezien.

Mevrouw SIKKEMA: U zegt dat de situatie slechter geworden is. Aan het begin van deze periode hebt u echter aangegeven dat u de bezuinigingen die de coalitie voorstelde idioot vond. Als we daar niet toe waren overgegaan, was het volgens mij nog slechter geweest. U zegt dat de problemen niet inzichtelijk zijn. Volgens mij zijn ze juist heel inzichtelijk met die smileys. Sinds Haarlem presteert beter is de situatie volgens mij verbeterd. Het gaat langzaam. Dat is van tevoren ook voorspeld. Het is een culturomslag en die kost tijd. U kunt niet zeggen dat het slechter geworden is.

Mevrouw ÖZOGUL: Ik zeg dat de financiële situatie in de afgelopen drieënhalve jaar slecht was. Haarlem presteert beter bestaat sinds het eerste kwartaal van dit jaar. We moeten zien of dat plan werkt.

Mevrouw SIKKEMA: Het is wel dankzij dit college dat dit in gang is gezet.

Mevrouw ÖZOGUL: Eindelijk inderdaad. Wij vragen ons nog steeds af of nu alle lijken uit de kast zijn.

Mevrouw VAN ZETTEN: De SP zat in het vorige college. Ik verbaas me over uw woorden. We zijn begonnen met een achterstand. De SP was daar onderdeel van. U doet net of u hier nooit enige verantwoordelijkheid hebt gedragen.

Mevrouw ÖZOGUL: Dat heb ik niet gezegd.

Mevrouw VAN ZETTEN: Die suggestie wekt u bij mij wel.

Mevrouw ÖZOGUL: Het heeft drie jaar geduurd voor we in de gaten hadden waar de problemen zaten.

Mevrouw VAN ZETTEN: U was zelf verantwoordelijk voor die problemen. Nu zegt u dat we na drieënhalp jaar pas inzicht kregen in die problemen, maar u hebt die problemen zelf gecreëerd.

Mevrouw ÖZOGUL: Wij waren onderdeel van het college. Het was echter een VVD-wethouder die...

Mevrouw VAN ZETTEN: Nou wordt hij goed, zeg. U bent gewoon gedragen door die VVD-wethouder. Mag ik dat even constateren? Sorry, maar nou word ik echt een beetje giftig.

Mevrouw ÖZOGUL: U mag giftig worden, maar u hebt het overgenomen. U had daar dan uw handtekening niet onder moeten zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: En wie had het dan moeten doen? Had u dat beleid willen voortzetten?

Mevrouw ÖZOGUL: Vervolgens heeft het drie jaar geduurd voordat u het in de gaten had.

De VOORZITTER: Laten we ophouden met zwartepieten. Of is dat tegenwoordig een verboden woord? Excuus: laten we ophouden met kibbelen.

Mevrouw ÖZOGUL: Zijn wij zelfredzaam? En hebben we genoeg eigen kracht om de problemen op te lossen? We vragen dit ook van Haarlemmers. De tijd zal leren of de situatie inderdaad verbetert. Dit kabinet helpt ook niet om de zaken te verbeteren. Steeds meer economen roepen om investeringen van de overheid. In landen waar die zijn doorgevoerd, laat zich wel een voorzichtig herstel zien. Hier hanteren VVD en PvdA - mede mogelijk gemaakt door D66, de ChristenUnie en de SGP - nog steeds de bezuinigingsbijl om Nederland weer gezond te maken. Dit is kortzichtig beleid van partijen die elkaar krampachtig vasthouden in de hoop op betere tijden. Deze betere tijden zullen er op die manier echt niet komen. De gemeenten zijn het kind van de rekening, ook Haarlem. Er moet fors worden afgeschreven op het grondbedrijf. We lijden gewoon verlies. In gewone taal: de werkloosheid neemt toe, en daarmee ook het aantal uitkeringen. Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de schulddienstverlening. Dit zijn alleen nog maar de directe gevolgen. Indirect zijn de gevolgen veel groter. Doordat het kabinet bezuinigt en niet investeert, loopt de bijdrage aan het Gemeentefonds terug. Daar legt het kabinet nog eens stevige bezuinigingen bovenop door taken te decentraliseren. Het brengt deze taken dus naar de gemeenten, maar stelt daarbij minder geld beschikbaar. Op de AWBZ vindt een korting van 75% plaats; op de extramurale persoonlijke verzorging 25%; op de jeugdzorg wordt 450 miljoen euro bezuinigd. Overigens is dat laatste vandaag iets bijgesteld. Ook de invoering van de Participatiewet gaat gepaard met forse bezuinigingen. De Wet sociale werkvoorziening wordt opgedoekt. De problemen van het kabinet worden op deze manier over de schutting van de gemeenten gekieperd. Het stoort de SP-fractie daarom des te meer dat het college deze bezuinigingen in de begroting voor lief lijkt te nemen. Of nog erger: dat het college meegaat in de retoriek van het kabinet. Er wordt gesproken over uitdagingen en kansen. Ik ben benieuwd of de mensen die de gevolgen hiervan op hun bordje krijgen hier ook zo over denken. Of wat te denken over de volgende zin? "De ontwikkelingen in de samenleving vragen namelijk om een andere overheid." Zo lust ik er nog wel een. Het is juist die andere overheid die verantwoordelijk is voor de ontwikkelingen in de samenleving. Waarom wordt er niet een veel krachtiger signaal afgegeven aan dit kabinet dat de gevolgen van het beleid desastreuus zijn? We weten niet of de middelen die beschikbaar komen toereikend zijn voor een maatschappelijk verantwoorde uitvoering. Er is gevaar van cumulatie van maatregelen voor inwoners. Waarom laten we dit als gemeente niet veel duidelijker zien aan degenen die in De Haag verantwoordelijk zijn

voor dit beleid? Mijn fractie zou graag zien dat alle kortingen en bezuinigingen voor gemeenten op een rij worden gezet. Schets daarbij de gevolgen voor de inwoners in de komende jaren en stuur dit stuk naar het kabinet en de Tweede Kamer. Wij hebben hierbij een motie opgesteld. De SP beseft ook wel dat het landelijke beleid hiermee niet 180 graden zal draaien, maar we zijn van mening dat we dit alles ook niet zomaar over ons heen moeten laten komen. Daarom dienen we de volgende motie in.

Motie 3: Over de schutting van de gemeenten gekieperd

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018:

de SP is van mening dat Haarlem een duidelijk signaal moet afgeven aan het kabinet en de Tweede Kamer over de gevolgen van het gevoerde beleid voor de financiële positie van de gemeente, de kwaliteit van het gemeentelijke beleid en de gevolgen hiervan voor de inwoners;

verzoekt het college om:

- een duidelijk overzicht te maken van de financiële gevolgen en risico's;
- dit te voorzien van een beschrijving van de gevolgen voor het gemeentelijk beleid, inclusief de zorgen die daarbij leven bij het college;
- dit namens de raad toe te sturen aan het kabinet en de Tweede Kamer;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de SP.

De heer SNOEK: U dient de motie Beslagvrije voet niet met voeten treden in. Die lijkt sympathiek, want het gaat om mensen met weinig geld. U zegt dat we daarbij moeten uitkijken. Laten we voorop stellen dat het hierbij om recidivisten gaat. Deze mensen zijn al een keer de fout in gegaan en doen dat nogmaals. Het siert u dat u opkomt voor mensen met weinig inkomen. U doet het hier voorkomen of wij hier in Haarlem de beslagvrije voet drie maanden buiten spel zetten. Bent u bekend met de regeling zoals die in Haarlem geldt en met de waarborgen die wij hebben ingevoerd voor deze mensen met een beperkt inkomen?

Mevrouw ÖZOGUL: Ik heb gelezen dat wij de beslagvrije voet voor één maand kunnen betreden. Bij drie maanden wordt gekeken of er bezit is. Ik vind één maand echter al ernstig genoeg. Het gaat om gezinnen met kinderen. Ik heb eerder geschetst welke problemen deze kinderen hebben.

De heer SNOEK: In de verordening staat ook dat als huisuitzetting het gevolg is, we daar niet toe overgaan. Misschien hebben we in Haarlem wel een veel voorzichtiger beleid dan landelijk. Toch pleit u voor aanpassing ten opzichte van die landelijke regeling. Wat zou u dan hier in Haarlem willen voorstellen?

Mevrouw ÖZOGUL: Dat leest u in mijn motie. Ik wil dat rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet, zoals dat ook gebeurt bij deurwaarders. Als mensen rekeningen moeten betalen, wordt daar ook rekening mee gehouden.

De heer SCHRAMA: Ik ben wat verbaasd over uw motie Over de schutting van de gemeenten gekieperd. U vindt dat wij een signaal aan de Tweede Kamer moeten afgeven. U hebt toch een partij in de Tweede Kamer? U kunt dat toch zelf doen? U moet uw partij aanspreken.

Mevrouw ÖZOGUL: Onze partij is hier dagelijks mee bezig. Ik geef echter aan dat de gemeente niet alles voor lief moet nemen of het beste paard van stal hoeft te zijn. De gemeente moet aangeven dat we het hiermee niet kunnen redden. Er wordt gesproken over kansen en eigen kracht, maar het zijn ordinaire bezuinigingen. We moeten maar zien of we het ermee kunnen redden.

De heer SCHRAMA: Betekent dit dat u uw eigen partij wat dit betreft niet capabel acht?

Mevrouw ÖZOGUL: Absoluut niet. Mijn partij doet het voorbeeldig. Ze kaart dit punt constant aan. Ik vraag dit niet aan de landelijke partijen, maar ik vraag aan de gemeenteraad en de gemeente om ook een signaal af te geven. Dat is toch het minste wat we kunnen doen?

De VOORZITTER: Dat is helder. Overigens hebt u in de krant kunnen lezen dat de VNG het overleg inmiddels heeft opgezegd. Er gebeurt daar dus wel het een en ander. Ik geef het woord aan mevrouw Sikkema.

Mevrouw SIKKEMA: Het is al vaker gezegd: dit is de laatste begroting uit deze periode. Dit is een moment om terug te blikken en vooruit te kijken. Het was een lastige, maar mooie periode. Het was lastig in verband met de economische recessie, waarin we pijnlijke keuzes hebben moeten maken. Tegelijkertijd was dit het moment om anders naar zaken te kijken. Daarin zijn keuzes gemaakt, met name binnen het sociale domein en in de subsidiesystematiek. We wisten bij de start van deze periode dat we veel moesten bezuinigen. Nu, ruim drie jaar later, blijkt dat het niet genoeg was en dat meer bezuinigingen nodig zijn. Dat is een zware dobber. Los van een aantal kansen die dit bood, heeft het ook pijn gedaan. Het was ook een mooie periode omdat we met vier behoorlijk verschillende partijen met verschillende invalshoeken uiteindelijk een bijzondere balans hebben weten te vinden tussen bezuinigingen enerzijds en mooie inhoudelijke plannen en maatregelen anderzijds.

Het gaat bij de begroting over geld, maar GroenLinks wil zich niet alleen blindstaren op financiële cijfers.

De heer VRUGT: U spreekt over een duidelijk links en rechts binnen de coalitie.

Mevrouw SIKKEMA: De woorden links en rechts heb ik niet gebruikt, hoor.

De heer VRUGT: O. Nou, dat dacht ik te horen. Ik heb van D66 gehoord dat er wat betreft de takendiscussie sprake was van een politieke realiteit die verhinderde dat die fundamentele discussie al in deze periode gevoerd werd. Ik denk ook even terug aan het debatje aan het begin, waarin de heer Snoek aangaf dat zich binnen de coalitie ook een hoop gerommel heeft voorgedaan. Vervolgens werd dat ontkend. Ik ben benieuwd hoe GroenLinks hiernaar kijkt. Volgens mij loopt er ter hoogte van de spreekrijdenklok wel degelijk een scheidslijn tussen links en rechts. Hoe ziet u dat? Er zijn duidelijk twee kampen binnen deze coalitie. Heeft dat er nu werkelijk toe geleid dat we die nodige takendiscussie niet hebben gevoerd?

Mevrouw SIKKEMA: Ik wil dat absoluut niet toeschrijven aan wat u de linkse en rechtse kampen binnen de coalitie noemt. We hebben aan het begin gezegd dat er een enorme bezuinigingsopgave lag. Het heeft veel tijd en discussies gekost om daar gezamenlijk uit te komen, maar het is gelukt. Ik ben het met u eens dat we daarop in het begin zo gefocust zijn geweest dat de takendiscussie naar achteren is geschoven. Ik zie het meer vanuit dat perspectief. Het is niet zo dat we er anders niet uit zouden komen. We hebben ons eerst gericht op de bezuinigingen en op de vraag hoe we de organisatie beter op orde zouden krijgen. Haarlem presteert beter is al een paar keer genoemd. Ik vind dat we daar met zijn allen heel sterk in hebben geïnvesteerd, met resultaat. Van mij had die takendiscussie ook eerder gemogen. Daar hebben we het al vaker over gehad. Daar zit veel meer een visie achter over wat je als taken van de gemeente ziet. Nu verwordt die takendiscussie tot een ordinaire bezuinigingsdiscussie.

De heer VRUGT: Die visie had u ongetwijfeld in deze periode ook al wel.

Mevrouw SIKKEMA: Absoluut.

De heer VRUGT: Kennelijk was er een belemmering.

Mevrouw SIKKEMA: Ik denk dat we aan het begin gewoon te veel gewild hebben en dat niet alles kon. Ik vind echter dat wij geen moment hebben stilgezeten en dat we continu hard hebben gewerkt om de boel op orde te krijgen.

Ik vervolg mijn betoog. Bij een begroting gaat het om geld, maar GroenLinks wil zich

niet alleen blindstaren op financiële cijfers. Zoals ik bij de jaarrekening en de kadernota al zei, gaat het uiteindelijk om de stad, de Haarlemmers, de ondernemers, zzp'ers, organisaties, etc. Bij GroenLinks zijn de centrale thema's groen en duurzaam, sociaal, en open en verdraagzaam. Net als bij de kadernota zoom ik op deze thema's in, waarbij ik telkens terugblik en vooruitkijk.

Ik begin met ons ideaal van Haarlem als duurzame en groene stad. Eén man in Haarlem die er helemaal voor ging, was Fer Daalderop. Hij is een maand geleden overleden. Bij zijn uitvaart vertelde Truus Boerma van Stichting Haarlem Groener het volgende over hem: "Stel je eens voor hoe Haarlem eruit had gezien als Fer in de afgelopen twintig jaar zijn zin had gekregen. Dan liep er langs het Spaarne een wandelpromenade met bomen. Dan was de Gedempte Oudegracht een boulevard met wandel- en fietspaden en een tram. Dan was er op iedere hoek van de straat een openbare fietsenstalling. Winkels en bedrijven werden bevoorrad met elektrische vrachtwagentjes en op alle platte daken waren er daktuinen." Dit is voor GroenLinks Haarlem een mooi beeld: een groen en duurzaam Haarlem is van onschatbare waarde voor mensen, dieren en het milieu. Daar horen ook de schooltuinen, de Stadskweektuin en de kinderboerderijen bij. Met dit groene en duurzame ideaal hebben we een duidelijk stempel op dit college gedrukt. Het woord duurzaamheid droop uit het coalitieakkoord en is met hoofdletters op de kaart gezet. Het bleef niet alleen bij woorden. Het heeft concrete gevolgen gehad in de stad. Er is een groenparagraaf ingesteld en we zijn gestopt met het gebruik van het uiterst schadelijke RoundUp bij onkruidbestrijding. De groene zoom is behouden en de Vondelweg is niet verdubbeld. Ik heb het dan nog niet gehad over de bewonersinitiatieven waar wij heel blij mee zijn en die vanuit de gemeente steun verdienen. Denk aan duurzame energie aan de Ramplaan en in het Garenkokerskwartier, het Repair Café en verschillende stadstuinen, waaronder de Boerentuin bij de Jopenkerk. Waar ik vooral trots op ben, is dat duurzaamheid overal terugkomt en breed gedragen wordt door het hele college. Huizen worden geïsoleerd en de collectieve inkoop van zonnepanelen is wegens succes een aantal keren herhaald. Dit alles levert werk op, maakt ons duurzamer en leidt tot lagere energierekeningen bij onze Haarlemmers. Dat is een win-win-winsituatie in deze tijd van crisis.

Maar we zijn er nog niet. GroenLinks wil meer. Voor ons staat Haarlem klimaatneutraal in 2030 nog steeds centraal, anders dan bij Sociaal Lokaal. Het liefst zien wij binnen dit kader een lokale energiedienst van de grond komen. We zijn heel blij met een bijenkorf op het stadhuis. Graag zien we meer zonnepanelen op daken van gemeentelijke panden. Ook hebben we nog stappen te zetten in de afvalverwerking. Wij lopen achter bij het landelijk gemiddelde en daar schaamt GroenLinks zich voor; laat ik daar eerlijk over zijn. Gelukkig worden er nu stappen in de goede richting gezet.

Duurzaamheid betreft ook onderhoud aan de stad. Dat kun je op een duurzame manier invullen. Helaas moeten we ook daarop bezuinigen. Daar is al veel over gezegd. Hierbij worden keuzes gemaakt die voor GroenLinks anders kunnen. Waarom investeren we nu in de Waarderbrug? En waarom zetten we kostbare ambtenarenuren in voor de verbreding van de Waarderweg? Dat geld kan ook besteed worden aan betere wegen in buurten, zoals de Frankrijklaan, de Molenburg, de Bernadottelaan, de Westergracht en de Jan Gijzenkade. Wij zouden deze verschillende posten anders prioriteren en zouden in deze lastige tijd onze energie willen steken in onderhoud van straten waar mensen wonen, in plaats van in nieuw asfalt. Helaas staan wij daarin binnen de gemeenteraad bijna alleen.

Ons tweede ideaal is dat Haarlem een sociale stad is. Zoals gezegd hebben we moeten bezuinigen op subsidies en het sociale beleid. Dat was en is lastig. Toch vinden we dat we met de inbreng van dit college het sociale gezicht van Haarlem hebben kunnen behouden, onder andere door de minimaregelingen te laten bestaan. Ook zijn naar aanleiding van de

motie van GroenLinks concrete stappen gezet in de huisvesting van zwerfjongeren. We hebben eindelijk een locatie gevonden voor Flinty's en GroenLinks is nog steeds heel blij met het pontje.

De komende jaren krijgt de gemeente er veel zorg- en welzijnstaken bij, en dat met een beperkt budget. GroenLinks constateert dat deze verandering leidt tot onzekerheid onder Haarlemmers. Ze vragen zich af of de benodigde zorg straks nog wel in voldoende mate en professioneel geleverd wordt, en of die zorg nog wel betaalbaar is. Er is nog veel onduidelijk, maar voor GroenLinks is in elk geval helder dat we ervoor moeten zorgen dat de jongeren de zware zorg krijgen die zij nodig hebben, naast sociale ondersteuning. De meest kwetsbaren op de arbeidsmarkt moeten een steuntje in de rug krijgen bij hun kansen op het verkrijgen van werk. Hulpbehoevende ouderen mogen niet vereenzamen. GroenLinks is voor een wijkgerichte aanpak, met zorg dicht bij de bewoners. Dit vergt een andere houding van ambtenaren en professionals. Die moet vooral leiden tot meer vertrouwen in de zorg en minder bureaucratie. Hierbij wordt een steeds grotere last op de schouders van mantelzorgers en vrijwilligers gelegd. Daarom is het cruciaal dat we deze mensen ondersteunen en ontzien wanneer overbelasting dreigt.

De transities in het sociale domein gaan in Haarlem samen met de overgang naar een nieuwe subsidiesystematiek. We hebben al verschillende keren gezegd dat we voor verzakelijking zijn, maar niet voor vermarkting. Kwaliteit en continuïteit van zorg en hulpverlening staan voorop. Vanaf medio 2014 gaan we hier concreet mee werken. Er zijn nog wel vragen over de doelen. Zijn ze concreet genoeg, en corresponderen de indicatoren daar ook mee? In de vorige vergadering van de commissie Bestuur is toegezegd dat het ambtelijk apparaat de raad hier nauw bij zal betrekken. Daar zijn wij blij mee.

Bij de begroting zien we dat speeltuinen moeten bezuinigen. Dat vinden wij lastig. Deze organisaties zijn juist een voorbeeld van het werken met vrijwilligers die zich inzetten voor de buurt en die de sociale cohesie versterken. Door daarop te bezuinigen neem je een deel van die basis weg. Volgens ons is hierin een koppeling met BUUV mogelijk. Daarmee is een deel van deze bezuiniging op te vangen. De bezuiniging kan ook weer gevolgen hebben voor Haarlemmers met een kleine portemonnee. Voor ons is van groot belang dat de speeltuinen gratis blijven voor minima en voor mensen met een HaarlemPas. Hierover heeft het CDA bij de begroting van 2011 een motie ingediend. Het college heeft toen aangegeven dat het de strekking van de motie zou meenemen in de nota. Hoe staat het daarmee? Daarnaast vragen wij u om ook nu te blijven pleiten voor gratis toegang tot speeltuinen voor mensen met een HaarlemPas, ondanks de nieuwe bezuinigingen. U kunt hen er tegelijkertijd op wijzen dat ze gebruik kunnen maken van BUUV.

De heer SNOEK: Dank dat u aan onze motie refereert. Destijds stelden we ook een dekking bij onze motie voor. Speeltuinen zouden mensen met een HaarlemPas gratis toelaten, maar zouden daarvoor gecompenseerd worden. U pleit er nu voor dat speeltuinen een deel van hun inkomsten moeten inleveren door mensen gratis toe te laten, ondanks de bezuinigingen op de speeltuinen en het feit dat mensen de organisatie daarvan zelf doen. Bent u ook bereid ze daarvoor te compenseren?

Mevrouw SIKKEMA: Daarom verwijs ik naar BUUV. Ik denk dat de speeltuinen een deel van de bezuinigingen kunnen opvangen door gebruik te maken van dat systeem. In de begroting worden voorstellen gedaan voor zaken waar speeltuinen zelf aan kunnen denken. Dat staat voorop. We dienen geen motie in. Daarom hebben we ook niet direct een dekkingsvoorstel. We vinden echter wel dat de gemeente hiervoor moet pleiten. Ons derde ideaal is dat Haarlem een open en verdraagzame stad is, waarin we niet bang zijn voor taboes en niet snel moraliseren. Dat hebben we in deze periode laten zien. Haarlem heeft als eerste stad het keurmerk voor coffeeshops ontwikkeld en uitgereikt.

Haarlem heeft een top 25 opgesteld voor een harde kern van overlastgevend en veelal Marokkaanse roots hebben. Haarlem heeft doorgezet met het uitstapprogramma voor prostituees. Achter deze maatregelen zitten ingewikkelde knelpunten waarover we open hebben gediscussieerd en waarvoor we oplossingen hebben gevonden. Ook op dit punt zijn we er nog niet helemaal. We horen nog te vaak dat Haarlemmers zich gediscrimineerd voelen en dat zij zich niet thuis voelen in onze stad. Hoe vinden wij als stad bijvoorbeeld een betere balans tussen overlastgevend en een klein deel vormen van een grote groep versus vooroordelen die in de stad leven? Dat is een discussie die GroenLinks graag zou willen voeren, liefst samen met de doelgroep zelf en Haarlemse zelforganisaties die een belangrijke spil in onze stad vormen. Misschien kunnen we de Participatieraad daarbij betrekken. Ik hoor graag van het college hoe het hier tegenaan kijkt.

Het uitstapprogramma hebben we nu een paar jaar met succes voortgezet. Dus waarom nu stoppen? Hierover dienen we een motie in.

Motie 23: Stop niet met uitstapprogramma

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018, constaterende dat:

- sinds 2010 het uitstapprogramma prostituees in Haarlem wordt uitgevoerd;
- dit programma niet alleen vrouwen laat uitstappen, maar meer biedt:
 - het signaleren van wantoestanden en het doorgeven daarvan aan partners, zoals GGD en politie;
 - het bieden van goede hulpverlening aan vrouwen die kampen met meervoudige problematiek, zoals schulden en verslaving;
- in de afgelopen jaren een goed netwerk is opgebouwd in de branche en steeds meer het vertrouwen van de betrokken vrouwen is gewonnen;
- de cijfers van deelnemers en uitstappers in Haarlem relatief goed zijn ten opzichte van vergelijkbare programma's in andere steden (zie onderzoek Regioplan);
- het specifieke karakter van deze beroepsgroep specifieke kennis vergt;

overwegende dat:

- samenwerking met andere gemeenten noodzakelijk is, aangezien de meeste sekswerkers niet wonen in de plaats waar ze werken;
- Haarlemmermeer bereid is met onze gemeente een samenwerkingsverband aan te gaan, waarmee de kosten voor Haarlem lager worden;
- het geld voor nieuw beleid in 2014 nog steeds is in te zetten voor dit programma;

besluit:

- het college op te dragen het project in 2014 voort te zetten in samenwerking met de gemeente Haarlemmermeer;
- het benodigde budget (maximaal 40.000 euro) hiervoor te halen uit de pot voor nieuw beleid in 2014;
- uit te zoeken met welke andere gemeenten samenwerkingsverbanden gesloten kunnen worden en hoe vanaf 2015 verder vorm kan worden gegeven aan het uitstapprogramma;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: GroenLinks, de PvdA, de Actiepartij, het CDA, Haarlem Plus, de SP, D66 en de VVD.

Open en verdraagzaam zijn, betekent ook oog hebben voor Haarlemmers die geen dak boven hun hoofd hebben of die niet over de juiste papieren beschikken om te kunnen

terugkeren naar hun land van herkomst. Ook hierover dienen wij een motie in.

Motie 22: Eten, onderdak en kleding voor iedereen

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, sprekend over de programmabegroting 2014-2018,

overwegende dat:

- asielbeleid, inclusief het wel of niet het verstrekken van een verblijfsvergunning, een landelijke kwestie is buiten de bevoegdheden van gemeenten;
- bekend is dat niet alle asielzoekers of ongedocumenteerden (direct) in de gelegenheid zijn terug te keren naar het land van herkomst;
- er voor deze groep vaak geen (officiële) opvang is;
- deze groep illegaal in Haarlem verblijft met alle risico's van dien voor de mensen zelf (uitbuiting, gezondheidsproblemen, etc.) en voor de overlast in de stad;

constaterende dat:

- een comité van de Raad van Europa oordeelt dat Nederland ongedocumenteerde vreemdelingen niet langer zomaar op straat mag zetten;
- deze uitspraak een sterk signaal is dat het huidige beleid van de Nederlandse overheid niet voldoet aan de universele rechten van de mens;
- deze uitspraak ongedocumenteerde vreemdelingen de mogelijkheid biedt om naar de rechter te stappen om te proberen opvang af te dwingen;

verder constaterende dat:

- de gemeente Haarlem zich dient te houden aan de universele rechten van de mens en daarmee basale mensenrechten (woning, kleding, voeding, gezondheidszorg) moet garanderen voor iedereen binnen de gemeente die niet in staat is hier zelf voor te zorgen;
- Stem in de Stad momenteel beperkte opvang kan bieden aan ongedocumenteerden en uitgeprocedeerde asielzoekers;

spreekt als zijn mening uit dat:

- hij de morele plicht voelt ook deze kwetsbare mensen een basisvoorziening te bieden;

draagt het college op:

- invulling te geven aan deze morele plicht door:
 - met betrokken partners, zoals Stem in de Stad, Vluchtelingenwerk, Amnesty International en woningcorporaties om de tafel te gaan om te onderzoeken hoe aan deze zorgplicht vormgegeven kan worden;
 - uit te zoeken in hoeverre hierbij gebruik kan worden gemaakt van bestaande middelen binnen het sociale domein, zoals de Wmo (prestatieveld 7: maatschappelijke opvang);
 - een signaal af te geven aan de VNG om hier als gemeenten gezamenlijk een standpunt over in te nemen richting het Rijk;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: GroenLinks, de PvdA, de OPH, Sociaal Lokaal, de Actiepartij en de SP.

In deze tijd vragen we wat anders van onze inwoners. Tegelijkertijd is belangrijk dat dit in een veilige omgeving gebeurt. Haarlemmers moeten zich gehoord voelen. Ze moeten begrijpen waar de gemeente voor staat en wat van hen wordt verwacht. Dat vergt ook een andere houding van deze gemeente zelf. Zoals gezegd zien we veel goede initiatieven van Haarlemmers zelf in de stad, maar we horen ook dat ze geblokkeerd worden door bureaucratie vanuit de gemeente. Hierover heb ik een vraag aan het college. In de

begroting gaat u in op personeelsbeleid en loonkosten. Over de loonkosten heeft het CDA trouwens al goede vragen gesteld. Ook wordt gezegd dat flink geïnvesteerd moet worden in de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. In hoeverre bereidt u de ambtenaren voor op een nieuwe of meer faciliterende rol? Hoe zorgt u ervoor dat Haarlemmers hun ideeën gemakkelijker kunnen omzetten in daden, zonder dat ze daarbij verzuipen in procedures? Ik ben ingegaan op onze idealen groen en duurzaam, sociaal, en open en verdraagzaam. Het ideale plaatje van Fer Daalderop zit in ons achterhoofd, maar we zijn ook realistisch. Het zijn krappe tijden, waarin we keuzes moeten maken; ook pijnlijke keuzes. Dat geldt nu bij de compenserende maatregelen en straks bij de takendiscussie. Voor ons is juist bij die laatste discussie de andere rol van de gemeente cruciaal. Wat betreft onze idealen dienen we de moties in die ik in mijn betoog genoemd heb. Zo kunnen we onze stad binnen de beperkte kaders toch meer duurzaam, groen, sociaal en open maken. Daarnaast dienen we de motie van de PvdA over de minima mede in.

De heer VRUGT: Vanmiddag was hier in deze zaal een heel leuke bijeenkomst voor mensen uit de organisatie. Met collega's Van Driel en Koper heb ik daar namens de raad aan mogen bijdragen. Er heerste een grappig sfeertje, als in "wie zijn toch die 39 raadsleden die op donderdag het vlees komen snijden?" Ik denk dat het voor iedereen erg leerzaam was.

Veel van onze moties beogen het controlerend vermogen van de raad te versterken. Dat lijkt geen overbodige luxe als de raad zijn rol ook in de komende periode ten volle wil invullen en nu er zoveel meer op ons afkomt.

Met het oog op eergisteren pakte ik het coalitieakkoord er maar weer eens bij. Ontegenzeggelijk zijn er ambities uit het akkoord dat de coalitiepartijen begin 2010 met elkaar sloten, gerealiseerd. Toch zijn ook belangrijke zaken juist niet bereikt, zoals een sluitende vierjarenraming. Die kwam er slechts door steeds drastische ingrepen tussentijds door te voeren. Zo wordt nu voor de laatste zes maanden van dit jaar nog gauw even 6 miljoen euro geschrapt en gesnoeid. Een andere ambitie waar men pal voor stond, was het actief verminderen van de schuld. Deze is niet gehaald. Integendeel: de schuld is inmiddels opgelopen tot 582 miljoen euro. De jaarlijkse rentelast is ongeveer zo groot als de volledige ozb-opbrengst. Ambities op het gebied van werkgelegenheid en duurzaamheid zijn bij lange na niet gehaald. Het woonhotel voor acuut woningzoekenden kwam er niet. De permanente locatie voor jongerenwerk in het centrum is niet gerealiseerd. In plaats van leegstand te bestrijden, kwamen er weer vele vierkante meters leegstaand vastgoed bij. Het duurzaamheidscentrum kwam er niet. Dat wil het college liever definitief schrappen. Zo zijn er meer voorbeelden van voornemens waar weinig of niets van terecht is gekomen. Het ergste is de mate waarin de ambities op het sociale beleid aantoonbaar niet zijn gehaald, terwijl inzetten op ondersteuning van de groeiende groep zwakkeren juist nu noodzakelijk is voor een leefbare, humane en vooral ook veilige stad. Bij schuldhulpverlening zijn er wachtlijsten. Gaat de afhandeling van bijstandsaanvragen sneller? Nee. We hopen volgend jaar slechts 75% van de aanvragen binnen de wettelijke termijn van acht weken af te handelen. De minimaregelingen zijn niet gehandhaafd op het niveau van 2010. Het college rekent er juist op dat het aantal verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand en andere regelingen gaat afnemen. Dit kan alleen maar betekenen dat we mensen in toenemende mate buiten de deur houden in plaats van dat we het bereik van deze regelingen vergroten voor diegenen die daar recht op hebben. Ook op het gebied van activering is stevig bezuinigd. De Actiepartij wil het college met name op basis van dit soort feiten beoordelen.

Voor ik alleen maar terugblik, heb ik echter twee concrete vragen. Ik herinnerde mij ineens weer dat de heer Pen van het CDA er destijds goed op lette of we genoeg gebruikmaakten van subsidies. Toevallig zei iemand bij het debat over ongedocumenteerden bij De Pletterij dat er nota bene Europese potjes zijn voor dat soort

opvang. Dat is heel verrassend. De concrete vraag is dus waar de ambtenaar is gebleven die we specifiek op het uitzoeken van subsidiemogelijkheden hadden gezet? Dan mijn tweede concrete vraag. Als we het investeringsplan lezen, zien we onder andere forse vervangingsinvesteringen in de installaties van de diverse podia. Alweer het CDA heeft hier terecht vooraf vragen over gesteld. Hoe kan het dat, zo snel na de kakelverse oplevering van deze cultuurpaleizen, investeringen van miljoenen per jaar nodig zijn? We zouden daar een veel uitgebreidere toelichting op willen. We zien bij een kleine post bevestigd dat bijvoorbeeld bij de vervanging van de collegeauto nog niet de helft op de kilometerteller staat van hetgeen zo'n technisch ingeboekte vervanging zou vereisen. Als we op die manier uit automatisme met vervangingsinvesteringen omgaan, gooien we geld uit spilzucht weg. De vrees bestaat dat zulks ook zou kunnen gelden voor de vervanging van dure apparatuur bij de podia. Van datzelfde geld zou de Actiepartij dan liever de verkeersveiligheid op de dijk in Spaarndam ter hand nemen, of zou het de geplande en al jaren broodnodige investeringen in de openbare ruimte van Molenwijk bij Sandenburg, Prattenburg en Engelenburg naar voren willen halen. Ondanks jarenlange beloftes van wethouders staan deze pas voor 2018 in de boeken. Hoe vervallen moet iets zijn voor we het gaan vervangen als we zelfs uit automatisme een nieuwe auto kopen? Het is alsof we te goed naar Mark Rutte willen luisteren. Dat wil inmiddels toch niemand meer? Om niet alleen maar kritisch terug te kijken, zal ik direct aangeven welke voorstellen de Actiepartij voor het sociale domein en op andere terreinen ter verbetering in de uitvoering bij deze behandeling wil indienen.

Als je het sociaal en sociaal-maatschappelijk werk echt goed bekijkt, is het voor ons onverteerbaar dat je moet concluderen dat dit werk voor het overgrote deel wordt bekostigd door de gemeente, terwijl de gemeente aan de andere kant zelf ook de grootste leverancier is van de problemen waarmee mensen bij deze hulpverlening terecht komen. In plaats van steviger in te zetten op een ruimhartig, tijdig en soepel verstrekkingsbeleid en daarmee een versterkte inzet op schuldpreventie, zou een groot deel van de werkzaamheden van duurbetaalde opvang, hulpverlening en ondersteuning en kosten voor schulddienstverlening of huisuitzettingen niet langer gefinancierd hoeven worden. Mensen worden zelf niet in staat gesteld daadwerkelijk volwaardig mee te draaien in de zo gewenste 'samen voor elkaar'-samenleving. De Actiepartij dient daarom de volgende motie in.

Motie 12: Schuiven om niet af te schuiven

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018, constaterende dat een aanzienlijk deel van de hulpvragen bij welzijnsinstellingen (mede) veroorzaakt wordt door de uitvoering van gemeentelijk sociaal beleid (op het gebied van werk en inkomen), zoals vertraging of afwijzing van uitkerings-, bijzondere bijstands-, schulddienstverlenings- en Wmo-aanvragen en bijvoorbeeld de weinig soepele overgang van UWV naar bijstand;
voorts constaterende dat:

- het voorgaande vaak tot een scala aan negatieve effecten voor de burger leidt, zoals het ondervinden van problemen met het betalen van vaste lasten;
- dit kan leiden tot kostenverhogende welzijnsuitgaven voor de gemeente, zoals (dreigende) dakloosheid en een beroep op schulddienstverlening, nog los van het menselijk leed;
- het daarnaast wrang is te moeten concluderen dat het (dure) welzijnswerk (maatschappelijk werk, loket, sociaal raadslieden, etc.) niet alleen als subsidiënt maar ook qua werkzaamheden voor het grootste deel werk heeft dankzij de steken die de gemeente zelf laat vallen (werkverschaffing van twee kanten, weinig

effectief en stroperig, belastend voor zowel organisatie als voor betreffende Haarlemmers);

verzoekt het college:

- nog deze periode te onderzoeken of een deel van de financiën van programma 3 (Welzijn, Gezondheid en Zorg) naar programma 7 (Werk en Inkomen), overgeheveld kan worden, teneinde de dienstverlening bij dit laatste programma op een adequaat niveau te brengen, zodat de hulpvragen bij welzijnsinstellingen die aan de gemeente gerelateerd zijn, afnemen en daarmee voornoemde hulpvragen met de daarbij behorende hoge kosten kunnen worden verminderd;
- de resultaten van dit onderzoek ter kennis te brengen van de gemeenteraad; en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij en de OPH.

Met een correcte, tijdige en ruimhartige verstrekking van bijstand, bijzondere bijstand, minimaregelingen, Wmo-voorzieningen en dergelijke zorgen we ervoor dat mensen zich zonder hulp van gesubsidieerde instanties zelf kunnen redden en kunnen participeren in onze mooie stad. Dat is in plaats van te zorgen voor situaties waarin mensen genoodzaakt zijn aan te kloppen bij genoemde instanties, of een beroep te doen op schulddienstverlening of erger. Daarbij komen ze juist in een staat van toenemende afhankelijkheid terecht.

Het in stand houden van allerlei loketten en bijvoorbeeld ook een uitgebreide poortwachtersfunctie is weliswaar een creatieve manier van werkverschaffing voor ambtenaren en dienstverleners, maar het is maar de vraag of dit de meest effectieve en goedkope manier is om daadwerkelijke dienstverlening te realiseren.

Dan kom ik bij de volgende motie van de Actiepartij. Daarin staat dat de matrix die nu gedeeltelijk is opgesteld met effect- en prestatie-indicatoren voor het sociale domein verre van volledig is.

Motie 9: Smart op uitvraag en scherp op uitkomsten in het hele sociale domein

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018 en de uitwerking procesvoorstel doelen en effecten sociaal domein,

constaterende:

- dat een matrix wordt voorgesteld op basis van een indeling in doelgroepen, leefdomeinen en mate van zelfredzaamheid;
- dat deze volgens voorliggende nota een uitwerking is van de programma's 3, 4, 7 en het deel sociale veiligheid van programma 2 (“het is een uitwerking, bestemd voor de vraag die wij stellen aan de partners in de stad om dit te bereiken”);
- dat deze matrix een belangrijke basis vormt voor de raad om aan de hand van indicatoren zijn kaderstellende en controlerende taak te (kunnen) vervullen;
- dat desondanks tal van onderdelen van het sociale domein niet terug te vinden zijn in de matrix, waarmee een beoogd integraal overzicht hiervan toch weer dreigt te versnipperen, ook in de P&C-documenten;

overwegende dat ten behoeve van de rollen van de raad en voor de transparantie en verantwoording naar de stad een overzicht met bijbehorende (smart geformuleerde) indicatoren over het gehele sociaal domein wenselijk is;

draagt het college op:

- de huidige matrix aan te vullen met thans ontbrekende onderdelen uit het sociale domein (waaronder ten minste de nu ontbrekende terreinen schuldhulpverlening, sociale activering en bredere aandacht voor huisvesting, zoals bijvoorbeeld

- preventie huisuitzettingen);
 - velden die in de huidige matrix nog niet zijn ingevuld, waar relevant alsnog in te vullen;
 - de prestatie- en effectindicatoren SMART te formuleren;
 - het resultaat opnieuw ter besluitvorming aan de raad voor te leggen ter advisering en besluitvorming;
- en gaat over tot de orde van de dag.”
- Ondertekend door: de Actiepartij en de OPH.

In de matrix ontbreken activering en schuldhulpverlening, en wonen wordt beperkt tot de OGGZ-doelgroep. Een duidelijke, SMART-geformuleerde en daarmee controleerbare uitvraag, en meetbaarheid van de resultaten in het sociale domein vereisen volgens mijn fractie een uitgebreide invulling van de matrix. Ook voor BUUV wil de Actiepartij een duidelijker zicht op controleerbare effecten. Dat is juist omdat dit project vanaf de eerste dag heel duidelijk is gepresenteerd als belangrijk instrument om bezuinigingen op sociaal beleid te kunnen opvangen. Daarnaast willen we met een motie over BUUV het nog altijd forse budget niet verhoogd zien.

Motie 8: BUUV een kwestie van ‘geloof’?

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018, constaterende dat er een discrepantie bestaat tussen de stelling van het college dat BUUV 2500 deelnemers heeft en dat er ongeveer 336 aanbiedingen en vragen op de site van BUUV staan van wellicht niet allemaal unieke deelnemers; mede constaterende dat de reactie van het college op deze vraag is dat dit komt door onvolkomenheden in de gebruikte software die binnenkort worden opgelost (geen termijn) en dat er nu 703 vragen en aanbiedingen zijn. Zo ook geeft het college aan dat er nog andere matches plaatsvinden; tevens constaterende dat:

- de term (vermindere(n) van) vraagverlegenheid veel wordt gebezigd in de nota Uitwerking doelen en effecten sociaal domein en transitie basisinfrastructuur, terwijl juist deze vermindering van vraagverlegenheid in het verleden werd gebruikt door de Actiepartij in relatie tot een wederkerig zorgruilsysteem, met uren of punten, wat BUUV niet is;
 - in de begroting is opgenomen dat BUUV in de toekomst 509.000 euro (na 1 februari 2014) per jaar gaat kosten als het stadsbreed uitgerold wordt; overwegende dat nu en in de toekomst grote bedragen aan BUUV worden uitgegeven zonder dat fysiek door de raad gecontroleerd wordt/kan worden wat nu eigenlijk de effectiviteit van deze middelen is;
- besluit:
- dat vanaf 2014 matches in het kader van BUUV en wat deze inhouden (tijd en aard) anoniem worden geadministreerd;
 - dat vanaf 2014, conform de toezegging aan de raad in de vorige periode, een proef wordt gestart met een wederkerige variant met gebruik van uren of punten in een nader te bepalen wijk;
 - dat totdat het college met een helder overzicht komt van de effectiviteit van BUUV met inbegrip van tijd en aard van de transacties het budget van BUUV niet wordt verhoogd ten opzichte van 2013 en deze middelen in de Wmo-reserve worden gereserveerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij en de OPH.

De Actiepartij dient een amendement in over het woonbeleid.

Amendement 6: In bezuinigingen kun je niet wonen

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de bestuursrapportage 2013-2 en de begroting 2014, overwegende dat:

- in het kader van de compenserende maatregelen wordt voorgesteld het budget voor de transformatie van kantoren met 200.000 euro te verminderen en de activiteit wonen boven winkels (WoBoWi) per 2015 te stoppen, waarmee 289.000 euro niet voor dit doel wordt ingezet;
- uit pagina 250 van de begroting blijkt dat in de reserve ISV Wonen nog 2.446.000 euro resteert per 1 januari 2014 en 1.348.000 euro per 31 december 2014;
- er geen reden lijkt te bestaan deze reserve in te zetten voor de opgaven WoBoWi en de transformatie van kantoren;
- bestrijding van leegstand en transformatie van leegstaand vastgoed een belangrijke prioriteit kent vanwege de verdeling van de schaarse ruimte en het gebrek aan voldoende woonruimte (er zijn nog altijd toenemende wachtlijsten voor woningen);

besluit:

- niet in te stemmen met de voorgestelde stopzetting van het project WoBoWi per 2015 en versoering van het project transformatie van kantoren;
- dekking van dit besluit te vinden door het hiermee gemoeide bedrag van 489.000 euro extra te onttrekken aan de reserve ISV Wonen, zodat de stand per 31 december 2014 voor deze reserve uitkomt op 859.000 euro;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij.

Hopelijk kan hiermee de eerdere motie over de leegstandsverordening alsnog worden uitgevoerd. Dit is jaren toegezegd, maar werd recent ineens afgeschoten door de wethouder Volkshuisvesting.

Motie 11: Reële lasten, geen verrassingen

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018,

constaterende dat er in voornoemde begroting jaarlijks 2 miljoen euro extra is opgenomen voor personeelslasten en dat dit is gedaan omdat de salarislasten sinds 2008 zijn begroot op een normbedrag in plaats van op werkelijke lasten, teneinde een ‘prikkel’ te genereren om te sturen op een gemiddelde bezetting;

voorts constaterende dat er de afgelopen jaren structurele overschrijdingen van de begroting gerealiseerd zijn (jaarrekeningen) en dat het effect van deze ‘prikkel’ derhalve niet is aangetoond, temeer daar het college aangeeft dat werkelijke salarislasten een te groot beslag op de begroting zouden hebben;

mede constaterende dat het college zelf aangeeft dat er vanwege de economische situatie weinig mensen uitstromen en velen het maximum van inschaling hebben bereikt;

besluit:

- de systematiek van normbedragen voor salarissen los te laten;
- te begroten op werkelijk te verwachten kosten;
- er werkelijk voor te zorgen dat bij overtolligheid van arbeidspotentieel bij de

gemeente deze ambtenaren op andere plaatsen worden ingezet waar tekorten zijn, eventueel met demotie (oud voor nieuw);

- om dit te realiseren zeer strak op de uitvoering en de daarmee gepaard gaande inzet te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij en de OPH.

Ook dienen we de motie Weet wat je leent in. Deze roept op om geen bulkleningen aan te gaan en vervolgens te kijken hoeveel je nodig hebt, maar slechts die bedragen te lenen die nodig zijn voor het totaal aan kosten in de betreffende periode.

Motie 14: Weet wat je leent (want geld lenen kost geld!)

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018, constaterende:

“De gemeente hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen.” (pag. 165);

overwegende dat hiermee het risico wordt gelopen dat meer leningen worden aangegaan, en dus schulden worden gecreëerd dan strikt noodzakelijk voor de beoogde financiering van zowel de investeringen als overige kosten van personeel, organisatie en uitvoering; draagt het college op de financieringsfunctie zo in te richten dat puur op basis van werkelijk benodigd budget voor organisatie, personeel, uitvoering en investeringen waar nodig leningen worden afgesloten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij.

Om vervolgens als raad en stad echt goed zicht te hebben op de uitkomsten en de effectiviteit van alle uitgaven en inspanningen roept weer een andere motie op om met de nieuwe raad nu eens echt SMART-geformuleerde indicatoren in de begroting en de jaarstukken te hanteren.

Motie 9: Cijfers die ons ook echt wat zeggen

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018, constaterende dat:

- nog altijd veel prestatie- en effectindicatoren zo zijn opgesteld dat de raad er in de praktijk niets aan heeft en niets mee kan;
- nog altijd veel prestatie- en effectindicatoren achterhaald zijn, oude cijfers laten zien en/of niet meer worden gemonitord;
- het al jaren een wens van de raad is om de indicatoren meer SMART en ter zake doend te formuleren en te meten;
- dit voor de controlerende taak van de raad essentieel is (zie ook diverse aanbevelingen van de Rekenkamercommissie e.a.);

besluit in de komende raadsperiode meer dan tot nu toe het geval was te inventariseren welke gegevens en indicatoren nu werkelijk relevant en objectief zijn per programma en beleidsdoel, om de controlerende taak van de raad naar tevredenheid, efficiënt en over langere periodes te kunnen uitoefenen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij.

Als we niet doen wat in de motie staat, luisteren we ten onrechte niet naar aanbevelingen van de Rekenkamercommissie en beperken we zelf ons controlerend vermogen. Bij amendement wil de Actiepartij het schrappen van de laatste 50.000 euro uit het Cultuurstimuleringsfonds beslist ongedaan maken. Wij zien dit als onbehoorlijk bestuur.

Amendement 7: Onvoorziene cultuurstimulans

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de bestuursrapportage 2013-2, overwegende dat:

- bij vaststelling van de cultuurnota, eerder dit jaar, voor subsidiëring van koren en amateurgezelschappen voortaan geen structureel budget meer via de cultuurnota wordt gereserveerd, maar aanvragen kunnen worden gedaan via het Cultuurstimuleringsfonds;
- voor de laatste tranche van dit fonds voor dit jaar al aanvragen waren gedaan;
- nu echter wordt voorgesteld deze derde tranche te laten vervallen in het kader van de compenserende maatregelen;
- weliswaar geen rechten kunnen worden ontleend aan aanvragen uit dit fonds, maar dat deze handelwijze neigt naar verminderd behoorlijk bestuur nu in zekere zin ‘de spelregels gedurende het spel worden gewijzigd’;
- een post onvoorzien is opgenomen, waar deze situatie zich bij uitstek voor lijkt te lenen;
- uit een vrijval van de post onvoorzien in de compenserende maatregelen weliswaar ook 50.000 euro ter dekking wordt opgevoerd, maar een bedrag resteert van 300.000 euro;

besluit:

- de derde tranche voor het Cultuurstimuleringsfonds alsnog uit te keren;
- dekking voor dit voorstel te vinden door uit de vrijval onvoorzien niet de voorgestelde 50.000 euro maar in totaal 100.000 euro te bestemmen ter dekking van het tekort (waarna 250.000 euro resteert);
- indien dit naar het oordeel van het college niet mogelijk of wenselijk zou zijn, dekking te vinden in het positieve resultaat van de programmabegroting;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij en Haarlem Plus.

Er is nog een bescheiden potje voor nieuw beleid, waaruit wij een bedrag willen reserveren om zowel in de Hekslootpolder als in de Verenigde Polders door samenwerkende natuurorganisaties gewenste maatregelen te kunnen laten nemen voor de komende tien jaar ter instandhouding en uitbreiding van de weidevogelstand.

Motie 10: Meer weidevogels voor minder geld

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de programmabegroting 2014-2018, overwegende dat:

- uitgangspunt van de jarenlange discussie over het al dan niet permanent openstellen van de Lage Kadijk was dat het weidevogelbestand niet door openstelling onder druk zou komen te staan;
- in een eerder stadium dan ook is besloten tot een investering van 49.500 euro in de Verenigde Polders voor (compenserende) maatregelen ter bescherming van de weidevogels;
- het gelet op de bezuinigingstaakstellingen gewenst is niet het volledige,

oorspronkelijke bedrag van 49.500 euro voor instandhouding van de weidevogels in te zetten;

- inmiddels uit de vogeltellingen in de regio duidelijk is geworden dat nauwelijks nog sprake is van (broedende) weidevogels in de Verenigde Polders;
- in dit gebied in de toekomst echter door het Hoogheemraadschap van Rijnland aanpassingen en investeringen zullen worden gedaan waarmee een terugkeer van broedparen mogelijk wordt;
- tot die tijd de Hekslootpolder het meest kansrijke gebied is waar een duurzaam en levensvatbaar weidevogelbestand in stand gehouden en uitgebreid kan worden;
- in afwachting van de aanpak van de Verenigde Polders met een geringe investering in het Hekslootpoldergebied relatief grote slagen te maken zijn in de instandhouding en uitbreiding van de weidevogelpopulaties binnen onze gemeente;
- de meest kansrijke maatregel hiertoe zou zijn een uitbreiding van percelen in de Hekslootpolder waar niet voor 21 juni wordt gemaaid;
- voor een perceel de Vereniging Behoud Hekslootpolder uit eigen middelen al financiële compensatie biedt aan de boer om jaarlijks op dat perceel niet voor 21 juni te maaien;
- deze vereniging in kaart heeft gebracht voor welke percelen dit eveneens wenselijk zou zijn om op langere termijn de weidevogelpopulatie te laten toenemen;
- hiertoe voor een periode van tien jaar jaarlijks 2500 euro benodigd is om een substantiële en naar verwachting effectieve bijdrage aan dit doel te kunnen leveren;
- te zijner tijd uit dit jaarlijkse budget ook kleine investeringen in de Verenigde Polders bekostigd kunnen worden, in aanvulling op de maatregelen van Rijnland;
- overleg tussen de Vereniging Behoud Hekslootpolder en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland heeft uitgewezen dat zij gezamenlijk jaarlijks de meest kansrijke investeringen in beide gebieden uit dit budget zullen kunnen bepalen;

constaterende dat het oorspronkelijk gereserveerde bedrag ad 49.500 euro voor investeringen ten gunste van weidevogels in de Verenigde Polders reeds bij eerdere bezuinigingen is geschrapt;

besluit:

- het college op te dragen een bedrag van 25.000 euro te reserveren om over een periode van tien jaar jaarlijks een bedrag van 2500 euro in een fonds onder te brengen waaruit door de Vereniging Behoud Hekslootpolder en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland compensatie zal kunnen worden geboden aan de boeren in de Hekslootpolder om zo de beoogde uitbreiding van '21 juni-maaigebieden' te kunnen realiseren en in de toekomst ook maatregelen te kunnen treffen in de Verenigde Polders in aanvulling op de beoogde investeringen door Rijnland;
- dit besluit te dekken uit een deel van het raadsbudget voor nieuw beleid (stand per 1 januari 2014 in totaal 80.000 euro, waarvan voor dit besluit 25.000 euro benodigd is);

en gaat over tot de orde van de dag.”

Toelichting: Voor het volledige bedrag van jaarlijks 2500 euro zouden naar verwachting percelen van in totaal 10 ha in verschillende delen van de Hekslootpolder tot '21 juni-maaigebied' kunnen worden bestempeld, door met dit bedrag compensatie te bieden aan de boeren. Bij realisatie van minder dan genoemde oppervlakte resteert een bedrag waarmee kleine, aanvullende maatregelen kunnen worden gefinancierd in de Verenigde Polders (in aanvulling op maatregelen door Rijnland). Het ligt voor de hand de Vereniging Behoud Hekslootpolder en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland hier

jaarlijks in onderling overleg over te laten beslissen, om de voor dat jaar meest effectieve en kansrijke maatregelen ter uitbreiding van de weidevogelstand in de beide gebieden te kunnen treffen. Zij hebben gezamenlijk bij uitstek de kennis en deskundigheid om met inzet van beperkte middelen het maximale effect te sorteren.

Ondertekend door: de Actiepartij.

Dit zou dan wellicht het enige zijn wat werkelijk in deze periode gerealiseerd wordt uit het in het coalitieakkoord opgenomen aparte paragraafje over dierenwelzijn.

Tot slot beoogt een kleine motie de bezuiniging op het sportproject Mutare nog voor dit ene overgangsjaar om te buigen naar een vergelijkbare bezuiniging op de overige stedenbanden. Hopelijk besluiten we in een volgende periode daar nu echt eens mee te stoppen.

Amendement 5: Altijd sportief, ook met subsidies

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op maandag 11 november 2013, in beraadslaging over de begroting 2014, overwegende dat:

- de budgetsubsidie voor sport Mutare blijkens het voorstel op pagina 80 van de begroting wordt gehalveerd c.q. verminderd met 13.000 euro;
- met dit bedrag de continuering van de werkzaamheden van de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare ernstig onder druk komt te staan;
- de verworven positie van de stichting als erkend stagebegeleider (momenteel zijn 8 stagiairs van onder andere het CIOS in begeleiding) met dit besluit direct een verlies van stageplaatsen betekent;
- diverse andere negatieve neveneffecten van dit onaangekondigde voorstel te verwachten zijn, naast ‘slechts’ het verminderen of stopzetten van sportprojecten in Mutare en in Haarlem (denk hierbij aan het feit dat met beperkte subsidie van de gemeente 60% van het totaal met cofinanciering door derden wordt binnengehaald);
- de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare aangeeft mogelijk per 1 januari 2015 zelfstandig te kunnen voortbestaan, maar dat deze transitie onmogelijk gerealiseerd kan zijn per 1 januari 2014;
- het derhalve billijk is de subsidie voor dit jaar nog te continueren, bij wijze van overgangsjaar;
- voor de overige stedenbanden (jumelages) 25.633 euro beschikbaar is in de begroting;
- over continuering van deze jumelages definitieve besluitvorming valt in 2014 bij de takendiscussie, maar ook hier de keuze te maken valt tot halvering van het budget voor 2014;

besluit:

- niet in te stemmen met de voorgestelde vermindering van de subsidie voor sport Mutare voor 2014;
- dekking te vinden in het verminderen van het beschikbare budget voor jumelages met 13.000 euro;
- hiermee de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare in staat te stellen per 1 januari 2015 voor continuering van haar werkzaamheden minder afhankelijk te zijn van subsidie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Ondertekend door: de Actiepartij.

Tussendoor nog een kritische noot over de toekomst. Nog vorige week bespraken wij de financiën voor de transitie in de jeugdzorg. Daarbij ging en gaat het college uit van een korting van 7%. Collegeraadsleden waarschuwden al dat de korting vermoedelijk 5% zal zijn. Vandaag las ik in de krant en hoorde ik in het NOS Journaal van 20.00 uur dat we praten over een bezuiniging van 4%. Daarom had ik vanmorgen toch even last van een 'evil Opstelten-momentje'. Waar Opstelten van plan was onze reisgegevens gratis aan big brother Amerika te doneren en zo onze privacy nog verder uit te hollen door een vreemde mogendheid - of onvermogensmogendheid, zo u wilt - zou dit college zich rücksichtslos uitleveren aan een onnodig harde bezuiniging op een van de grootste zorgenkindjes van de toekomst.

Wat ik deze coalitie en dit college nog het meest kwalijk neem, is een gebrek aan lef om nog in deze periode echte keuzes te maken op basis van de takendiscussie. Wijlen wethouder Van Velzen, met wie ik het vaak niet eens was maar in dit geval wel, gaf in de vorige periode al aan dat het zinloos is en verspilde energie om te blijven zoeken naar kleine subsidietjes en geringe uitgaven aan klein bier. Er hadden nog deze periode echte keuzes gemaakt moeten worden. Het college gooit ze nu helaas over de schutting van de verkiezingen heen. Dat leidt tot een verhoogd risico op verkiezingscampagnes waarin onmogelijke beloftes worden gedaan en waarin men over elkaar heen valt over de meest uiteenlopende bezuinigingspakketten. De Actiepartij zal haar keuzes in ieder geval zo duidelijk mogelijk communiceren. Ze zal aangeven waar gesnoeid kan worden en waar we wel op inzetten. Dat zal sowieso het overeind houden van de Haarlemmers zijn. Zij hebben of krijgen het door de crisis in toenemende mate moeilijk. Dat zal ook zijn de leefbaarheid, veiligheid en het behoud van het sociale en culturele erfgoed van onze warme stad Haarlem, voor alle Haarlemmers. Noem het traditioneel rentmeesterschap en radicaal humanisme.

De heer DE JONG: Ik neem u niet mee op een virtuele autotocht door Haarlem. Mevrouw Van Zetten heeft de heer Reeskamp bedankt. Dat is goed, want hij was toch een van de grondleggers van het coalitieakkoord. Het is een goed akkoord. Er stond onder andere in berekend dat we 35 miljoen euro moesten bezuinigen. Ik heb deze week even alle structurele en incidentele bezuinigingen opgeteld. Je komt dan al gauw op 65 miljoen euro in de afgelopen jaren en tot 2018. Dat is een hoop. De vraag die elke coalitiepartij zich vanavond zou moeten stellen, is of de stad er nu beter bijstaat dan vier jaar geleden. Die vraag was gemakkelijker te beantwoorden als wij niet een zware recessie over ons heen hadden gekregen. Ik zei het al: 65 miljoen euro hebben we moeten ombuigen of gaan we nog ombuigen. Je kunt je afvragen waar die bezuinigingen toe hebben geleid. Is ineens niets meer mogelijk in Haarlem? Niets is minder waar. Ik zal even een opsomming geven. Het achterstallig onderhoud is fors ingelopen. Het sociale beleid van de stad is op het peil van vier jaar geleden gebleven. Er is nog steeds sprake van een groot cultureel aanbod. Er wordt gewerkt aan een betere verkeersdoorstroming. Haarlem is ook nog steeds een veilige stad om in te wonen. De sportaccommodaties, en dat zijn er nogal wat, liggen er beter bij dan vier jaar geleden. Er wordt nog steeds gebouwd, ontwikkeld en geïnvesteerd in deze stad. Eigenlijk is het gewoon goed wonen in Haarlem. Misschien is dat wel de grootste verdienste van deze coalitie en dit college: het is nog steeds goed wonen en werken in deze stad, ook na vier jaar recessie. Het inwonertal groeit, en zal in de komende jaren blijven groeien.

Waren die bezuinigingen dan zo gemakkelijk? De VVD moet zeggen dat dat eigenlijk inderdaad zo was, maar niet altijd. Natuurlijk is er minder subsidie verstrekt, en natuurlijk is bezuinigd op taken en de uitvoering daarvan. De druk op de organisatie is ongelooflijk hoog geweest. We hebben getracht heffingen kostendekkend te maken. Nergens is echter sprake van een kaalslag in de stad. De stad ligt er uiteindelijk nog helemaal niet zo slecht bij. Dat is goed om te zeggen. Je kunt ook concluderen dat het blijkbaar allemaal wel een

tandje minder kon. We hebben 65 miljoen euro bezuinigd en daar zijn we ook nog mee bezig. De stad draait gewoon door. Misschien zijn Haarlem en de Haarlemmers wel een stuk veerkrachtiger dan wij wel eens denken.

Houdt dat dan in dat de VVD onverdeeld positief is? Het antwoord daarop is nee. In de ogen van de VVD had er meer moeten gebeuren om de stad duurzaam financieel gezond te houden. Ik heb het dan met name over de schuld. Ik herinner de raad aan het initiatiefvoorstel van de VVD om de schuld in ieder geval aan een norm te laten voldoen. Wij kregen daar geen steun voor.

De heer SNOEK: Weet u ook nog hoe snel u van plan was de schuld terug te brengen?

De heer DE JONG: Ja, dat weet ik nog.

De heer SNOEK: Denkt u dat dat reëel was?

De heer DE JONG: Uiteindelijk moet je een norm hebben om echt wat aan de schuld te kunnen doen.

De heer SNOEK: Het voorstel van de VVD destijds was volstrekt onhaalbaar. We hebben daar ook niet meer heel lang over gesproken, omdat het een wat ridicuul voorstel was. Laten we daar eerlijk over zijn.

De heer DE JONG: Het was een idee in de goede richting. Uiteindelijk zal de schuld natuurlijk dalen. We hebben een investeringsklem in het leven geroepen. Laten we wel wezen: het geld waardoor die schuld is opgebouwd, is niet verdwenen. Er zijn nuttige dingen mee gebeurd. Ik denk dan bijvoorbeeld aan infrastructurele werken of onderwijshuisvesting. Het is geen weggegooid geld geweest. De stad moet zich altijd blijven vernieuwen.

Het financieel op orde brengen van de stad is niet zo gemakkelijk gebleken in deze moeilijke tijden. Er zijn overschrijdingen geweest op alle terreinen, bij alle wethouders en in alle portefeuilles. Soms leek het erop alsof de wethouder van Financiën wel de sleutel van de schatkist had, maar dat de heren collega's allemaal een illegale kopie hadden laten maken. Ik herinner u bijvoorbeeld aan de overschrijding op het Stationsplein of de budgetoverschrijdingen in 2012 die de raad achteraf moest autoriseren.

De heer VRUGT: U hebt gelijk. Er zijn investeringen gedaan. U noemt daarbij onder andere infrastructurele werken. Die schuld was natuurlijk nog groter geweest als we al aan die infrastructurele werken waren begonnen. Ik heb u daar in deze periode volop over gehoord. Een voorbeeld is de onderdoorgang bij de Prins Bernhardlaan. Die had toch om een fors bedrag aan extra middelen gevraagd. Vindt u nou nog steeds dat we dat soort dingen op de kortst mogelijke termijn moeten realiseren, om daarmee de schuldenlast nog verder naar boven te brengen? Of trekt u al die keutels nu even in?

De heer DE JONG: Nee, wij maken daar afgewogen keuzes in. Daar ligt een regionale visie onder en die onderschrijven wij uiteraard. Zoals ik al zei moet de stad niet op slot. Verkeer moet blijven rijden; het liefst om de stad heen en niet erdoorheen.

Ik wil nog even ingaan op de positie van de wethouder van Financiën. Daar is veel over gesproken. In onze ogen is het college collectief verantwoordelijk voor een goede uitvoering van het coalitieakkoord. Onze wethouder van Financiën vervult daarin een zware rol, die hem misschien niet de populariteitsprijs oplevert, maar die wel laat zien dat de VVD altijd bereid is moeilijke keuzes te maken en moeilijke maatregelen te treffen. Dat leidt tot extra bezuinigingen, maar het heeft ook geleid tot een programma als Haarlem presteert beter. Over Haarlem presteert beter is de VVD zeer tevreden. Zoals in de commissie Bestuur breed werd gedeeld, zien wij een aanzienlijke verbetering van de beheersing van de interne organisatie en de interne verslaggeving. We hebben afscheid moeten nemen van een flink aantal medewerkers. Dat moeten we niet vergeten. Mevrouw Van Zetten zei het ook al: dat doet pijn bij een hoop mensen. We zitten nu onder de 1000 medewerkers. Dat is helaas onvermijdelijk gebleken. Het toont echter aan dat dit college als het moet in staat is om daadkrachtig te hervormen.

Haarlem presteert beter heeft ook bereikt dat de externe inhuur is gehalveerd. Dat is voor de VVD erg belangrijk. Iets waar wethouder Cassee erg tevreden over kan zijn, zijn de significante verbeteringen in het beheer van de vastgoedadministratie.

In de ogen van de VVD wordt en is er te veel gefocust op lastenverzwaring. Ook hier zijn we weer blij dat er een goed coalitieakkoord lag. Daarin staat dat het gemiddelde van de lastendruk niet te hoog mag zijn. Inmiddels ligt de druk bij ons 10% hoger dan het gemiddelde van vergelijkbare steden. De VVD trekt hier een grens. Ook de indicator voor toekomstig achterstallig onderhoud staat in het rood. Nu we in de afgelopen jaren voor enkele tientallen miljoenen aan achterstallig onderhoud hebben weggewerkt, is het voor de VVD onbestaanbaar dat we ooit weer in die hopeloze positie terechtkomen. Kan wethouder Mulder aangeven hoe hij hier tegenaan kijkt, en wat zijn visie is op de toekomst van het beheersbaar houden van het achterstallig onderhoud?

Mevrouw LANGENACKER: U geeft aan dat de VVD een grens trekt bij de lastenverzwaring. Wat wilt u daarmee zeggen? Steunt u de programmabegroting en de voorstellen die daarin staan niet?

De heer DE JONG: Nee. Deze programmabegroting steunen wij zonder meer. Wat ons betreft is dit de grens aan de lastenverzwaring. Het college geeft in de begroting aan dat daar de rek uit is. Die rek is er ook wat ons betreft uit. We hebben jarenlang de ozb verhoogd, terwijl daar een norm voor bestaat. De ozb mag niet hoger zijn dan het gemiddelde. We liggen nu boven het gemiddelde. De norm is een goede norm gebleken.

Mevrouw LANGENACKER: Ik ben blij dat u de totale plannen wel steunt.

De heer DE JONG: Uiteraard. Ter verduidelijking: deze begroting is een uitwerking van het amendement bij de kadernota waarin wij wat hebben gedaan aan de excessieve stijging van de ozb.

Mevrouw SIKKEMA: U zegt dat de rek er aan die kant uit is. Hoe kijkt u tegen de andere kant aan? We moeten immers nog 10 miljoen euro extra bezuinigen. Waar wilt u dat bedrag vandaan halen?

De heer DE JONG: Daar gaan we nog een takendiscussie over voeren.

Mevrouw SIKKEMA: Waar denkt u aan?

De heer DE JONG: Ik kom dadelijk bij de speerpunten van de VVD voor de toekomst.

De heer SNOEK: U trekt een grens bij de woonlasten. Dat doet u niet bij deze begroting. Doet u dat wel bij de komende coalitieonderhandelingen? Is daarbij lastenverzwaring wat u betreft niet meer bespreekbaar? Wat bedoelt u als u zegt dat u een grens trekt?

De heer DE JONG: Wij waren heel blij met de norm die is ingebouwd wat betreft de lasten in Haarlem. We mogen niet duurder zijn dan het gemiddelde in andere grote steden.

De heer SNOEK: Die veiligheid had u in dit coalitieakkoord ingebouwd. U zou niet hoger gaan dan het gemiddelde. Daar bent u zelf overheen gegaan met 10%. Nu zegt u dat de VVD een grens trekt. Betekent dit dat bij volgende coalitieonderhandelingen verdere lastenverzwaring, woonlastenverzwaring, voor de VVD onbespreekbaar is?

De heer DE JONG: Het betekent dat wij in ons verkiezingsprogramma opnemen dat de lastendruk in ieder geval niet omhoog mag, maar liefst omlaaggaat. Daar gaan we campagne op voeren en op dat punt proberen we een aantal andere partijen in deze raad te overtuigen. Misschien bent u er daar een van.

Een voorlopig eindoordeel van de VVD over deze coalitie is niet onverdeeld positief. Onder extreem moeilijke omstandigheden - soms van binnenuit, soms van buitenaf - hebben de coalitiepartijen de stad echter wel in ietwat rustiger vaarwater gekregen. We zijn er nog niet. De takendiscussie gaat nu pas beginnen. De VVD voelt wel langzamerhand de positieve energie terugkeren. Dat heeft voor een groot deel te maken met wat ik al zei: de verbetering van de interne beheersing van de organisatie.

Ik kijk ook even vooruit. Wij moeten in 2013 en in 2014 opnieuw bezuinigen. Er zijn compenserende maatregelen. Wij stemmen met al die compenserende maatregelen in. Ze zijn nodig en mogelijk. Het is echter niet genoeg. We gaan een takendiscussie voeren en daar zijn we blij om. Het is een spannende tijd. Linksom of rechtsom krijgt de VVD uiteindelijk haar kleinere, efficiënte overheid.

Wij zullen inzetten op bepaalde speerpunten. Ik noem er zes. Wij willen de lasten eerlijk verdelen. Voor ons betekent dit dat we de ozb of de parkeertarieven niet blijven verhogen. We willen wel eens weten wanneer nu het kantelpunt van de lastendruk bereikt is. Inmiddels schelden wij namelijk 1,2 miljoen euro kwijt aan belastingen en heffingen. We willen er eindelijk voor zorgen dat het verkeer om de stad heen rijdt in plaats van erdoorheen. De Vondelweg moet verbreed worden. Het VVD-mantra, dat iemand vanavond van ons stal, is dat de stad schoon, heel en veilig moet zijn. Het onderhoud moet goed beheerst worden. Uiteraard willen wij onze verworvenheden behouden. Culturele podia of sportaccommodaties, een buitenzwembad of een afgelegen fietspad: je gaat niet iets sluiten of niet meer onderhouden wat je van zijn levensdagen niet meer terugkrijgt. Dat noemen wij kapitaalvernietiging. Laten we eindelijk eens aan de slag gaan met nut en noodzaak. Behoud wat je hebt. Dat is nu belangrijker dan een nieuwe fietsbrug door een groen park. Verder wil de VVD voortgang maken met een aantal ontwikkelingen in de stad die wat lijken te stagneren, zonder dat dit met de crisis te maken heeft. Kan wethouder Cassee aangeven waarom bepaalde projecten zo moeilijk van de grond komen of zo stroperig gaan? Ik noem er een paar: de Brinkmann, Nieuwe Energie, Schalkstad en het Slachthuis. Kunt u aangeven wat daar aan de hand is? Zoals ik al zei, moet de stad zich blijven vernieuwen.

Mijn aanwezigheid in de commissie Samenleving werd gewaardeerd. Ik zal het nu over het sociale domein hebben. Over niet al te lange tijd bestaat de gemeentebegroting voor 50% uit het sociale domein. Wanneer de raad niet in staat is om kritisch te kijken naar het sociale domein, of om ook daar bezuinigingen, efficiëncymaatregelen of hervormingen door te voeren, ontstaat er eigenlijk een verdringing in de begroting. Alle financiële tegenvallers komen dan ten laste van andere sectoren, zoals cultuur, sport, onderwijshuisvesting, participatie, onderhoud en beheer. Door die verdringing worden wij één grote welzijnsorganisatie. Dat willen we natuurlijk niet.

De heer SNOEK: Is het een verwijt van u aan deze raad dat hij niet in staat is kritisch naar dit domein te kijken en bezuinigingen te realiseren? Als ik terugkijk naar de afgelopen vier jaar, zie ik namelijk dat eerst gesneden werd in de subsidies. Vervolgens ging men pas naar de eigen taken kijken.

De heer DE JONG: Nee, dat is allemaal parallel gelopen.

De heer SNOEK: Zeker niet.

De heer DE JONG: U herinnert zich vast de vijf pijlers wel.

De heer SNOEK: Ik herinner me de vijf pijlers, waarbij de bezuinigingen eerst op de subsidies werden ingeboekt. De taakstellingen op onze organisatie werden veel later gerealiseerd.

De heer DE JONG: U weet dat alle pijlers gerealiseerd of bijna gerealiseerd zijn.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb eigenlijk dezelfde vraag. Vindt u dat wij dit niet goed doen? Vanuit het Rijk zijn maatregelen getroffen binnen het sociale domein. Wij moeten en willen het gaan doen, maar met veel minder geld. Vindt u dan dat wij nog meer moeten bezuinigen?

De heer DE JONG: Ik denk dat je heel kritisch naar het sociale domein moet kijken. Uw vraag wordt in het vervolg van mijn betoog beantwoord.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb nog één concrete vraag. We hebben de hele tijd gezegd dat rijksbudget werkbudget is. Zegt u nu dat het werkbudget minder is dan het werkbudget?

De heer DE JONG: Rijksbudget is werkbudget.

Mevrouw SIKKEMA: Gelukkig. Dank u.

De heer DE JONG: Er hoeft echter geen geld bij. Laten we dat ook duidelijk stellen. De decentralisaties betreffen grote operaties. Wat betreft de jeugdzorg gaat de VVD ook voor kwaliteit en voor continuïteit van zorg. Het gaat echter ook gewoon om geld. Nu duur inkopen betekent vele jaren te veel betalen. Ik herinner u eraan dat de directeur van een grote zorgaanbieder in Noord-Holland enkele jaren geleden ruim 200.000 euro verdiende. Dat vertaalt zich natuurlijk in de zorgproducten die wij inkopen. Duur is niet per se goed. Zijn de heren die bij de decentralisaties betrokken zijn het met de VVD eens dat de decentralisaties niet alleen beter en efficiënter kunnen, maar ook gewoon goedkoper? Staan zij en gaan zij ook voor vernieuwing, voor goede aanbestedingen en het toelaten van nieuwe aanbieders tot deze markt?

Mevrouw LANGENACKER: U pleit dus voor aanbestedingen in deze markten. Op die manier wilt u zo veel mogelijk concurrentie genereren. Hoe denkt u over de kwaliteit?

De heer DE JONG: Ons uitgangspunt is kwaliteit en continuïteit van zorg. Wij maken ons er echter zorgen over dat we te duur gaan inkopen als we alleen bij bestaande aanbieders gaan shoppen. Er moet ruimte zijn voor vernieuwing en experimenten. Er moet ook ruimte zijn voor concurrentie op de markt. Laat andere partijen maar laten zien wat ze waard zijn en welke zorg zij voor een goede kwaliteit kunnen leveren.

Mevrouw LANGENACKER: Ik was toevallig bij een jeugdzorgbijeenkomst in onze regio. Er zijn op dit moment nog helemaal geen andere partijen die staan te springen om dit op zich te nemen, omdat het een heel ingewikkelde taak is. We willen die taak natuurlijk zo zorgvuldig mogelijk uitvoeren. Ik vraag me dus af of het enige zin heeft om dit op deze manier te doen.

De heer DE JONG: Ik wil de bereidheid van het college horen om open te staan voor vernieuwing en efficiency. Als aanbieders niet willen, is dat hun goed recht.

Onlangs raakte ik in de commissie Samenleving bij een ietwat merkwaardig debat betrokken. Het ging over huiswerkbegeleiding. De heer Nieuwenburg van de PvdA is van zins om mensen die een tegemoetkoming krijgen voor huiswerkbegeleiding een eigen bijdrage te vragen van 5 euro per uur. De gemeente betaalt de rest. Dat is conform de uitgangspunten die we samen hebben vastgesteld in Samen voor elkaar. Nee, zeiden een hele hoop partijen. Zij struikelden over elkaar heen om sociaal te zijn. Het mocht niet, kon niet en mensen konden dit niet betalen. De gemeente moest de huiswerkbegeleiding gewoon gratis aanbieden. De VVD ziet dat echt anders. Het college signaleert een probleem, namelijk dat huiswerkbegeleiding te duur kan zijn voor sommige groepen in onze samenleving. Het komt met een bedrag van 100.000 euro om deze mensen tegemoet te komen. 100.000 euro; dat draagt deze stad bij. Veel andere steden doen dat niet. Het is een tegemoetkoming die wordt betaald uit gemeenschapsgeld. Wij vinden een eigen bijdrage van 5 euro redelijk. Wij zijn namelijk voor een activerend minimabeleid en geloven niet in gratis diensten. Wij steunen dan ook het voorstel van de PvdA-wethouder. Kan de heer Nieuwenburg aangeven wat hij nou sociaal vindt; zijn eigen beleid, of het voorstel van enige leden van de PvdA-fractie? Vindt hij zichzelf misschien asociaal? Overigens waren in deze beruchte vergadering ten minste twee partijen het met mij eens, maar zij durfden op dat moment niks te zeggen.

De heer SNOEK: Ik wil hier nog eens hardop zeggen dat ik het in die discussie van harte met u eens was.

De heer DE JONG: Prima. Dat wil ik dan ook graag van D66 horen. Helaas komt daar niets uit. Ik gebruik dit voorbeeld niet zomaar. Ik gebruik het om te illustreren dat het denken van sommige fracties in deze raad over het sociale domein tot verstarring kan leiden. Partijen struikelen over elkaar heen in hun goede bedoelingen. Het kan nooit eens een tandje goedkoper, want dan ben je meteen niet sociaal.

De heer AYNAN: Het is duidelijk dat de heer De Jong een nieuwkomer is in de

commissie Samenleving. Deze discussie werd in de commissie Samenleving gevoerd, maar u weet totaal niet waarover u het hebt. We hebben het hier over een schoolkostenregeling. Als u beter naar uw collega Rutten had geluisterd, had u dit soort opmerkingen hier niet geplaatst.

De heer DE JONG: Deze opmerkingen zijn door de heer Rutten geautoriseerd.

De heer RUTTEN: Hij heeft wel naar mij geluisterd.

De heer AYNAN: Mag ik u dan vragen waar dit voorstel vandaan komt?

De heer DE JONG: Ik heb het over het voorstel van wethouder Nieuwenburg dat u in de commissie Samenleving geagendeerd hebt. Het ging mij erom dat het nooit een tandje goedkoper kan, omdat je vrij snel het etiket opgeplakt krijgt dat je niet sociaal bent in deze raad. Dat partijen vervolgens de benodigde middelen toch wel binnenharken via de ozb, de parkeerheffingen of andere tarieven, daar hoor je ze niet over. Je kunt de heffingen altijd nog kwijtschelden. Voor de VVD is het tijd dat men de oogkleppen afdoet. Een goed en efficiënt sociaal domein is integraal van karakter en onderdeel van de beleidsvrijheid van het college. Daar horen geen schotten in en daar mag geen hek omheen.

Alles afwegend is de balans wel positief. Het waren geen gemakkelijke jaren; het waren af en toe zelfs tropenjaren, ook binnen de coalitie. Langzaam maar zeker worden de effecten van ons beleid echter zichtbaar. Daar zijn we trots op. De laatste vraag die wij onszelf stellen, is of een andere club het beter had kunnen doen. Was een van deze partijen inwisselbaar geweest voor een andere partij? Het antwoord daarop is natuurlijk een volmondig nee. Door de beperkingen van de crisis was de bewegingsruimte voor het college en de coalitie af en toe zeer beperkt. Elke andere partij had daarin hooguit een nuanceverschil kunnen aanbrengen. Geloof me: dat weet de voltallige oppositie ook. Het coalitieakkoord is een ongelooflijk goed akkoord gebleken. Dat zei ik bij de kadernota ook al en ik zal het blijven herhalen. Het is een liberaal akkoord gebleken. Dat is nou precies wat deze stad nodig heeft.

De heer SNOEK: Uw zalvende woorden sieren u.

De heer DE JONG: 'Zalvend' is voor mij geen fijn woord.

De heer SNOEK: Waarschijnlijk is ook dat een jeukwoord voor de VVD. Het is nog maar een paar maanden geleden dat u met uw vinger naar de overkant wees en zei dat u zoveel meer had kunnen bereiken als u deze partijen niet aan uw wagen had gehad. Wat is nou het verschil van inzicht tussen toen en nu? Toen zei u dat u uw bezuinigingstaakstellingen en doelstellingen deels niet heeft kunnen realiseren vanwege de partijen aan deze kant van de tafel.

De heer DE JONG: Ik kan me niet herinneren dat ik dat ooit op die manier heb gezegd. Wij zitten in een coalitie. We hebben samengewerkt op basis van een goed coalitieakkoord. Ik ben erachter gekomen dat het in een coalitie altijd belangrijk is om elkaar goed bij de les te houden. De afspraken uit het coalitieakkoord moet je gestand doen. Als je elkaar daarin kunt vertrouwen, kun je stappen zetten.

De heer SNOEK: De conclusie is dus dat u elkaar in de coalitie te weinig heeft kunnen vertrouwen. We hebben de takendiscussie niet gevoerd en daarom hebben we in 2015 en 2016 nog een tekort op tafel liggen. Vier partijen hebben elkaar te vriend moeten houden. Dat kostte tijd en geld.

De heer DE JONG: U maakt een denkfout, net als enkele van uw oppositiegenoten. De interne relatie binnen de coalitie heeft niets te maken met het feit dat de takendiscussie wat laat van stal wordt gehaald. Dat is gewoon wat er gebeurd is. Het had misschien anders gemoeten, maar dit is hoe we het gedaan hebben. We hebben nog steeds een sluitende meerjarenraming. We plegen aanvullende bezuinigingen. We doen het wel allemaal. Het staat er wel allemaal.

De heer SNOEK: Zei u nu dat de meerjarenraming sluitend is?

De heer DE JONG: U wilt potverdorie nog deze maand 174.000 euro van dit jaar uitgeven.

De heer SNOEK: U presenteert een begroting met een tekort van 6 miljoen euro in 2015.

De heer DE JONG: Daar gaan we een takendiscussie over voeren.

De heer SNOEK: U kunt dan toch niet zeggen dat u een sluitende meerjarenraming op tafel legt?

De heer DE JONG: Na de takendiscussie natuurlijk wel.

De heer SNOEK: Bent u nou van de VVD? Bent u nou degene die op onze Financiën let? U zegt dat u een sluitende meerjarenbegroting voorlegt.

De heer DE JONG: Ja. Ik denk dat we het best goed hebben gedaan. Met een beperkte lastenstijging en 65 miljoen euro aan ombuigingen ligt de stad er prima bij. En na uw verhaal van vandaag denk ik dat u het eigenlijk wel met mij eens bent.

De heer SNOEK: Ik heb u proberen te tonen dat u in een zware tijd deze stad door de crisis heeft moeten loodsen. Daar hebben we respect voor. Ik heb u echter ook gezegd waar wij andere accenten zouden leggen. Het belangrijkste daarbij is de financiële discipline. Uw partij is daarvoor verantwoordelijk. Daarin hebt u behoorlijke steken laten vallen.

De heer DE JONG: Ik geef u in de linkerhand de Duinwijckhal en in de rechterhand de aflossing van de schuld. Maakt u de keuze maar. U maakt de keuze echter niet. Deze raad heeft op sommige cruciale momenten namelijk boter op zijn hoofd. We kunnen met zijn allen naar het college kijken omdat de schuld niet daalt. Het wensenpakket van deze raad is af en toe echter wel erg groot. Ik denk dan aan nut en noodzaak. Het Houtmanpad had er niet hoeven komen. De Duinwijckhal is uiteindelijk ook maar een wens.

De heer SNOEK: Ik heb het over budgetdiscipline en binnen de begroting blijven, en als u buiten die begroting komt, teruggaan naar de raad.

De heer DE JONG: Laat iedereen daar nou zo tevreden over zijn. Het gaat namelijk een stuk beter.

De heer SNOEK: Het gaat niet veel beter. We hebben een wethouder gehad die een overschrijding van 1,5 miljoen euro op het Stationsplein onder de pet hield.

De heer DE JONG: Dat het beter gaat, was feitelijk de portee van uw betoog.

De heer SNOEK: Ik vind dat u op dit punt onvoldoende vooruitgang hebt geboekt.

De heer DE JONG: Ik denk dat wij forse vooruitgang hebben geboekt.

Mevrouw DE LEEUW: De Ouderenpartij Haarlem beseft dat onze gemeente de komende jaren in financieel zwaar weer blijft. Dat verplicht Haarlem om met nog meer nadruk te zorgen voor Haarlemmers die kwetsbaar zijn geworden door de bezuinigingen of door de economische crisis. De takendiscussie, die naar de mening van de OPH nu te veel een glossy karakter krijgt, verplicht ons alles in het werk te stellen om de basisvoorzieningen in stand te houden. De takendiscussie verdient ieders aandacht en verplicht ons om de sociale balans in Haarlem te bewaken en te bewaren. Als die basis in de discussie ontbreekt, erkennen wij onze primaire verantwoordelijkheid niet: de aandacht voor en bescherming van de sociaal en maatschappelijk kwetsbare burgers. De begroting voor 2014 lijkt op dit moment in balans, en er lijkt ten opzichte van het verleden met meer realisme naar de financiële grenzen in 2014 gekeken te zijn. Toch moeten wij in het komende jaar uiterst alert zijn op de exploitatie. Risicobeheersing moet in 2014 snel een goed functionerend instrument te zijn. Elk project dat in 2014 tot uitvoering komt, dient vlijmscherp bewaakt te worden. De gemeenteraad mag niet meer achteraf een konijn uit de hoge hoed getoverd krijgen. Onze reserves zijn kwetsbaar en kunnen niet langer het lijm- en plakwerk zijn van overschrijdingen in 2014. Voor 2014 en de jaren daarna moeten structurele middelen tegenover structurele en incidentele uitgaven staan. De opdracht voor 2015 en volgende jaren maakt dat 2014 ons nauwelijks tijd geeft.

De bedrijfsvoering wordt bepaald door de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. Er zijn

vorderingen geboekt met betrekking tot de maximering van ingehuurde inzet. Voor 2014 blijft het van belang om de effectiviteit van de ambtelijke formatie verder te optimaliseren. De komst van gedecentraliseerde taken naar de gemeente mag dit traject niet verstoren. Haarlem moet van de OPH een stad zijn waar woon- en leefklimaat de magneet is die werkgelegenheid aantrekt. We moeten trots kunnen blijven op onze bijzondere stad. Haarlemmers moeten zonder franje en met onze spreekwoordelijke nuchterheid Haarlem de uitstraling geven om de werkgelegenheid en de koopkracht aan te trekken.

De heer VRUGT: Niet om flauw te doen, maar u kwam met twee zetels weer in deze raad. Ik heb u in deze vier jaar wel een beetje gevolgd. Ik hoor u nu zeggen wat de stad allemaal moet doen. Het is een verhaal waar niemand het mee oneens kan zijn. Ik kan u echter niet op één concreet voorstel betrappen voor hoe Haarlem wat u wilt voor elkaar krijgt. Kunt u één concreet ding noemen?

Mevrouw DE LEEUW: Ja. Een voorbeeld zijn de sociale wijkteams, die ontzettend veel geld kosten. Een deel van dat geld kan naar de thuiszorg, zodat mensen die de zorg nodig hebben die zorg ook echt krijgen, op een professionele manier.

De heer VRUGT: Dat is inderdaad een antwoord.

De heer SCHRAMA: Haarlem Plus begon een jaar geleden, bij de begrotingsbehandeling 2013, met een citaat uit Trouw van 17 oktober 2013. Hoogleraar Smit stelde: "Het is kwalijk dat beleidsmakers denken dat het strategisch slim is om een slechte boodschap te brengen. Dan kan het alleen maar meevallen, denken ze. Maar daarmee praat je de economie verder de grond in." Dit is wat betreft de Haarlemse beleidsmakers nog steeds het geval. De coalitiepartijen zijn erg verheugd dat er zowaar een sluitende begroting ligt. Bij deze coalitie is een kinderhand snel gevuld. Haarlem Plus steunde de begroting voor 2013 niet. De resultaten over 2013 liegen er niet om: In de bestuursrapportage blijken weer extra bezuinigingen van ruim 6 miljoen euro. Samen met de tekorten van 11 miljoen euro halverwege het jaar ontstaat in 2013 een tekort van maar liefst 17 miljoen euro. Dat moet grotendeels door burgers worden opgebracht om uit de rode cijfers te komen. Helaas hadden wij bij het afkeuren van de begroting gelijk. We hadden graag ongelijk gehad.

Ook is duidelijk dat deze begroting snel aangepast zal worden. In maart komt er na de verkiezingen een nieuw college en een nieuwe coalitie, die hopelijk een beter financieel beleid voor de stad zullen voeren. Deze coalitie en dit college hebben er in financieel opzicht namelijk een drama van gemaakt.

Haarlem Plus wil enkele kanttekeningen plaatsen. De eerste gaat over de lasten van de stad. Wij hebben bij de kadernota 2012 aangegeven dat de resultaten van de jaarrekening negatief worden beïnvloed door een extreem hoge berekening van de VTU-kosten. Daar is niets aan gedaan, zodat wij jarenlang een fictief groot kostenpakket hebben gehad. Dat resulteerde in een negatief resultaat. Wij hebben dit herhaaldelijk opgemerkt, ook aan de burgemeester. En zowaar: recentelijk heeft het college in de doorberekeningen bij de kostenverdeelstaat aangegeven dat het deze kosten anders gaat berekenen. De kosten komen daarmee veel lager uit. Ik heb hierover al gesproken met de controller. Dit betekent inderdaad een verlaging van kosten. Dat is een zeer verheugend feit. Dit zal in de komende jaren resulteren in een beter resultaat op de jaarrekening. Weliswaar is hier in de begroting nog niet mee gerekend, maar we zien in de resultatenrekeningen in de komende jaren met interesse tegemoet hoe deze vermindering aan kosten uitpakt. Volgens ons was een bezuiniging van 15 miljoen euro gemakkelijk haalbaar. Ik kijk graag met de controller welk getal voor het komend jaar reëel is. Wellicht zijn de 10 miljoen euro aan bezuinigingen waar iedereen zich zo druk over maakt daarmee niet nodig. Waarvan akte. Mijn tweede punt gaat over ICT. De ICT-kosten worden in de begroting niet expliciet vermeld en er kunnen dan ook geen specifieke vragen over worden gesteld. Toch hebben

ze een groot effect op bijvoorbeeld de hoogte van de doorbelasting. In de komende vijf jaar is inderdaad ruim 5 miljoen euro doorbelast. Waar al dat geld voor nodig is, is een raadsel. We hebben van de controller een mooie grafiek gekregen. Waar de getallen op gebaseerd zijn, is echter totaal onduidelijk. Wij zullen met argusogen de cijfers over ICT bekijken. Waar mogelijk komen we bij aanpassingen op de begroting voor 2014 met voorstellen. Wij denken dat hier grote besparingen mogelijk zijn. Ik zou de kosten graag nog eens gespecificeerd zien.

Ons derde punt is het dichten van de kloof met de burger. Ondanks alle mooie plannen in het coalitieakkoord lijkt het erop dat de kloof met de burgers steeds groter wordt. De houding van wijkraad Koninginnebuurt is in dit kader tekenend. Ook zie je herhaaldelijk burgers tevergeefs vechten tegen bestemmingsplannen. Vaak rest hen de keus tussen het hoofd buigen of dure juridische procedures starten. Tot mijn verbazing hoorde ik zondag in Buitenhof dat, van alle procedures die burgers starten, 60% tegen de overheid gevoerd wordt. Dat is een enorm hoog aandeel. Als die procedures heel veel geld kosten, laat je ze zitten. Het is twee voor twaalf. Wil het gemeentebestuur geloofwaardig blijven, dan ligt hier een grote taak.

Cultuur, ten vierde, is van groot belang voor zowel de burgers in Haarlem als voor de economie. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de cultuurmonitor. Wij moeten een terugval in cultuur voorkomen. Daartoe dienen we meer in cultuur te investeren, in plaats van het Cultuurstimuleringsfonds op te heffen. Samen met de Actiepartij dienen wij een motie in om de subsidie hierin te bewaren. Ik vind dat we er meer geld in moeten steken, maar daar komen we nog op terug.

Mijn vijfde punt is consistentie in woningstimulering. Het is uiterst vreemd dat in 2013 de subsidiebijdrage van de gemeente inzake de starterssubsidie werd stopgezet. Hierdoor liepen wij ook aanvullende subsidies van het Rijk mis. Nu blijkt er, tot mijn grote verbazing, 50.000 euro over te zijn in die pot. Dit bedrag zou naar de algemene middelen gaan. Dat is onacceptabel. Het geld moet gewoon bestemd worden voor het oorspronkelijke doel. Rijkssubsidies moeten alsnog worden binnengehaald. Dit is des te meer opportuun nu het Rijk van plan is de hypotheekverstrekking per 1 januari nog verder te limiteren. We hebben een kans, dus benut die ook.

Ten zesde spreek ik over de vrijwilligers. Er is iets uiterst merkwaardigs aan de hand. Aan de ene kant wordt steeds meer ingespeeld op zelfredzaamheid. We hebben dat woord al heel vaak gehoord. Taken worden afgestoten en vrijwilligers moeten het maar zien op te knappen. Je zou dan verwachten dat er stimulerende fondsen in het leven worden geroepen om dit een kans van slagen te geven, maar niets van dat alles. Ook vrijwilligers worden in kostenondersteuning sterk beknot, of het nu gaat om ID-banen, de kunst- en cultuursector of de maatschappelijke sector. Dat is gewoon bizar. In dit kader past ook BUUV. Ik verwijs naar de opmerkingen die D66 daarover maakte. Het is onderdeel van het programma Samen voor elkaar. Aangezien het aanbod aan zorg zal afnemen, zijn dergelijke initiatieven te prijzen en naar onze mening onontbeerlijk in de nabije toekomst. Dat de gemeente hier in eerste instantie in moet investeren om dit op termijn een goed geoliede organisatie te laten zijn, is logisch. Wanneer de formele zorg afneemt, wordt de informele zorg steeds belangrijker. Het is het een of het ander. Ik denk daarom dat het belangrijk is om BUUV de kans te geven om goed te groeien. Het is een goede zaak om de investering uiteindelijk af te bouwen. Steun dus dit initiatief en draai de subsidiekraan niet te snel dicht.

Mijn zevende punt is de Duiwijdckhal. Op recente vragen van de PvdA werd door de wethouder aangegeven dat hij een mogelijke stopzetting van de ontwikkeling van de badmintonhal in hoge mate irreëel vindt. Het college maakt zich sterk om de hal gestalte te geven. Wij volgen deze ontwikkeling nauwgezet. Als het nodig is, trekken we aan de bel.

Wat betreft het ouderenbeleid, ten achtste, was een nota toegezegd. Die is echter nooit verschenen. Dit is dus een niet-ingeloste belofte. We wachten maar gewoon op de nieuwe coalitie.

Heel kort ga ik in op het vastgoed. Dat is in plaats van zeer rommelig en totaal onoverzichtelijk nu erg duidelijk en gestructureerd weergegeven. Dit is een document waar we iets mee kunnen. Bij dezen dus een compliment voor de wethouder. In de tweede termijn komen we terug op onze plannen, waaronder initiatiefvoorstellen. Ik dank u voor uw aandacht.

De heer REESKAMP: Het is al laat. Dat wist ik natuurlijk van tevoren, dus mijn eerste termijn zal kort zijn.

Op deze elfde van de elfde ligt hier voor mij mijn elfde begroting, bij mijn ruim elfjarig raadslidmaatschap. Hoewel de boodschap die in de begroting vervat is niet altijd optimistisch van toon kan zijn, wil ik allereerst een compliment geven aan de opstellers van het document. Het is een prima leesbaar stuk. Ik waardeer het zeer dat het eigenlijk voor het eerst en zeer terecht veel aandacht besteedt aan de problematiek rondom de enorme Haarlemse vaste schuld van 580 miljoen euro. In deze begroting doen we noodgedwongen weer een greep uit de algemene reserve. Van die reserve is de bodem nu in zicht. Vandaar dat de formatie na de verkiezingen vanzelfsprekend in het teken zal staan van de takendiscussie. De toekomstige coalitiepartijen zullen een akkoord moeten smeden dat 10 miljoen euro aan extra bezuinigingen bevat, hoewel de heer Schrama daar anders over denkt. Dit betekent dat 10 miljoen euro bezuinigd moet worden bovenop de 35 miljoen euro uit het coalitieakkoord en de bijstelling van twee keer 8 miljoen euro in de afgelopen twee jaar. Dat is nog even afgezien van incidentele bijstellingen. De bedragen die ik net genoemd heb, zijn jaarlijks en structureel. Dat is aanzienlijk. Met andere woorden: de begrotingsmaatregelen op pagina 207 tot en met 212, die wij straks al dan niet vaststellen, plus het pakket van 3 miljoen euro aan compenserende maatregelen volgend uit de laatste bestuursrapportage, omvatten al een groot aantal voor de stad vervelende maatregelen. Het ergste moet echter nog komen en daar moet u met zijn allen de richting bij aangeven.

Gelukkig zijn er ook kleine lichtpuntjes wat betreft de vaste schuld. Ik wil me in de eerste termijn even tot dat onderwerp beperken. Hoewel Haarlem een schuld heeft die bijna het dubbele bedraagt van de schuld van een qua grootte vergelijkbare stad - Apeldoorn uitgezonderd, want je hebt altijd baas boven baas - heeft de Europese Centrale Bank besloten de middellange rente langdurig laag te houden. Dat heeft effect op diverse marktrentes en dat betekent dat Haarlem de eerstvolgende vijftien jaar niet voor heel onaangename rentetegenvallers komt te staan. Ik kom dan maar meteen tot mijn oproep aan de partijen die na de verkiezingen gaan formeren. Kom met een akkoord dat over de aflossing van de vaste schuld vijftien jaar vooruitblijkt, en niet de gebruikelijke vijf jaar. Gebruik de gedurende die vijftien jaar relatief lage rente om in die periode een fors deel af te lossen. Het is al eerder genoemd: waarom is het zo belangrijk om die vaste schuld tot verdraagbare proporties terug te brengen? Op pagina 1 van de Handleiding takendiscussie kunnen we lezen dat onze begroting eigenlijk slechts voor een bedrag van 70 miljoen euro direct te beïnvloeden is. Dat lukt ons als raad ook nog maar mondjesmaat. Vergelijk die 70 miljoen euro nu eens met de bijna 18 miljoen euro die we jaarlijks aan rente betalen, en bedenk dan hoeveel mooier de toekomst van onze stad kan zijn als we nog maar de helft aan rente hoeven betalen. Tel uit je winst. Voorlopig is dat toekomstmuziek, maar het is wel een uitdaging voor de formateurs na de komende gemeenteraadsverkiezingen. Nemen we die kansen en die uitdaging niet te baat, dan lopen we het risico dat we de schuldspiraal niet of misschien wel nooit meer neerwaarts kunnen afbuigen. Net als een bijstandsgezin komen we dan in een schuldsaneringstraject. We worden dan een artikel 12-gemeente. Wat betekent dat? Alle lokale lasten, leges en

heffingen worden tot het maximale verhoogd. Als het even tegenzit, worden grote stukken van onze groene zoom tot bouwlocaties vermarkt. Dan is Leiden in last. Haarlem is dan in ieder geval niet langer een van de meest aantrekkelijke woonsteden van het land. Na het terugbrengen van de vaste schuld is het terugbrengen van de formatie, in lijn met de vermindering van het aantal taken, een zaak van het grootste belang. Uit de begroting krijg ik de indruk dat dit belang door het college wordt onderschreven. Dat stelt mij gerust. Pas in 2014 wordt duidelijk hoe onze overhead zich verhoudt tot de andere werkzaamheden. Daar is dus op dit moment nog niet heel veel over te zeggen. Nogmaals: het voornemen om naar een slanke organisatie toe te werken, is prima. Ook het voornemen om niet voor de zoveelste keer allerlei reorganisaties door te voeren, juich ik toe. Reorganisaties veranderen maar al te vaak van een middel in een doel. Het college stelt terecht dat we bijvoorbeeld eerst maar eens het programma Haarlem presteert beter tot een succes moeten maken. Zeker bij een verschuiving van overheidstaken van landelijk naar lokaal zal de organisatie echter altijd in beweging moeten blijven. De uitwerking van deze begroting gaat veel geledingen in deze stad pijn doen. Dat heb ik al gezegd. Tarieven gaan omhoog, subsidies worden verminderd, bestemmingsreserves worden ontmanteld en handhaving wordt verminderd. Kortom: het wordt allemaal back to basic. Daar moeten we eerlijk over zijn. Bij de aanzienlijke bezuinigingen op het onderhoud van de kapitaalgoederen wil ik toch wel een waarschuwend vinger opsteken. Ik vind de toelichtende tekst bij de begroting op het punt van onderhoud weliswaar bijna overtuigend, maar de ervaring leert dat bezuinigen op onderhoud ook vaak averechts uitpakken. Iedere huiseigenaar weet dat als je het verfwerk aan de kozijnen een paar jaar overslaat, je van de weeromstuit al het houtwerk moet vervangen. Per jaar ben je dan omgerekend toch nog veel duurder uit. Houdt u dus alstublieft goed de vinger aan de pols en blijf onze kapitaalgoederen bewaken. Tot zover mijn eerste termijn.

De VOORZITTER: De vergadering is geschorst tot woensdag 13 november 2013 om 17.00 uur. [23.40 uur]